

IZ SRC MILIJONOV JUGO-SLOVANOV prihaja danes in jutri iskrena, najtoplejša želja: da bi nam bil Ti, dragi tovariš Tito, še dolgo, dolgo vrsto let živ in zdrav! Da bi bil srečen in vesel naših skupnih uspehov, da bi videl, kako globoko je delovno ljudstvo razumelo Tvoje zadnje besede v Splitu, ko si nam govoril iz srca v srce, ko smo bili s Teboj tesneje združeni kot kdajkoli poprej! Povedal si nam, kaj v dosedanjem delu ni bilo prav, čeprav si na napake opozarjal in klical k budnosti.

— ki že prejšnja leta niso hoteli razumeti pomena Tvojih besed ob raznih priložnostih. Zdaj bo drugače. Delovni ljudje ne bodo več molčali! Tudi v našem okraju, dragi tovariš predsednik, vsi poštteni delovni ljudje izjavljajo: »bil je zadnji čas, da je Tito spregovoril!« Ljudi boli, ko vidijo napake, katerih ne bi bilo treba, ko gledajo, kako posamezniki izigravajo socialistična načela in basejo denar v svoje žepe, pretirano gradijo in skrbje za luksuz na račun delovnega človeka in naše življenjske ravni. Delavci in kmet-

TEBI, NAŠ DRAGI TOVARIŠ TITO!

Res je, pravijo ljudje, kot je povedal tovariš Tito: »Nabralo se je veliko napak in zdaj ni mogoče pričakovati, da bi jih popravili vse naenkrat. Dobro moramo zavihati rokave, da bi nam uspelo najprej preprečiti, da bi se stvari razvijale tako kot doslej, potem pa da bi jih postopno popravili.« Napake, ki se dogajajo, pa hočemo odpraviti! Tovariš Tito: ljudje zahtevajo, da se napake odpravijo, z napakami pa tudi vse tisto, kar jih povzroča. Prenekatero težavo smo zakrivali sami, ker smo v sistemu našega samoupravljanja molčali, ker smo molče gledali, kako slabo delajo posamezniki v gospodarstvu, v ljudskih odborih, v organizacijah in drugje. Molčali smo takrat, ko je bila naša državljanska dolžnost spregovoriti in opozoriti na nepravilnosti. Pozabili smo, tovariš Tito, da nam je samoupravljanje prineslo razen pravic predvsem tudi dolžnosti. Ker jih nismo izpolnjevali, smo v marsikaterem primeru sami krivi, da so se napake razpasle in nam delajo škodo.

TVOJE DRAGE BESEDE, TOVARIŠ TITO, so iz Splita hitele v naša srca in ljudstvo Ti je hvaležno za odločnost, s katero si opozoril na slabosti. Pogovoril si se z milijoni naših dobrih ljudi, ki so te slišali ali kasneje brali Tvoje pogumne besede, jasne in odkrite, polne ljubezni in skrbi za delovnega človeka naše domovine. Tvoj splitski govor smo razumeli kot našo veliko moralno obveznost, da bomo odločno sledili Tvoji misli kot borci za socializem. Ljudstvo obsoja nepoštenost posameznikov in graja neodločnost vseh tistih voditeljev — na vrhu ali spodaj, v občini in krajevni skupnosti!

je, ljudska inteligenca in mladina, možje in žene še vedno govorijo o Tvojem nastopu v Splitu in so Ti neizmerno hvaležni za odločne besede! Tvoj pogum in zaupanje v neusahljivo ustvarjalno moč ljudstva nam vlivata moč, da bomo z novim samozaupanjem poslej pogumneje sodelovali v razgibanem političnem življenju naših občin, okraja, podjetij, ustanov in zavodov. Kos kruha, stanovanje, bolnišnice, oddih, nove šole in vodovodi — vse to in še marsikaj je politika, vsakogar izmed nas se tiče in nikogar ni, ki bi lahko rekel, da ga to ne zanima! Zdaj, po Tvojem govoru v Splitu, to bolj razumejo mnogi, mnogi državljani naše domovine, pa tudi našega okraja! — Obrnili smo se vase in najprej sklenili: odpravimo vse, kar je slabo v nas samih, nato pa odpravljajmo tudi vse drugo, kar ne velja za naš čas!

TEBI, DRAGI TOVARIŠ TITO, PA ZA JUTRIŠNJI 70. ROJSTNI DAN VEŽILO VSEH DELOVNIH LJUDI NOVO-MESKEGA OKRAJA:

odločno se bomo borili, da bo uresničena sleherna misel, ki si jo izrazil v Splitu! Ljubimo Te, prvega vojaka naše slavne Partije in nezlomljivega proletarskega borca, ki si naš veliki zgled in najzaslužnejši sin naših narodov! Ostanimo nam živ in zdrav še mnogo, mnogo dolgih let, zdrav in srečen v naši prelepi domovini, katero si iz teme suženjstva popeljal k slavi, ugledu in veliki bodočnosti!

DRAGI TOVARIŠ TITO, sprejmi tudi naše prisrčne čestitke za Tvoj jutrišnji osebni praznik, ki je združen z dnem jugoslovanske mladosti!

Braniti moramo našo največjo pridobitev, bratstvo in enotnost naših narodov, ker nam le to omogoča nadaljnjo ustvarjalno pot naprej, ustvarjanje močne socialistične skupnosti in srečnejšega življenja naših ljudi.

(IZ GOVORA TOVARISA TITA V SPLITU, 6. MAJA 1962)

PO TITOVIH BESEDAH

Pred široko akcijo organizacij Socialistične zveze delovnega ljudstva v našem okraju

Te dni se v novomeškem okraju sestajajo na sejah odbori krajevnih organizacij SZDL skupno z nekaterimi drugimi vodstvi političnih in družbenih organizacij ter društev in vodstev samoupravnih in družbeno-upravnih organov. Na teh sestankih se dogovarjajo za množična zborovanja članstva SZDL, na katerih bi se pogovorili o odnevu splitskih besed tovariša Tita med nami.

Zakaj torej tej akciji privednik »široka«? Saj ven-

dar ni prvič, da se zbiramo v kar največjem številu. Tovariš Tito je povedal, da smo v resnem položaju, ko nas tako zunanje kot tudi notranje gospodarske, trgovinske in druge težave kličejo, da se resno pogovorimo. Ob tem raste vloga proizvajalca v podjetju in komunini, predvsem pa so zdaj v ospredju njegove pravice in odgovornost. Tako stanje zahteva odločnega nastopa in vseh delovnih ljudi, da bi kar najhitreje odpravili vse negativne pojave.

Kje se torej najdemo ob takem položaju? O tem naj bi spregovorila ta zborovanja. Delavci naj povedo, kaj bodo storili, da se bo proizvodnja hitreje dvignila (leto zaostajamo za planskimi predvidevanji skoraj v vseh panogah); kmetje naj izrečejo svoje v zvezi s hitrejšim napredovanjem kmetijske proizvodnje tako v kmetijskih zadrug in doma, da bo tržnost proizvodnje večja, cene nižje in s tem tudi obremenitve na gospodarstvo. Vsi povejmo,

kaj lahko storimo, da bo produktivnost rastla hitreje, da se bo vzporedno s tem dvigal tudi naš realni družbeni in osebni standard. Usmerno bismo svojih razprav na povečanje dohodka in nato šele tudi na delitev povečanja! Novim delavskim svetom pomagajmo čimprej do resničnega prevzema vajeti v roke, saj čas beži, vsaki trije dnevi pa pomenijo 1 odstotek plana! Tovariš Tito je te naloge predložil vsem delovnim skupnostim, ker nas samo delo lahko izvleče iz vseh težav, v katerih smo. Pa ne delo samo, temveč pametno in preudarno delo, ki rodi bogate sadove, take, ki jih lahko prodajamo po nižjih, svetovnih cenah.

VREME

OD 23. MAJA DO 3. JUNIJA

Nestalno s pogostnimi padavinami. Razdobja lepega vremena ne bodo trajala več kakor tri dni.

Kje vse smo zadnje čase popustili, smo slišali in brali v govoru. Zaman pričakujemo predpisov, ki bi sami po sebi rešili vse, kar se nujno pojavlja ob tako pestrem družbenem razvoju pri nas. Avtomatično delujočih predpisov ni, če ob vsakem ni najširše podpore delovnih ljudi. Več naj velja tudi socialistična morala, katere nosilci so naši delovni ljudje. Bolj negujmo pravice naših samouprav-

nih in družbeno-upravnih organov, ki so naša največja pridobitev in najboljši družbeni kontrolor. Več pomoči nudimo njihovim članom, da se bodo svojih pravic in dolžnosti ter odgovornosti čimprej in čimbolj zavedali. Odkrivanje napak in njihovo odstranjevanje nam potem ne bo težko.

Poziv na varčevanje vseh oblik potrošnje je bil izrečen resno in preudarno. To-

(Nadaljevanje na 3. str.)

Dvignjena zavesa na reviji

V torek zvečer se je v nabito polni dvorani Prosvetnega doma v Novem mestu začela V. revija dramskih skupin Slovenije. Ob navzočnosti predstavnikov oblasti, političnih organizacij, ustanov in javnega življenja okraja in občine je goste in domačine pozdravil predsednik okrajnega sveta Svobod Janez Gartnar. Nato je odprl revijo sekretar sveta

Svobod in prosvetnih društev Slovenije Dane Dobič, ki je hkrati poudaril pomen prireditve te vrste za kulturno rast Slovenije.

Takoj po uvodnih svečanostih so igralci gledališča Svobode Center iz Trbovelj zaigrali Goldonijevo komedijo Krčmarica Mirandolina. — Revija se nadaljuje po objavljenem sporedu.

Izdelava občinskih statutom napreduje

V petek so se na okrajnem odboru SZDL zbrali na razgovor predsedniki občinskih odborov SZDL in predsedniki podkomisij občinskih komisij za statute, ki obdelujejo poglavja krajevne samouprave. Obdelali so štiri poglavja, ki jih bodo bodoči statuti komunalne vsebovali. Ta so namenjena krajevnim skupnostim, zborom občanov, referendumu in organizacijam Socialistične zveze.

Ustrezna podkomisija pri okrajnem odboru SZDL je proučevala nekatere dejavnosti s teh področij in ugotovila vrsto pripomb, mnenj in predlogov ljudi, ki sedaj aktivno delajo v teh organih krajevne samouprave. Njihove predloge je podkomisija dopolnila z mnenji, ki so bila dana na sestanku statne konference mest v Nišu in na novosadskem posvetovanju o statutih. Tako obdelano gradivo so člani komisije oblikovali v zgoščene ugotovitve, ki so bile osnova petkovi razpravi v Novem mestu.

Ugotovitve o posameznih vprašanjih so oblikovane zelo splošno in načelno in bodo v tej obliki lahko v pomoč vsem občinskim komisijam kot namig, opozorilo, usmerjevalec itd. Okrajna komisija nikakor ni hotela dati sugestij, ki bi kakorkoli uniformirale

statute vseh sedmih komun, ko pa je vsaka zase nekaj drugega. Udeleženci posvetovanja so si ob tako postavljenih mislih lahko izoblikovali okvirno sliko o tem, kaj naj bi statut komun o posameznem organu o kraju povedal. Tam bodo seveda ugotovitve konkretne, točne in obogatene z imeni področij, obsegi, viri financiranja itd.

Kot rečeno, je to šele začetek. Vsebinsko teh napotil in misli o posameznih pravicah in dolžnostih krajevne skupnosti, zbora občanov, referenduma in ob tem vloge, nalog in pomena organizacij SZDL bomo v našem listu kmalu pričeli objavljati v nadaljevanjih z namenom, da bi tako omogočili kar največjemu številu ljudi sodelovanje že v času pravih razgovorov. Tudi nekatere občinske komisije bodo svoje predloge objavljale in tako omogočale splošno sodelovanje vseh članov SZDL.

Na sejmišču nič novega

21. maja so kmetje pripeljali na novomeški živinski sejem 957 prašičev, za katere so zahtevali od 5.800 do 9.000 dinarjev. Na sejmu je prišlo precej kupcev iz vse okolice in pokupilo 782 prašičev.

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Stolpci svetovnega tiska so v zadnjih dneh polni poročil o Laosu. Ta država z dvema milijonoma prebivalcev, ki je stisnjena med Kitajsko, Severnim in Južnim Vietnamom, Kambodžo in Tajlandom, je postala žrtev hladne vojne. Spopad med levico in desnico v Laosu se zrcali tudi v spopadu med obema blokoma, le da najnovejši razvoj dogodkov kaže na zanimive posebnosti.

Iz dneva v dan bero ljudje v tisku tri imena: Sufanuvong, Suvana Fuma in Bum Um. Poleg teh treh se pogosto pojavlja tudi ime desničarskega generala Fumija Nosavana. Prvi trije posebej imajo tri tokove v državi: levico, sredino in desnico. Seveda je ta razdelitev groba. V bistvu gre spor med desničarskim Bum Umom, ki je prišel na oblast z ameriško pomočjo, z ene strani in nevladnim Suvano Fumo in levičarskim Sufanuvongom z druge strani.

Najnovejši dogodki so pokazali, da čedalje bolj upada vojaška moč in vpliv desnice in narašča moč leve. Toda za razumevanje položaja si je treba zadevo ogledati s širše, mednarodne plati.

Laos leži tako, da je strateško zelo pomemben. Zmaga enega ali drugega bloka v tej državi bi pomenila — po mnenju drugega bloka — ogrožanje njegovih interesov v tem delu sveta. Zmaga Američanov v Laosu bi Kitajci imeli za ogrožanje svoje varnosti, zmago Kitajcev v Laosu pa bi imeli Američani za ogrožanje vseh svojih postojank v jugovzhodni Aziji. Če govorimo o zmagi Kitajcev ali Američanov, mislimo na zmago tiste struje, ki bi jo nasprotna stran imela za predstav-

nico nasprotno velesile. In kaksno je stališče Sovjetske zveze?

Ze lani, med sestankom na Dunaju, sta se Hruščev in Kennedy sporazumela (in to je bil menda edini otipljivi sporazum), da mora postati Laos nevtralen. Oba sta spoznala nevarnost tega žarišča, oba sta spoznala, da bi se utegnili druga stran spozabiti, če bi ena ali druga stran dobila popolno nadzorstvo v

Nobena skrivnost ni, da se ima Kitajska za vodilno silo ne samo na tem območju, ne samo v jugovzhodni Aziji, ampak v vsej Aziji. Pri tem skuša braniti ta svoj vodilni položaj ne samo proti ameriškim imperialistom, ampak tudi proti svojim sovjetskimi zaveznikom, ki dostikrat drugače gledajo na svetovne razmere kot oni. Znano je na primer, da politika miroljubne ko-

Laoška kriza

tež državi. Skratka, sporazumela sta se, naj bi bil Laos nekakšna vmesna država, ki bi imela funkcijo, da bi ublaževala medsebojno trenje in preprečevala neposredni spopad.

Američani so sicer nekoliko pozno prišli do prepričanja, da je nevtralni Laos najboljša rešitev za vse prizadete. Ko so podprli Bum Uma in Fumija Nosavana, so še upali, da utegne desnica zmagati v Laosu. Toda to njihovo pričakovanje se ni uresničilo. Nasprotno, desničarska vojska v Laosu je danes — po vseh poročilih sodeč — malone v razsulu.

Zato so se morali zdaj Američani sprijazniti z dejstvom, da je največ, kar lahko upajo, resnično nevtralni Laos. To bi bili lahko brez težav dosegli že pred dvema letoma, ko bi bili podprli nevladnega Suvana Fuma, ki je bil predsednik vlade, a so ga pomagali strmoglaviti. Toda to je preteklost. Sedanjost zastavlja drugo uganko: Kakšne namene ima v resnici Kitajska?

eksistence Pekinga ne diši. Znano je tudi, da obstajajo resna trenja med Kitajsko in ZSSR.

Najbrž je pretirana trditev, da skuša Kitajska za vsako ceno zaostri položaj v Laosu, izzvati ameriško intervencijo in sama posesti v boj. Res pa je, da je njena politika neprimerno agresivnejša od sovjetske. Moskva ni zainteresirana, da bi se položaj zaostroval, in je to ponovno dokazala, ko je celo ob izkrcanju ameriških vojakov v Tajlandu, sporočila, da je nevtralni Laos še vedno cilj njene politike. Moskva prav tako ne želi, da bi bila pozornost sveta preveč obrnjena stran od Berlina, kjer počasi dozorevajo pogoji za prve, verjetno pomembne odločitve.

In tako — menijo številni komentatorji — je prišlo ob Laosu do tihega soglasja med ZDA in ZSSR. Obe velesili bi zdaj radi cimprej nevtalirizirali Laos. Toda zaradi preteklih napak, predvsem z ameriške strani, je to laže želeli kot uresničiti.

Priprave za naslednje seje okrajnega odbora SZDL

Komisije okrajnega odbora SZDL so sredi temeljitega zbiranja in obdelave gradiva za naslednje seje. Tako pripravljajo podkomisija v komisiji za družbeno upravljanje temeljito analizo o delovanju organov družbenega upravljanja v zdravstvu, ki bo na seji okrajnega odbora SZDL kmalu po posvetovanju zdravstvenih delavcev 24. maja v Dol. Toplicah. To je posvetovanje, ki ga organizira svet za zdravstvo OLO, okrajni zdravstveni center in zavod za socialno zava-

rovanje, bo rešilo večino strokovnih problemov, analiza SZDL pa bo sledila kot neposredna politično-družbena akcija.

Ustrezna podkomisija za strokovno in srednje šolstvo in vse oblike pošolskega izobraževanja je sprejela težko nalogo, da pripravi obširno gradivo o problematiki teh vzgojnih institucij. Priključuje tudi analizo o delu delavskih univerz in izobraževalnih centrov. Tudi ta sektor bo okrajni odbor SZDL ocenil z družbeno-političnimi stališči. Da pa bi bili napor kar najbolj učinkoviti in da bi jih lahko upoštevali že v začetku prihodnjega šolskega leta, se komisiji zelo mudi. Zato je tudi izbrala obliko dela, ki bo nakrajša in najbolj učinkovita: organizira namreč razgovore z vsemi prizadetimi šolami in zavodi neposredno.

Komisija za sodelovanje z družbenimi organizacijami in društvi se je lotila odgovorne naloge proučevanja programov dela vseh organizacij in društev, komisija za organizacijska vprašanja pa obdeluje podatke o delu krajevnih organizacij, ki so jih poslale občinske komisije. Posebna podkomisija proučuje delo komunalnih sekcij, spet druga pa delo v kmetijstvu. Idejno-vzgojna komisija je ravnokar pripravila posvetovanje o tovarniškem tisku, komisija za tisk pa zaključuje z anketo bralcev široko sasnovo akcijo v okviru tednov tiska po komunah. Tudi kadrovska komisija ima polne roke dela s proučevanjem kadrovskih zadev v SZDL. Komisija za družbeno aktivnost žensk, ki v okrajnem merilu še obstaja, pa pripravila posvetovanje o izkušnjah konferenc po občinah.

Mg.

Dopisujte v vaše komunsko glasilo!

TRGORINA: z lansko maržo

V ponedeljek je bila izredna seja UO Trgovinske zbornice, na kateri so razpravljali o maržah v trgovini za leto 1962. Po vsestranski analizi so ugotovili, da bo višina marže iz decembra lani zadoščala tudi za leto 1962 in da stroški trgovine ne bodo vplivali na povišanje cen. To pomeni, da bodo morala podjetja, ki so na ta račun letos zvišala cene, to vslediti z maržo, ki jo bodo doleteli organi komun. V ta

namen je UO sprejel priporočilo, v katerem je osvetlil tudi druge pojave v trgovini, zlasti glede delitve čistega dohodka, skladov in podobno. Priporočil je, naj bi občinske komisije pri določanju marž in komisije za delitev čistega dohodka upoštevale dosedanja nesorazmerja med podjetji in strokami in da bi iz ekonomske družbenih osnov čvrsteje in enotneje zastavili mehanizem delitve čis-

stega dohodka znotraj podjetij.

Opozoril je na nekatere kršitve primere, na primer: v TP "Gradisce" — Trebnje so v lanskem letu pri istih pogojih dela in pri 12 odst. višji storilnosti prejeli za 29 odst. nižje osebne dohodke kot v TP Straža itd. Analize tudi kažejo, da sta predvsem zunanja in grozila trgovina v Sloveniji visoko akumulativni in sta tako vplivali na porast

cen, medtem ko akumulacija trgovine na drobno niti ne zadošča za najnujnejše sklade. Značilno je tudi, da je bila marža pri živilih in pri industrijskem blagu lani v okraju Novo mesto najnižja v Sloveniji.

P. Z.

Pozdrav za dan mladosti

Vojak Alojz Rogelj iz Osijeka pošilja za dan mladosti lepe pozdrave mami, bratu, sestri in Tonetu Kečku, vsem vaščanom in posebej domači mladini!

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

Zvezni izvršni svet je na zadnji seji sprejel več pomembnih predpisov. S posebnim odlokom je dovolil trgovinskim organizacijam notranje trgovine, da lahko uporabljajo 50 odstotkov razpoložljivih sredstev rezervnega sklada za znižanje cen nekurantnega blaga. Nadalje je sprejel predlog, ki ga bo predložil Zvezni ljudski skupščini, o zvišanju najvišje denarne globe za gospodarske prestopke pravnih oseb od 5 na 10 milijonov din in najnižje od 10.000 na 50.000 din. — Najpomembnejši sklep Zveznega izvršnega sveta je sprejem osnutka zakona o prometu blaga in storitev s tujino. Po tem osnutku, ki ga bo morala sprejeti še Zvezna ljudska skupščina, se bodo z zunanjetrgovinskimi posli lahko ukvarjale samo tiste gospodarske organizacije, ki imajo ustrezno materialno osnovo, kakovost poslovanja in strokovne kadre. Če trgovinske organizacije ne prodajajo svojega lastnega blaga, bodo morale za vsak nastop na tujem trgu imeti pogodbo s proizvajalno organizacijo, katere blago prodajajo, oziroma s tistim, za kogar ga kupujejo. Proizvajalne organizacije bodo lahko tudi samostojno nastopale na tujem trgu. — Z učinkovito uporabo zakona o prometu blaga in storitev s tujino bo mogoče omejiti število zunanjetrgovinskih podjetij res samo na tiste gospodarske organizacije, ki s kvaliteto svojega poslovanja in kadrov zagotavljajo tudi prihodnje uspešno uveljavljanje na tujem trgu.

Dvajsetletnico jugoslovanske vojne letalstva so svečano proslavili v vseh enotah in ustanovah tega rodu vojske. Maršal Tito je v brzojavki poveljniku vojnega letalstva pozval letalce, da naj tudi v prihodnjem delu ohranijo tisto, kar nam je najsvetlejšo, in da naj utrjujejo pridobitve naše

revolucije, posebno bratstvo in enotnost naših narodov. — Vrhovni komandant oboroženih sil Jugoslavije Josip Broz-Tito je te dni sprejel delegacijo JLA, ki mu je čestitala ob njegovem rojstnem dnevu. — Letalsko-tehnični inštitut Jugoslavije je izdelal novo reaktivno letalo "Galeb", ki je prestalo vse preizkušnje in pokazalo odlične rezultate. Le-ti nič ne zaostajajo za rezultati reaktivnih letal, ki jih izdelujejo v tehnično bolj razvitih deželah.

Na seji izvršnega komiteja CK ZKJ, ki jo je vodil tovariš Tito, so podrobno raz-

NOVI PREDPISI ZIS

členili in ocenili dosedanje uspehe pri uveljavljanju sklepov razširjene seje Izvršnega komiteja CK ZKJ in izvršnih komitejev centralnih komitejev Zveze komunistov po republikah. Dogovorili so se tudi o nadaljnjem delu za konkretizacijo sklepov.

Na seji Izvršnega odbora Zveznega odbora SZDL Jugoslavije so sklenili, da bo v drugi polovici junija plenum Zveznega odbora, na katerem bodo obravnavali osnutek nove jugoslovanske ustave.

Sekretariat Izvršnega odbora Glavnega odbora SZDL Slovenije je v sredo razpravljal o uveljavljanju krajevnih organizacij Socialistične zveze. V celoti je mogoče ugotoviti, da se Socialistična zveza čedalje uspešneje uveljavlja v splošnem družbenem in političnem življenju ter se tudi v praktičnem delu približuje svoji resnični vlogi. K tej uveljavitvi so s svojo dejavnostjo prispevali predvsem občinski in okrajni odbori SZDL, medtem, ko krajevne organizacije marsikje še niso spremenile starih oblik

dela in še niso postale vsakodnevna tribuna državljanov.

Na skupščini Turistične zveze Jugoslavije so ugotovili, da materialna baza našega turizma ne omogoča večje dejavnosti te panoge, ki ima na razpolago samo 50.000 postelj v komercialnem gospodarstvu. To je seveda premalo. Tudi devizni dotok 26 milijonov dolarjev letno, ne zadovoljuje. Čas je, da bi čimprej — glede na možnosti, ki jih imamo — vskladili turizem z gospodarskim razvojem.

Na seji odbora za socialno politiko in ljudsko zdravstvo so v načelu sprejeli predloga zakona o organiziranju in financiranju socialnega zavarovanja ter zakona o zdravstvenem zavarovanju. Z uveljavljanjem teh predpisov bodo pripomogli, da se bo služba socialnega zavarovanja uskladila z gospodarskim in splošnim družbenim razvojem. Cilj tega je, da bi omogočili osamosvojitve skladov socialnega zavarovanja in zagotovili večjo zainteresiranost zavarovancev.

Republiški svet za strokovno izobraževanje je izdelal okvirni osnutek, po katerem naj bi uredili strokovno izobraževanje in usposabljanje. Strokovne šole naj bi bile zaključene šole, ne pa pripravljavke za nadaljnje izobraževanje. V tej zvezi so nedavno odprli javno razpravo o verifikaciji dejavnosti, s katerimi se ukvarjajo strokovne izobraževalne ustanove.

Trgovinska zbornica LRS bo v sodelovanju z okrajnimi trgovinskimi zbornicami in okrajnimi ljudskimi odbori neposredno po 20. maju določila marže za kritje stroškov trgovinskega prometa na debelo. Vračanje cen na raven v decembru 1961 bo zahtevalo določeno zmanjšanje tako dohodka trgovine kakor tudi dohodka občin.

Dolenjski fantje, ki služijo vojaški rok v Zemunu kot Titovi gardisti, želijo dragemu tovarišu predsedniku republike vso srečo za njegovo 70-letnico plodnega življenja. — Alojz Škufca, Jože Divjak, Peter Sajevec, Jože Papež, Jože Salmič in Franc Korelec.

Danes posvetovanje o zdravstveni službi

Danes popoldne ob 14. uri se bo v mali stekleni dvorani v Dolenjskih Toplicah začelo posvetovanje o novih ekonomskih instrumentih v zdravstveni službi, ki ga je sklical svet za zdravstvo okrajnega ljudskega odbora Novo mesto sporazumno s strokovnim svetom okrajnega zdravstvenega centra in Izvršnega odbora okrajnega zavoda za socialno zavarovanje. Razen referata o novih ekonomskih instrumentih, ki ga bo prebral dr. Neubauer, direktor okrajnega zdravstvenega centra bodo prebrani še trije koreferati.

NABIRAJTE ZDRAVILNA ZELIŠČA!

Cvet: ranjaka (cena 90 din), šmarnice (1.000), gloga-medvedovih hruškic (315), bele deteljice (120), rdeče deteljice (125).

Rastlino: krvavega mlečka (110), njivske mačehe (110), navadne ramšele (200) grenke ramšele (1.000).

Korenine: gozdnega korena (150), repinca (85), koprive-bodeče neže (250), trobentice (150), medvedovih tac (150), velikega divjega janeža (300), malega divjega janeža (600), sladkih korenin (150), male norice-male beladone (80), rume-nega regrata (150), pekočih kopriv (50).

Lubje: brogovite (100), češminovih palic (75), krhljice (80).

Vrščice: gloga, belega trna, medvedovih hruškic (70).

Gomolje: kukavice (900).

Navedene cene veljajo za zelišča, ki so brez tujih primesi in pravilno posušena. Nekvalitetnih zelišč ne odkupujemo. Veliki in mali divji janež naj nabira samo tisti, ki ga dobro pozna, ker je velika nevarnost zamenjave! Vsa pojasnila in navodila dobite v vaši zadrugi ali v skladišču GOSAD, Novo mesto, Slakova 8.

Javna razprava in odprto pismo

(Nadaljevanje s 1. str.)

Po Titovih besedah

da tudi tu ne gre za negotovost, nesmotrno ali kako drugače neutemeljeno stiškaštvo, »rezanje« povsod in za vsako ceno, ne glede na škodo, ki lahko nastane. Investirati moramo še naprej, vendar pametneje kot smo zadnje čase. Sole, bolnišnice, ceste — vse to bomo potrebovali tudi jutri. Še bolj kot danes! Toda če vemo, da bodo ne kateri dohodki komune manjši zaradi ukrepov, ki so že tu ali se še pripravljajo, potem, se že sedaj pogovorimo, čemu se bomo za dobo enega leta še odpovedali, čemu pa se ne moremo. Dogovorimo se za vsak stni red in pomembnost naloga, ki so pred nami in za katere smo se zedinili že na spomladanskih zborovanjih. Razpravljamo konkretno in konstruktivno, pa uspehi ne bodo izostali.

Marsikatera beseda bo tudi kritično izrečena. Potrebna je, če ni bilo vse prav, kar smo delali včeraj. Toda ne iščimo zajca v grmu, kjer ga ni! Vsak pred svojim pragom in napake bodo najprej odstranjene! Odkrivanje le-teh naj bo posledica analize dosedanjega dela. Narobe bi bilo, če bi zaradi napak izdelovali analize o delu v preteklem času. Če bomo temeljito pogledali delo, bodo napake same izstopile. Odstranimo jih, v bodoče pa skrbimo vsi, da jih bo kar najmanj! Le s skupnimi naporom vseh nas bomo kos nalogam, ki so zdaj pred nami.

Akcija organizacij SZDL v okraju bo torej res široka. Pa še nekaj drugega bo delovna, konkretna, mobilizacijska. Združila se bo s splošnimi naporom naših komunistov, članov sindikatov, zveze borcev in mladine in z vsemi delovnimi ljudmi sploh. Zato bo tudi uspešna!

Uvod v javno razpravo o verifikaciji (priznavanju) dejavnosti, s katerimi se ukvarjajo izobraževalne ustanove, je prejšnji teden začela tiskovna konferenca v Ljubljani, kjer je govoril predsednik republiškega sveta za strokovno izobraževanje Miran Košmelj.

Republiški svet za strokovno izobraževanje je izdelal okvirni osnutek, po katerem naj bi uredili vprašanje izobraževanja in usposabljanja ljudi za poklice. Sole, ki se ukvarjajo z ustrezno dejavnostjo, naj bi imele tak učni program, da bi dal slušatelju temeljito osnovno znanje, ki je potrebno za opravljanje določenega poklica.

Na ta način bi odpravili razne pripravljalske šole — vaje in industrijske — in namesto njih ustanovili poklicne šole, ki bi vzgajale sposobnejši kader. Pri tem je treba poudariti, da specializacije posameznih poklicev ne sodijo več v poklicne šole, marveč v izobraževalne centre pri podjetjih. Za te ni več potrebno, da so družbeno priznane, kakor to tudi ne velja za tisto znanje, ki ga je mogoče pridobiti na samem delovnem mestu v podjetju. Družbeno priznanje pa bodo morale dobiti vse poklicne šole, ki bodo delale po novem izobraževalnem konceptu.

Osnutek za osnovne pogo-

je, ki jih bodo morale izpolniti poklicne šole, je že izdelan. S splošnimi navodili in z navodili za verifikacijo vzgojno izobraževalnih dejavnosti bomo dosegli, da bo družbeno veljavno le tisto izobraževanje, ki bo ustrezalo verifikacijskim predpisom.

Osnutki navodil za verifikacijo in osnutki splošnih navodil o osnovnih pogojih poklicnih šol bodo v javni razpravi do konca letošnjega junija. S tem je globoko poseženo v sistem uveljavljanja znanja in kvalifikacij kakor tudi vprašanje vajencev oziroma celotne skrbi za kader. Z željo, da bi bile razprave čim temeljitejše,

koncepti ob vprašanju poklicnih šol in kadrov pa vsaj približno ustrezni, je odprta javna razprava, v kateri naj vsi pristojni sveti, zavodi, oblastni organi in organizacije s predlogi dopolnitve predvidene navodila za intenzivnejše usposabljanje kadrov. Da bi bilo to doseženo in da bi o tej problematiki razpravljali čim širši krog ljudi, je republiški svet za strokovno izobraževanje izdal posebno brošuro in jo razposlal gospodarskim organizacijam, svetom za šolstvo in drugim, ki se ukvarjajo s problemi izobraževanja. V brošuri je tudi odprto pismo, naslovljeno upravnim in samoupravnim organom gospodarskih organizacij, ustanovam, državnim službam, strokovnim združenjem in društvom v LRS. Pismo nazorno govori o tistih vprašanjih strokovnega izobraževanja, ki jih je treba najprej rešiti, če hočemo dober kader v podjetja in sploh v vse gospodarske organizacije.

—iz—

Izšel je Dolenjski zbornik 1961

V rokah imamo pravkar izišlo najnovejšo knjigo Dolenjske založbe: DOLENJSKI ZBORNİK 1961. S finančno pomočjo nekaterih kolektivov in OLO ga je izdala naša domača založba, gradivo je zbral uredniški odbor (Milan Baškovič, Jože Dular, Tone Gošnik, Janko Jarc, Severin Šali in Stanko Škaler), uredil pa ga je Stanko Škaler. Knjigo — zbornik je prerasel pričakovani obseg, saj ima kar 304 tekstne strani! — je opremljen inž. arh. Franc Filipčič; naslovna stran človeka prevzame: spomenik na partizanskem grobišču v Jelendolu na Rogu.

Prvi Dolenjski zbornik je posvečen 20-letnici ljudske revolucije, taka pa je tudi njegova osrednja vsebina, ki jo tu zavoljo pomanjkanja prostora danes samo naštejemo:

Razprava »Leto 1941 na Dolenjskem« je obširnejši prikaz razvoja političnih sil, predvsem KPJ, v letih pred zadnjo vojno, v pripravi na revolucijo in do napada na Bučko. Zanimive so »Predstraže ilegalnega Novega mesta« Iva Pirkoviča, medtem ko je Stanko Škaler obdelal »Kozjanski bataljon od septembra 1942 do poletja 1943«. O materialnih osnovah šolstva, kulture in zdravstva v novomeškem

okraju piše Vilma Pirkovič, Jože Toporišič pa je prispeval razpravo z naslovom »Besedni umetnik in družbena vloga književnosti«. O podobi antičnega podeželja na Dolenjskem in v Spod. Posavju v luči najdb na avtomobilski cesti poroča Peter Petru, o vokalizmu moščanskega govora v Ribnici pri Jesenicah Sonje Petru, medtem ko je Danica Zevart pripravila Etnografsko gradivo Antona Jožefa Babnika. O razvoju gospodarstva v okraju piše Marko Ivanetič, Lado Smrekar pa je opisal prvi mednarodni kiparski simpozij »Forma Viva« v Sloveniji. Janez Gartner poroča o Trdinovih nagradah okrajnega sveta Svobod in o lanskim dejavnosti Svobod v okraju.

Štirih zaslužnih pokojnikov so se spomnili ostali sodelavci zbornika: Jože Dular piše o Niku Zupančiču, dr. Emilijan Cevc o kiparju Jakobu Savinšku, Janko Jarc o pisatelju Josipu Westru, medtem ko je pokojnemu slikarju Vladimiru Lamutu posvečen odlomek iz nagrobne govora Božidarja Jakca. Zbornik pozivljajo števil-

ne fotografije in risbe, uvodno besedo pa je knjigi napisala podpredsednica OLO inž. Vilma Pirkovič. Kakor smo zvedeli, bo prišla knjiga že te dni v prodajo.

Čisti osebni dohodki še prehitvajo storilnost in proizvodnjo!

Najnovejši podatki, ki jih je zbral OLO o gibanju gospodarstva v okraju za razdobje januar-april 1962, povedo, da so planska predvidevanja za letošnje leto dosegla konec aprila naslednje uspehe:

celotni dohodek s 30,9 odstotka, materialni stroški 31,2 odstotka, amortizacija 35,5 odstotka, prispevki družbi 28,7 odstotka, čisti osebni dohodki v gospodarstvu 32,1 odstotka in skladi podjetij 36,6 odstotka od letnega plana.

V primerjavi s lanskim istim obdobjem pa se je v okraju povečal:

celotni dohodek za 26,9 odstotka, materialni stroški za 22,6 odstotka, amortizacija za 38,6 odstotka, prispevki družbi za 17,4 odstotka, čisti osebni dohodki v gospodarstvu za 17,5 odstotka, medtem ko so skladi podjetij večji za 115,1 odstotka.

O zbranih podatkih razpravljajo te dni vsi sveti OLO, ki se bo v kratkem sestal na svoji seji. Čisti osebni dohodki so se v primerjavi s povečanjem celotnega dohodka v okraju zadnji mesec premočno dvignili; OLO opozarja zato vse gospodarske organizacije, da naj stalno skrbijo za pravilno sorazmerje med proizvodnjo, storitvami, stroški in osebnimi dohodki.

Proizvodnja in storitve v vseh panogah potekajo po najnovejših podatkih OLO v glavnem skladno z letno dinamiko, Spomladanska setev se s predvidenimi agrotehničnimi deli nadaljuje in bo v celoti uresničena.

Podatki o uresničevanju proračunov OLO in ObLO kažejo, da so doseženi dohodki s 30. aprilom za 5,7 odst. pod matematičnim povprečjem 4 mesecev. Proračunski izdatki so zato omejeni na najnujnejše osebne izdatke in poravnava lanskim obveznostim.

na z rezultatom dela, z vneto kolektivno in z dobrim gospodarstvom, da pa je dolžan tisti del dohodka, ki je odvisen od trenutnih gibanj na trgu in pogojev izven moči kolektiva, vložiti v razvoj svoje dejavnosti!

Ali so to res proizvajalci?

Tako se nehoti vpraša človek, ko pregleduje vse, kar se je dogajalo v Elektro Novo mesto. Spostujmo in cenimo napore in življenjsko nevarno delo električarjev, ki hodijo ob napetih žicah, plezajo na drogove in skrbijo, da imata proizvodnja in potrošnik dovolj električne energije, kljub temu pa se vsiljuje vprašanje: kako je mogoče kolektiv klub večkratnim resnim opozorilom do pravičnega razpisa skorajda v pravici pravičnega? Ali se sploh lahko obvelja izgovor: Dali so nam! Nismo vedeli, od kod! ki ga v takšnih primerih radi uporabljajo delavci? Takšen izgovor je pač nevreden našega proizvajalca, ki je že osvobodjen spon meznega dela!

Kdo je kriv? Povedali smo že, da si deli krivdo ves kolektiv, prav zato pa je toliko bolj dolžan poiskati v svoji sredstvi, ki so krivi največ! Tisto, ki se njihovi obrabi prikazujejo iz za vsakega člena v pravilniku tam, kjer govori ta o raznih »dodatkih«! Ljudi iz vodstva, ki so brez morale natezali »harmoniko« osebnih dohodkov v nedogled in pozabljali, da neupravičeno delijo družbeno sredstva! Ljudi, ki so si kot je videti, tik pred upokojitvijo skušali zagotoviti visoke osebne dohodke zato, da bodo imeli visoke pokojnine!

Pravilnik, ki je dovoljeval takšne nepravilnosti, pa naj kolektiv zamenja z boljšim, s takšnim, ki bo vsakogar pravično plačal po njegovem delu

Pravilnik lakomnih želja

Čeprav nima podjetje ELEKTRO NOVO MESTO nobene proizvodnje, temveč samo razdeljuje električno energijo, neprestano in neopravičeno dviguje osebne dohodke — Kljub opozorilom sindikatov: trmasto naprej po zgrešeni in sebični poti! — »Specialni dodatek za 39 let službe...« — Bo kolektiv ELEKTRO take nepravilnosti še dolgo trpeti?

Pred seboj imamo pravilnik o delitvi osebnih dohodkov podjetja Elektro Novo mesto. Obsežen je, vrsto členov vsebuje, in vendar je kopica besed in določil, skratka vsega, kar je v njem, povzročila kolektivno in družbi veliko škodo. Naj že takoj v začetku poudarimo, da tega ni kriv pravilnik, ar pač tisti, ki so ga izdelali, in ves kolektiv. Sodbo o tem, kdo je kriv največ, pa prepustimo kolektivu.

Za uvod naj postrežemo z nekaj podatki, ki naj bodo osnova razlagljanju, ki ga nameravamo pričeti. V Elektro Novo mesto so v letu 1960 razdelili 35 milijonov 407 tisoč din neto osebnih dohodkov, v letu 1961 pa 58 milijonov 381 tisoč din. Masa osebnih dohodkov je v letu 1961 torej porasla za 65 odstotkov, povprečni osebni dohodek na zaposlenega pa za 72,9 odst. Kolektiv je v letu 1961 za nekoliko znižal materialne stroške, ostali pokazatelji pa ne kažejo omembe vrednih izboljšav in izpremenb. Ne moremo pa mimo dvojnega: v letu 1961 se je celotni dohodek podjetja povečal za 6,3 odst., čisti dohodek pa je hkrati za 100,5 odst. večji!

vidne anomalije pri obračunu osebnih dohodkov, ki so konec leta 1961 izredno porasli. V vodstvu podjetja so skušali razložiti dane člane kolektiva, ki so to dokazovali, oceniti kot »zaostale...«. Po burni razpravi na sestanku, ki ga je sklicala sindikalna podružnica, je bilo videti, da so le razumeli, kaj je prav in kaj ni. Nezadržni porast osebnih dohodkov, ki se je, žal, nadaljeval tudi letos, pa kaže, da je bila »spokornost« samo navidezna. V januarju letos so izplačali 3 milijone 100 tisoč din osebnih dohodkov, v februarju 3 milijone 625 tisoč, v marcu 3 milijone 812 tisoč, v aprilu pa že 4 milijone 470 tisoč din. Izplačani osebni dohodki rastejo, hkrati pa se izpreminjajo tudi kategorije izplačil. V januarju letos je še nekaj članov kolektiva, ki prejemale do 20 tisoč din osebnih dohodkov, v februarju je le še nekaj takšnih, ki dobivajo manj kot 25 tisočakov, rapidno pa raste število tistih, ki imajo prejemke med 25 in 50 tisoč na mesec. V aprilu letos povprečni osebni dohodek v kolektivu že preseže znesek 30 tisoč din.

ka? Kolektiv ni imel za to nobenih zaslug, ker se je čisti dohodek tako povečal samo zaradi ugodnejših instrumentov v novem gospodarskem sistemu. Za nekoliko so znižali le materialne stroške, vendar so to lahko storili nemara zaradi tega, ker so zmanjšali število inkasentov; prav to pa je povzročilo negotovanje med potrošniki: lani so namreč uvedli dvomesečno pobiranje in obračun tokovine, bojda zato, da bi potrebovali manj inkasentov...

Kje so torej vzroki? V pravilniku jih moramo iskati! Ko ga človek prebrlja, je že na prvi pogled opaziti, da ni zrasel na domačem zeljniku. V Novem mestu so ga, kot je videti, le »okitili in oplemenitili«. Koncept je najbrž posredoval ELES iz Ljubljane.

»Merila«, ki pa niso merila

Pravilnik mora vsebovati merila, ki spodbujajo k poštenemu, prizadevnemu delu proizvajalcev. Merila v pravilniku Elektro te velike raloge niso opredeljena, zato pač naziva »merila« ne zaslužijo. Razdelimo jih lahko v štiri skupine. Relativna vrednost delovnega mesta je eno izmed prvih »meril« tega pravilnika. Po nazivu sodeč naj bi bila vrednost delovnega mesta odvisna od

Kje je opravičilo za takšno izplačilo?

Naj ga mar iščemo v 100-odstotnem porastu čistega dohod-

Ob govoru tovariša Tita v Splitu je večini naših delovnih ljudi srce malo hitreje poskočilo. Odkrita, ostra, vseskozi konstruktivna beseda predsednika republike je segla v živo; pričakovali smo jo, saj smo tako odkritosti prav od njega že vseskozi vajeni! Popolnoma točno je, kot je zapisal »KOMUNIST« v svojem uvodniku:

»Kristalno jasna Titova misel, izražena v njegovem govoru v Splitu, se je vtkala te dni v vse naše sestanke in pogovore, prišla je v siceršno hišo, ohrabrila je ljudi in osvežila njihovo vero v naše možnosti, da premagamo vse tisto, s čimer nismo zadovoljni. To tudi ni nič čudnega. S kultiviranim občutkom izkušenega revolucionarja, ki v stiku z ljudstvom črpa svoj navdih, je Tito v Splitu povedal tisto, kar misli ljudstvo...«

Po Titovem govoru smo slišali tudi v našem okraju nešteto iskrenih, hvaležnih, besed, da je tovariš maršal govoril nam vsem »iz srca v srce«. Pojavilo pa se je tudi nekaj mnenj, češ »...da se vse to nas ne tiče, da zadeva le nekatere in pod. Hkrati so posamezniki raznesli prazne govorice o »zaprtih funkcijah in direktorjih« v Ljubljani, Celju, Velenju, Kopru itd. Začele so krožiti govorice: »Si slišal... Ali že veš... Kaj res še ne veš?...« itd.

Roko na srce: posamezniki (navadno taki, ki sami prav malo ali nič ne prispevajo k naporom za naš lepši jutrišnji dan, pa štari, vedno nezadovoljni gođrnjaci in tudi taki, ki špekulirajo s tem, kar so delali nekoč!) čvakaajo takole:

— Pa ste jih dobili vi na občini, ali ne?
— Aha, zato so davki, ker ste tam tako in tako zapravljali!
— Zdaj bomo pa »mim delili, nič več »oni«!
— Komisija za vsklajevanje načel delitve dohod-

ka bo že sama napravila red!

— Manj bomo delali, pa več dobili!

Itd. itd.
Mar ni tako pojmovanje Titovega govora vse prej kot pravilno? Imamo ljudi (k sreči res samo posamezne izjeme!), ki h globoki, odkriti kritiki in konstruktivnim pripombam za izboljšanje nepravilnosti v dosednji praksi zdaj pristavljajo svoje piskrčke, polne sebičnih, enostranskih, maščevalnih in drugačnih naklepov. Gre za pojave praznega, pa zato nič manj škodljivega kritikastrstva.

Z brezosebno (ali pa tudi osebno) in neutemeljeno kritiko rušimo ugled ljudi, napačno vrednotimo njihove napore, jim jemljemo voljo do dela in pod. Mar je bil Titov govor res namenjen le občinskim odbornikom? Ali nima vsak državljan pravico in dolžnost, da s svojim glasom

potrdi davčno politiko in proračun za delitev sredstev v komuni? Mar ni tovariš Tito opozoril tudi na naše kmete na njihovo dolžnost, da več in ceneje pridelajo, da moramo tudi v kmetijstvu pogumno napredovati, da se je treba prav zavoljo njunega napredka združevati, da bi dosegli boljše in sodobnejše obdelovanje zemlje? V okraju smo namreč slišali nekaj pripomb z vasi: »Aha, pa vas je tovariš Tito kritiziral, vas v mestih!!« — Kdo pa je pri nas »mim« in »oni«? In še: mar so komisije za vsklajevanje načel delitve dohodkov res več kot ljudski odbor, ali pa samo njegov pomožni organ, ki mu je seveda naložena nadzorna naloga?

Mar ni tovariš Tito v Splitu dejal tudi tole: »Dobro moramo zavijati roka-ve, da bi nam uspelo najprej preprečiti, da bi se stvari razvijale tako kot

doslej, potem pa, da bi jih postopoma popravili.« Ali pa: »...V čem je bila, n. pr., slabost nekaterih naših delovnih kolektivov? V tem, da niso izkoriščali pravic, ki jih imajo. Kajti če delovni kolektiv upravlja po svojih organih, potem mora nositi tudi odgovornost in ne samo dovoliti takih stvari...«

Prebiramo besede tovariša Tita iz Splita še in še! Našli bomo v njih tudi sami sebe, naš kraj, našo občino in naš okraj! Našli bomo v njih tudi krepko podčrtano resnico, da sta kritika in samokritika sredstvo za demokratizacijo družbenih odnosov, da morata postati vsakdanja živa politična praksa, zeno besedo: pogoj, da se posamezno in kolektivno usposobimo za hitrejši korak naprej. Našli pa bomo v govoru tovariša Tita tudi ostro obsodbo praznega kritikastrstva, kateremu velja naš odločen boj!

S POSVETOVANJA O TOVARNISKEM TISKU NAŠEGA OKRAJA

OBVEŠČANJE: POGOJ UPRAVLJANJA

V torek dopoldne se je zbralo v Novem mestu 23 predstavnikov gospodarskih organizacij, kmetijskih zadrug in nekaterih ustanov iz okraja na posvetovanje o tovarniškem tisku. Analizo sedanjega stanja tega obiska v okraju je podal član komisije za idejno vzgojno delo pri okr. odboru SZDL Severin Šali, o vlogi in problemih sredstev za informiranje pa je razpravljal sekretar okr. odbora SZDL Miro Gošnik. Udeleženci posveta so ugotovili, da praksa potrjuje znano tezo, da le večja obveščenost zagotavlja poglobljeno samoupravljanje. Hkrati so podčrtali, da glede obveščanja kolektivi zaostajajo za skrbjo, ki jo temu vprašanju posvečajo organizacije SZDL. O vsebinskem in oblikovnem urejanju glasil

delovnih kolektivov je poročal Tone Gošnik; predlog okrajne komisije za tisk, da bi pripravila enodnevni seminar za uredniške in glavne sodelavce tovarniškega tiska, so sprejeli udeleženci posvetovanja kot konkretno pomoč za uresničevanje svojih nalog.

Na posvetovanju smo med drugim zvedeli, da pripravljajo svoj tovarniški list v sevniški »Liscia«, znova ga bodo začeli izdajati v SGP PIONIR, prav kar pa je izšla prva številka obveščevalca kolektiva KZ v Trebnjem. Svoje glasilo bi radi imeli tudi v prevoznem podjetju »Gorjanci«; ni odveč njihov predlog, da bi transportna podjetja iz Brežic, Krškega in Novega mesta imela morda skupno glasilo. Nekaj podobnega bi n. pr. lahko imela tudi sorodna

podjetja lesne stroke v Sevnici in morda še kje.

Krajevni samoprispevek Črnomalčanov

Črnomalčani bodo vplačali v letu 1962 krajevni samoprispevek v višini 4,5 milijona din. Ta sredstva je stanovanjska skupnost deloma že uporabila za ureditev cestne razsvetljave v mestu samem, preostala sredstva pa bo vložila v ureditev najnujnejše servisne službe.

Tudi v celjskem okraju bodo izboljšali telefonsko omrežje. V Celju že deluje avtomatska mrežna skupina, vendar ta ne krije vseh potreb. Z večjimi investicijami pa se bo avtomatska telefonska mreža razvila tudi v drugih krajih. Zmožljivost avtomatskih telefonskih central na območju celjskega PTT podjetja se bo povečala za 1800 števil, razen tega tudi za 250 števil v medkrajnem prometu.

DELOVNI KOLEKTIV

ZDRAVILIŠČE DOLENJSKE TOPLICE

ČESTITA ZA KRAJEVNI PRAZNIK VSEM TOPLICANOM IN JIM ŽELI, DA BI IMELI PRI DELU ZA NAPREDEK KRAJA KAR NAJVEČ USPEHOVI!

POROČILO S SEJE SVETA ZDRAVSTVENEGA DOMA V TREBNJEM

Malo je morale v izgovoru: »Tudi drugod je tako...«

Računovodkinja: »Ni bilo nobene goljufije!« — Upravnik zdravstvenega doma pripravljen vrniti neopravičeno sprejete zneske! — Člane sveta zdravstvenega doma čaka še precej dela, da bodo utrdili upravljanje v ustanovi in spoštovanje zakonodaje — Čemu ni kolektiv predložil pravilnika še enkrat v pretres, ko je videl, kakšne zneske dobivajo posamezniki? — Posebna komisija bo pregledala celotno poslovanje

V četrtek, 17. maja ob 13. uri, se je v Trebnjem sestel svet zdravstvenega doma in med drugim razpravljalo o gradivu v zvezi z izplačili osebnih dohodkov, ki smo ga objavili v zadnji številki. Ze v dopoldanskih urah je bilo v vseh lokalih, po ulicah in cestah, skratka povsod, kjer so se ljudje zbirali na pomenek, slišati mnogo razprav o nepravilnostih v zdravstvenem domu. Z zadovoljenjem ugotavljamo, da so vsi pogovori ostro obsojali ta pojav.

Svet je na seji nanizal precej ugotovitev, ko odgrinjajo zaveso skrivnosti visokih dohodkov. Res je, da je novi pravilnik na eni izmed sej

svet sprejel, toda s pridržkom, da mu uprava, ko bodo izračuni znani, vso zadevo še enkrat predloži v pretres. Nihče namreč ni vedel, kolikšna bodo izplačila po novem pravilniku. Ta sklep ni bil uresničen. Svet je imenoval komisijo, ki naj bi sodelovala pri izdelavi pravilnika, toda računovodkinja je izjavila, da komisija za to ni pristojna. Kot trdi, je takšna navodila prejela iz Novega mesta. O izplačilih honorarjev, nadur, posebnih izplačilih (tovrstni zaslužki so, kot je videti, nad vse »cveteli«) se je svet zedinil v stališču, da je bil novi pravilnik edino merilo za izračun osebnih dohodkov in da so torej vsa »postran-

ska« izplačila protizakonita. Pravilnik bodo še enkrat temeljito preštudirali in izplačila preverili. 139.000 din razlike v honorarju, ki so bili izplačani računovodkinji Marti Prijatelj, je utemeljenih s pogodbo, katero je overil sekretariat RIS za občo upravo pod številko 32119 dne 14. 2. 1961 in opremil s klavzulo »odločba je po zakonu utemeljena«. Gre za pogodbo, ki je na žalost brez datuma in ustvarja honorarno delovno razmerje od 1. 4. 1960. No osnovni te pogodbe je dobila izplačan prej omenjeni znesek. Na pripombo o delovni disciplini je računovodkinja odgovorila: »Prihajala sem na delo ob pol 8

ali 8. uri z dovoljenjem upravnega odbora zaradi otrok, nisem pa nikdar delala manj kot 7 ur!« Vprašujemo se, kaj bodo k temu rekli delavke po tovarnah, ki si takšnih »olajšav« ne morejo privoščiti, čeprav so njihovi prejemki kljub pridnemu delu 3 ali 4-krat manjši, vrhu vsega pa se mnoge izmed njih vozijo na delo in puščajo doma kopico otrok brez nadzorstva.

Oglejmo si še izplačilo razlike osebnih dohodkov za računovodkinjo za čas od 1. aprila 1961 do 1. novembra 1961. Na račun te razlike je po novem pravilniku prejela okoli 200 tisoč. Svet je bil mišljenja, da jo je prejela neopravičeno, ker je bila šele s 1. avgustom 1961 nastavljena kot redna delovna moč, za honorarne uslužbenke pa pravilnik ne velja. Računovodkinja trdi, da ima odločbo o namestitvi, iz zapisnikov sej sveta pa je razvidno, da je slednji o namestitvi razpravljala v februarju 1961, vendar je Marta Prijatelj namestitev takrat zavrnila, ponovno pa je razpravljala svet o tem šele 16. 7. 1961 in potrdila njeno nastavitve. Analogno s tem je bila torej kot redna delovna moč

lahko nameščena šele s 1. avgustom 1961.

Kaj sta povedala dr. Jože Pavlin in Marta Prijatelj na seji sveta v svoj zagovor? Dr. Pavlin je priznal, da drži ugotovitev sveta o tem, da zdravstvene storitve niso bile kvalitetne, ker jih en sam zdravnik pač ni zmogel. Ko je govoril o izplačilih, je poudarjal, da je povsod tako, da pravilnika niso naredili sami in da je neopravičeno prejete zneske pripravljen vrniti. Računovodkinja je bila malo bolj »odločna«: potočila je precej solz in vseskozi zatrjevala le to, »da ni goljufije...« Vprašujemo se, kaj je »samo po sebi naneslo« tolike denarje, kot je med drugim omenil dr. Pavlin? Vsekakor je najbolj obsodbe vreden izgovor, da je tudi drugod tako... Brez vsake morale in dostojanstva je ta izgovor, saj zapira oči pred trideset tisoč delavcev v naši proizvodnji, ki dan za dnem težko delajo za 17 ali 18 tisočakov na mesec. Mar niso prav ti prispevali svoj znoj za to, da je nekaterim »na neslo samo od sebe«? Mar se ni prav na raču teh delovnih ljudi tudi v našem okraju pojavilo nekaj desetnih dobičkarjev brez morale in dostojanstva, ki bo-

do zdaj skušali v svoj zagovor ugotavljati, »da je tudi drugod tako«? Tak izgovor in zagovor zavračamo in obsojamo! Vse primere, kjer je »tudi tako«, pa bo treba raziskati!

TEMELJITO, ODLOČNO TER BREZ SENTIMENTALNOSTI!

Za konec morda še majhen komentar na račun sveta zdravstvenega doma v Trebnjem. Od četrtkov se smo si obetali več! Videti je, da je bil svet ves čas svojega dela premalo odločen (to velja tudi za stari svet!) Neodločnost članov se je kazala še najbolj pri volitvah komisije, ki bo morala to zadevo v ZD Trebnje dokončno razčistiti. Nihče od prisotnih ni imel časa, da bi bil lahko član te komisije! Če ne bi tovariš iz Novega mesta pristal, da bo njen član, najbrž dveh predstavnikov sveta za to komisijo ne bi mogli najti... Samokritika, ki so jo izrekli na seji o svojem delu že v začetku, je premalo, to bi jim radi povedali. S posipanjem pepela si ne bomo pomagali, pač pa le s hitro, živo in odločno akcijo. Vzrokov zanj imajo člani sveta trebanjskega zdravstvenega doma več kot dovolj!

Mlad, a dober delavski svet

Hitro sta pretekli dve leti, obdobje naporov in teženj za čim boljše uspeh proizvodnje in dobrega gospodarjenja. Razprave in

izvednjo in plan pa dosega z najmanjšimi stroški. Za vse to se je zavzemal tudi stari DS, ki je uresničeno nalog prenesel na nove samoupravne organe. Nov delavski svet v tovarni pohištva je bil izvoljen 14. aprila. Sestavljajo ga člani, proti katerim ni bilo ugovorov in ne pripomb že takrat, ko so kandidirali. V organu je 17 članov, od tega samo trije, ki so že bili v DS. Povprečna starost je 30 let, zastopane pa so tudi

mladinci so tudi v šestčlanskem upravnem odboru. Volja kolektiva, da se v upravne odbore in samoupravne organe izvolijo res najzaslužnejši člani obeh spolov in obeh starosti, se je s tem uresničila, kolektiv pa ima vanje vse zaupanje.

Ze po prvi seji DS je samoupravni kolektiv iz svojih vrst izbral ljudi, ki bolj kot ostali razpravljajo o problemih proizvodnje, novih navodilih in predpisih, ki narekujejo spremembe v delitvi čistega dohodka in osebnih dohodkov. Ker so v DS predvsem mladi ljudje, bodo zanje pripravljene seminarji, na katerih se bodo usposobili za samostojne in sposobne upravljalce.

V sedanjih mandatni dobi čakajo DS in celoten kolektiv težke naloge, predvsem tiste v zvezi z rekonstrukcijo podjetja. Če si hočejo zagotoviti mesto na zunanjem trgu in konkurirati drugim podjetjem te vrste v Sloveniji in tudi v drža-

vi, je rekonstrukcija še celo potrebna. V obnovljeni tovarni bi z novimi 80 ljudmi, kar pomeni za kolektiv ena in polkratno povečanje te vrste, povečali tudi brutoprodukt od sedanjih 360 milijonov na 800 milijonov dinarjev. Podjetje s tako veliko proizvodnjo pa bi že dostojno zastopalo lesno industrijo v Spodnjem Posavju in bi ugled brežiške občine, ki je v zadnjih letih postavila »na noge« nekaj močnih podjetij, še povečalo. B.

Komisija že dela

Ena izmed važnejših točk zadnje seje ljudskega odbora je bila tudi imenovanje komisije za izvajanje predpisov o delitvi čistega dohodka v gospodarstvu in ustanovah. V komisijo so bili imenovani: Alojz Črnc, Marjan Uršič, Slavko Cejlan, Slavko Molan in Miloš Kovačič, stalna tajnica komisije pa je Mimica Avsec. — Komisija je začela medtem že delati, saj jo čaka kopica odgovornih in pomembnih nalog.

MILAN ŠEPETAVC — NOVI PREDSEDNIK OBLO V BREŽICAH

12. maja je bila v domu JLA v Brežicah seja občinskega ljudskega odbora, na kateri so med drugim razpravljali tudi o izidu nadomestnih volitev v 6. volilni enoti (Stara vas, Gregorice,

Novi predsednik ljudskega odbora brežiške komune je Milan Šepetavc

Dramlje). Iz poročila mandatno-imunitetne komisije in volilne komisije smo slišali, da so volitve potekle v redu, za odbornika te volilne enote pa je bil izvoljen kandidat Milan Šepetavc, ki je na tej seji tudi zaprisegel.

Dosedanji predsednik ob-

činskega ljudskega odbora tovarniš Mirko Kambljč je zaradi odhoda na Visoko šolo za politične vede nastopil študijski dopust, hkrati pa je zaprosil ljudski odbor za razrešitev. Odborniki so razrešitev sprejeli in dosedanjemu predsedniku zaželeli mnogo uspehov pri nadaljnjem delu. Za novega predsednika je bil nato na predlog desetih odbornikov, ki ga je podal Anton Zorčič, soglasno izvoljen tovarniš Milan Šepetavc, naš rojak iz Gregorice pri Stari vasi. Tovariš Šepetavc je bil aktiven bореc NOV od leta 1942. Že med vojno je opravljal važne politične naloge, po osvoboditvi pa je bil na odgovornih vojaških položajih, v JLA pa ima čin rezervnega majorja. Doslej je bil direktor »Mesarije« v Novem mestu, od tam pa je prišel v domačo občino. — Odborniki so novega predsednika ljudskega odbora toplo pozdravili in mu želijo ob izvolitvi veliko uspehov pri odgovornem delu. Njihovim željam se pridružujejo tudi vsi politični in družbeni čimbelji z vsemi občani brežiške komune!

VINKO JURKAS

BREŽIŠKE VESTI

sklepi na sestankih upravnih in samoupravnih orga-

Z zadnjih volitev novega delavskega sveta v tovarni pohištva

nov v tovarni pohištva v Brežicah so hoteli doseči predvsem nekaj: da bi podjetje rekonstruirali, pro-

žene (2 člana) in mladina (4 člani), ki predstavljajo podjetju okrog 40 odstotkov zaposlenih. Žene in

Iz šolskega centra za blagovni promet v Brežicah

Delo šolskega centra za blagovni promet v Brežicah se je v letošnjem šolskem letu precej razširilo. Razen rednega pouka je bilo več predavanj ter tečajev za izobraževanje odraslih. V zimskih mesecih je obiskovalo 60 članov ZB tečaje v Brežicah in v Novem mestu. Vsi so opravili izpite za kvalifikacijo ali visoko kvalificirane trgovske delavce (prodajalce, poslovodje, skladištnike). Od februarja do aprila so bila predavanja za odkupovalce v KZ. Res je čudno, da so se tečaja udeležili le odkupovalci iz kmetijskih zadrug Brežice, Crnomelj, Novo mesto, Sevnica in Videm-Krško. Kje so drugi? V okraju je 14 kmetijskih za-

drug. Vemo pa, da je v naših zadrugah le malo trgovsko izobraženih kadrov. Novembra bomo s tečajem nadaljevali, ob koncu aprila 1963 pa bodo opravili končne izpite prvi odkupovalci v kmetijskih zadrugah v Sloveniji.

Glavno torišče dela je v mladinskih oddelkih, saj obiskuje pouk skupno preko 190 vajencev iz novomeškega okraja ter iz Zasavja. Ker v teh oddelkih letošnji uspehi niso bili ravno najboljši, so se pred nekaj dnevi sestali starši, zastopniki skoraj vseh trgovskih podjetij, profesorji Centra in vodstva razrednih skupnosti. Na sestanku, ki je že drugi v tem letu, je bila udeležba izredno dobra, kar kaže dovolj zanimanja za napredek in uspeh mladine, ki je sedaj na obveznem šolanju.

Ravnateljica centra je uvodoma nanizala nekaj misli o vzgoji mladine ter analizirala dosedanje uspehe in neuspehe, nakar je sledila plodna razprava.

NAŠA DART

Delovni kolektiv živilskega kombinata »Zito« v Ljubljani je v počastitev 17. obletnice osvoboditve največjega slovenskega mesta svečano odprl novo tovarno testenlin »Pekatek«. Tovarna je veljala 250 milijonov dinarjev, ni pa še dokončno urejena, saj bodo v prihodnje dogradili še več skladišč, pekarno itd. Predvidena je tudi tovarna kletkov.

Blagovna izmenjava s sosednjo Avstrijo neprerastano narašča. 1958 smo v Avstrijo izvoznili za 18,8 milijona dolarjev raznega blaga, dve leti kasneje pa se je uvoz v to državo povečal za 30 milijonov dolarjev. Nekoliko hitreje kot izvoz je naraščal uvoz. Tako smo 1958 od severnih sosedov uvozili za 25,3 milijona dolarjev blaga, 1960 pa že za 37,4 milijona.

Za letošnji jesenski zagrebški velesejem, ki bo od 8. do 23. septembra in bo hkrati že 63. mednarodna velesejemski prireditelj po vrsti, je veliko zanimanje. Že pred 15. majem, ko je potekel zadnji rok za prijavljanje udeležencev na tej prireditvi, se je prijavilo veliko število domačih in tujih razstavljavcev, ki žele prikazati svoje standardne in tudi najnovejšje izdelke.

Letos so v naših premogovnikih nakopali manj premoga kakor lani. V marcu, ki je bil prejšnja leta mesec največje proizvodnje, je bila proizvodnja nižja od proizvodnje v istem razdobju lani, in sicer za 3,7 odstotka pri vseh vrstah. Proizvodnja črnega premoga se je zmanjšala za 8,8 odstotka, najmanjše znižanje pa je bilo pri lignitu, za 1,9 odstotka.

Koliko časopisov, revij in drugih publikacij berejo naši občani

Obveščanje ljudi o družbenem dogajanju opravlja tisk, radio in televizija. Domače dogodke in novice iz tujine priobčujejo ti viri nenehno, zato tudi naši občani radi jemljejo časopis v roke in prisluhnejo radijskim in televizijskim poročilom. V občini je že 11.689 naročnikov, kar predstavlja 48,4 odstotka vseh občanov. Ugotavljamo, da je raznovrstnost časopisov prevelika, saj dobivajo ljudje 112 raznih časopisov, revij, brošur in drugih publikacij. Gotovo bi bilo koristnejše, če bi bilo več takih časopisov, ki obravnavajo aktualne gospodarske probleme. Med takimi časopisi je nedvomno važen tudi domači tednik Dolenjski list, vendar je nanj naročenih le 1855 občanov ali 7,4 odstotka vsega prebivalstva. Glede na to, da je ta list glasilo komun., je naročnikov še občutno premalo. Več naročnikov pa

bomo pridobili, če bomo bolj pisali o ljudeh v vaseh in mestih, skratka, če bomo bralca obveščali o dejavnostih, za katere sam ne ve in jih lahko izve le iz časopisov ali radia. Ne smemo prezreti tudi dejstva, da se občani vedno bolj zanimajo za poslovanje gospodarskih organizacij, pa bi pisanje o gospodarstvu in problemih gospodarskih organizacij pomagalo, da bi se ljudje počutili odgovorne pri reševanju podobnih vprašanj.

Vážno nalogo v obveščanju delavskih ljudi ima »Delavska enotnost«, na katero je naročenih 192 delavcev. Pri reševanju tega glasila morajo pomagati sindikalne organizacije, predvsem ObSS. Ostali časopisi prihajajo v občino v naslednjih količinah: Upokojenec v 943 izvodih, Kmečki glas v 854, TT 843, Delo 691. Naša žena 601, Vjesnik u srijedu 437, Pav-

liha 340, Glasnik ZROP 329, Komunist 310 in Ljubljanski dnevnik v 250 izvodih. Veliko premalo je naročnikov na glasilo »Prosvetni delavec«, saj ga med 182 zaposlenimi prejema le 59 ljudi. Glasilo »Trgovski delavec« pa prejema samo (1) šest naročnikov.

Neverjetno malo naročnikov ima priročnik »Delo in varnost«. Razloga, da med gospodarskimi organizacijami to glasilo ni bolj razširjeno, ni mogoče najti. Če bi se doobra zavedali, kakšne so izgube zaradi nesreč pri delu, najbrž ne bi bilo treba posebej navajati, zakaj je ta publikacija koristna in potrebna.

Ne tarnajte, da iz vaše občine ni dovolj člankov v komunistem glasilu! Raje se odločite in napišite primeren prispevek, ki bo koristil vsem občanom!

Malo naročnikov ima »Priročnik za mlade aktiviste«, saj pride v občini na 2245 mladincev le 8 izvodov tega glasila. Vsaj mladinski aktivni bi morali imeti ta, za mladino potrebni priročnik.

Ivan Živič

Okrajno mladinsko prvenstvo v kegljanju

V Novem mestu je bilo okrajno mladinsko prvenstvo ekip v posameznikih. Ekipno sta sodelovala samo Pionir in Dolenjske Toplice. Kaže da samo ta dva kluba skrbita za naraščaj ter bosta lahko kmalu pomladila svoje ekipe. Zmagale so Dolenjske Toplice s 1882 keglji, Pionir pa je dosegel 967 kegljev.

V telmovanju posameznikov je zmagal član Pionirja Hrovat z 816 keglji, drugi je bil Topličan Fink (786), tretji Padovan (Zeleznikar), sledijo Topličani Bradac (759), Picelj (750), Pršina (733), Mlinar 674, Rupar (Pionir) 630.

Ekipni rezultat: Dol. Toplice: Fink 399, Picelj 354, Pršina 329; Pionir: Hrovat 332, Rupar 335 in Dobršek 320. (en)

Občinski tržni inšpektor mora redno pregledati 371 enot, okrajni inšpektor pa nadzira in kontrolira poslovanje v petih enotah v komun. Lani je občinska inšpekcija ugotovila številne pomanjkljivosti in predala sedem prijav javnemu tožilstvu (organe, ki so blago prodajali po višjih cenah, kakor določajo predpisi, sodniku za prekrške pa 65 oseb, ki so se pečale s šušmarstvom in so

jetja. V trgovini na drobno bo ostala marža iz leta 1961, oziroma jo bodo smeli zaračunavati do 20 odstotkov. — Glede na to, da so bile odkupne cene kmetijskih pridelkov prenizke in prodajne previsoke, bo tudi za te določena marža. Razen tega bo treba odpraviti kolebanje cen. Če je n. pr. odkupna cena za jabolka 10 dinarjev, jih prodajajo v nekem kraju po 30, drugje pa po 40 dinarjev.

Tržni inšpektor poroča

preprodajale blago. Trinajst ljudi je bilo kaznovanih na samem delovnem mestu.

V trgovini, gostinstvu in obrtništvu je inšpektor ugotovil marsikatero pomanjkljivost in nepravilnost. V prihodnje bomo to preprečili s skupnim delom potrošnikov in potrošniških svetov na eni in s delom tržnega inšpektorja na drugi strani.

Če bi šli od panoge do panoge in zapisovali ugotovitve tržnega inšpektorja, bi dobili naslednje zaključke:

● V TRGOVINI — Trgovska mreža je na splošno zadovoljiva. Spričo novih predpisov bo svet za blagovni promet pri ObLO predpisal marže pri prodaji blaga na drobno. Državni sekretariat za blagovni promet pa bo določil, kolikšen zaslužek smejo imeti pri nabavi in prodaji blaga grosistična pod-

S hitro posrežbo potrošnika bi se pocenili tudi režijski stroški.

Za potrošnika bo ugodno, ko se bodo trgovine specializirale za prodajo določenih predmetov. Tako naj bi radijske sprejemnike prodajali samo v enem lokalu, konfekcijsko tekstilno blago morda samo na dveh mestih itd. Na ta način bi se samo v Brežicah zaloge znižale za okrog 40 milijonov dinarjev.

V GOSTINSTVU — Gostinski obrati so bili pregledani ob koncu lanskega leta. Z odločbo je bilo posameznikom naročeno, naj v najkrajšem času odpravijo pomanjkljivosti. Ko so bili gostinski prostori pred kratkim ponovno pregledani, je bilo ugotovljeno, da je za sezono vse nared. Vendar nekatera gostišča še vedno nimajo hladilnikov, druga

bi bilo treba temeljito počistiti, tretja pa le deloma ustrezajo načelom sodobnega gostinskega poslovanja. Take obrate bo treba ali obnoviti ali zapreti.

● V OBRTNISTVU — V obrti so se povečale cene uslug, vendar je svet za blagovni promet potrdil le nekatere. To je napravil zaradi tega, ker se je podražilo blago, električna energija, najemna lokalov, deloma pa tudi zato, da bi imeli delavci večje osebne dohodke. Obrtniki bodo imeli poslej izobesene cenike, ki jih poprej potrdi pristojni svet. Kdor bo drugače zaračunal, se bo moral zagovarjati.

● ŠUŠMARJEV je bilo do nedavnega v občini precej, dosledna kontrola tržne inšpekcije in ukrepi organov LM, ki so kršitelje predali sodniku za prekrške, pa so njihovo število zmanjšali. Medtem je 41 šušmarjev že prosilo za dovoljenje, da bi smeli imeti redno obrt. Prošnje so bile odklonjene le tistim, ki dela niso opravljali v skladu z veljavnimi predpisi. Novi predpisi dovoljujejo takojšen odvzem orodja, s katerim šušmarji opravljajo nedovoljeno »obrt«.

Na več mestih je tržna inšpekcija zasledila črne vinotoče. Po novih predpisih se nedovoljena prodaja vina najstrože kaznuje, pokvarjeno ali celo nenaravno vino se mora takoj uničiti, krivce pa je treba predati sodišču.

Mogoče bo javno mnenje pomagalo uveljaviti ukrepe. V prihodnje bomo z imeni navedli vse, ki kršijo predpise, pa jim kazni nič ne zaleže.

V. Z.

Povsod: več vztrajnosti pri uresničevanju planov!

Prvi pregled o tromesečnem gospodarjenju v črnomaljski komuni je pokazal rezultate, ki so zadovoljivi v primerjavi z onimi v preteklem letu, medtem ko je realizacija letošnjega družbenega plana manj ugodna.

Sindikat naj budno pazi!

Na novo izvoljenem plenumu ObSS, ki je bil 11. maja, je bil izbran predsednik, tajnik in 9-člansko predsedstvo, razen tega pa so bile imenovane tudi štiri komisije. Posebna komisija bo razen tega pripravljala delovni program ObSS.

Razprava o izvršitvi nalog v prvem četrtletju je povedala, da plan ni bil zadovoljivo uresničen. Prav tako je bilo omenjeno, da je bil laniški plan realiziran znatno slabše, kot so pričakovali, to pa predvsem zato, ker gospodarske organizacije niso prodale svojih izdelkov.

Plenum je zahteval, naj bodo sindikalne podružnice, predvsem pa njihovi izvršni odbori, v prihodnje bolj budni. Zlasti naj pazijo, da se bo uredila organizacija dela in izkoristile vse skrite re-

zerve. Gospodarske organizacije bodo morale posvetiti več pozornosti skladom. Sindikat in samoupravni organi so odgovorni, da se pomanjkljivosti odpravijo.

L. S.

Združitev črnomaljskih trgovskih podjetij

Delovna kolektiva obeh črnomaljskih trgovskih podjetij: »POTROŠNIKA« in »SPLOŠNEGA TRGOVINSKEGA PODJETJA« sta sklenila, da se združita v enotno gospodarsko organizacijo. Združeno podjetje bo vsakomur sposobnejše organizirati trgovsko omrežje na področju vse občine v zadovoljstvo potrošnikov.

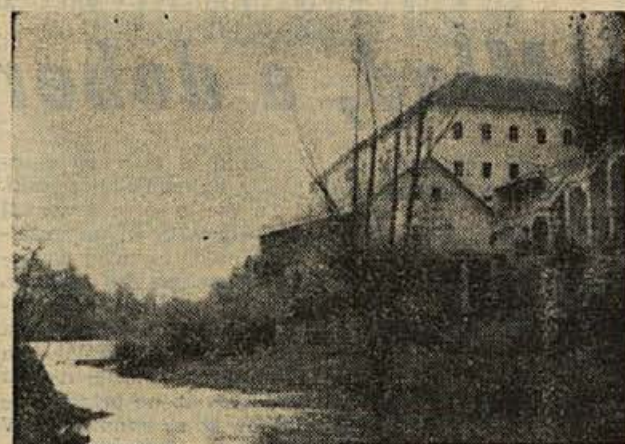
Občinski ljudski odbor je imenoval za začasnega vršilca dolžnosti direktorja združenega podjetja Janka Vranesiča, dosedanjega direktorja »POTROŠNIKA«.

NOVICE ČRNOMALJSKE KOMUNE

Celotni dohodek v občini je bil dosežen s 17,1 odstotka in je večji od lanskega za 11,8 odstotka. Stevilo zaposlenih se je povečalo za 10 odstotkov, pri čemer se je povečala tudi realizacija na posamezno zaposleno osebo za 12 odstotkov. Medtem ko so ostali materialni stroški na isti ravni, kot so bili lani, so se neprimerno povečali osebni dohodki, saj so večji od laniških kar za 48 odstotkov.

Ugotovljeni podatki, posebno pa dejstvo, da se bo bilančno stanje in delitev dohodka ugotavljalo na temelju realizacije plana, opo-

zarjajo, da bo potrebno drugo tromesečje zaključiti bolj pozitivno. Prav vse gospodarske organizacije si morajo prizadevati, da bodo v drugem tromesečju izvršile planske naloge v višjem odstotku. Se v tem mesecu bodo po gospodarskih organizacijah ponovni zbori proizvajalcev, na katerih bodo člani kolektivov seznanili z bodočimi nalogami v zvezi s proizvodnostjo, izkoriščanjem vseh materialnih rezerv, medsebojnim sodelovanjem in povečanjem izvoza. Sleherni si bo namreč moral prizadevati za vse tisto, kar nam narekujejo najnovejši gospodarski ukrepi.

Lahinja, ki ovija Črnomelj, je bogata različnih rib. Domača ribiška družina nenehno skrbi za podmladek in povečevanje staleža z vlaganjem mladice. Na sliki vidimo mlin, v katerem nameravajo ribiči urediti akvarij za prodajo rib

Pestro in koristno delo

Črnomaljska delavska univerza bo začela že zdaj pripravljati program za 1962/63

Delavska univerza v Črnomlju se lahko pohvali s pestrim delom. Program, ki si ga je zastavila, je tudi izpolnila. Konec letošnje sezone bodo izkoristili za analize dela in za sestavo novega programa za sezono 1962/1963, za katerega bi radi zainteresirali širši krog ljudi, med njimi tudi predstavnik gospodarskih organizacij, javne uprave, političnih in družbenih organizacij, kakor tudi posameznike. S tem si delavska univerza postavlja težko nalogo, od katere je v marsičem odvisen uspeh izobraževalne sezone. Poleg programa želijo razširiti krog predavateljskega kadra in mu omogočiti strokovno izpopolnjevanje.

V letošnjem letu je delavska univerza organizirala tri javna predavanja s povprečnim obiskom 110 poslušalcev. Najbolje je bilo obiskano predavanje »Beograjska konferenca«.

S. L.

saj ga je poslušalo 250 ljudi. Tudi predavanje z naslovom »Pravni položaj verskih skupnosti« je imelo mnogo poslušalcev. Razen tega je bilo organiziranih več tečajev za moštre lesne stroke, 2 tečaja za pridobitev strokovne kvalifikacije v oblačilni stroki, tečaj za člane ZB in tečaj o higijenskem minimumu. Tečaje je obiskovalo 131 ljudi. Še ta mesec bodo seminarji za člane samoupravnih organov v gospodarskih organizacijah.

V Dragatušu uspešno dela politična šola, ki jo obiskuje 34 ljudi. Delavska univerza ima tudi 2 oddelke ekonomske srednje šole z 51 slušatelji, 3 jezikovne tečaje za nemščino in angleščino. Februarja letos je 14 kandidatov opravilo zaključne izpite na administrativni šoli, zdaj pa razmišljajo o tem, da bi organizirali 11. stopnjo administrativne šole. V tej sezoni bodo razpisali

še vpis v I. semester ekonomske srednje šole za odrasle.

Največ težav pa ima delavska univerza s predavateljskimi kadri za posamezne teme. Dobri predavatelji so z delom preobremenjeni in se ne morejo sistematično ukvarjati še z izobraževalnim delom. Delavska univerza je imela tudi že vsa leta težave s prostori. Letos so to vprašanje začasno rešili tako, da uporabljajo prostore dijaškega doma.

TO IN ONO IZ KOMUNE

● Kmetijska zadruga v Črnomlju je za svoje člane naročila sedem montažnih hiš, ki jih bodo skladno z urbanističnim načrtom postavili Na sadežu. To bodo prve hiše te vrste v Črnomlju. Kmetijska zadruga je že odkupila za nje zemljišča.

● Delovni kolektiv Splošnega čevljarstva v Črnomlju je sklenil, da preneha izdelovati nove čevlje. Podjetje bo v prihodnje samo popravilnice, nove čevlje pa bodo delali le po naročilu. S tem bodo zmogljivost popravilnice znatno povečali.

● Klavnicna in mesnica v Črnomlju je preuredila poslovalnico pri Skubicu. Prostori so sodobno urejeni in v skladu s sanitarnimi predpisi. V kratkem bodo uredili tudi novo poslovalnico pri Jermanu. Delovni kolektiv podjetja ima namen, v kratkem organizirati prevoz mesa na Vinico, v Adlešice in Dragatuš. V teh krajih bodo uredili poslovalnice z mesom.

● Poslovalnica »Zelenjava« v Črnomlju je dobila nove prostore, pri Brusu, kjer je bila do zdaj poslovalnica »KZ »Železnina«. Preuredili jih bodo potem, ko se bosta združili »Splošno trgovsko podjetje« in »Potrošnik«.

● Priključek ceste z Vinice do campinga bodo zgradili do konca maja, cesta pa bo že v začetku sezone predana prometu. Viniški predel ob Kolpi bo tako priletnil še več turistov.

Novo otroško igrišče na Raki

Na Raki je kar 410 šolskih in preko 50 predšolskih otrok. Ker nimajo primernega igrišča, se kar pogosto po cestah. Zato je DPM sklenilo, da bo do 25. maja zgradilo novo otroško igrišče, ki bo nasproti šole. Pri gradnji igrišča bodo sodelovali tudi šolski otroci. Pričakujejo tudi, da bo gradnjo materialno podprli občinski odbor SZDL.

Vrstni red komunalnih del

Komunalna ureditev mesta zahteva čedalje več finančnih sredstev, ker pa teh manjka je treba nujno delati le v okviru razpoložljivih možnosti. Tega se svet za komunalne in stanovanjske zadeve pri občinskem ljudskem odboru Črnomelj v polni meri zaveda. Zato je na svoji seji 14. maja poleg drugega obravnaval tudi vprašanje vrstnega reda komunalnih del, ki se bodo izvajala letos.

1962 bo na razpolago približno deset milijonov din, potrebe pa so mnogo več-

je. Zato se je svet odločil, da se z razpoložljivimi sredstvi prvenstveno uredi vodovodno omrežje in Cesto padlih borcev. Tu nastajajo namreč po urbanističnem načrtu povsem nova naselja, kar terja tudi ureditev komunalnih naprav.

Dela na ureditvi vodovodnega omrežja so v polnem teku in bodo končana v nekaj dneh, kar bo v veliko olajšavo graditeljem stanovanjskih hiš, ki rastejo »Na sadežu« kot gobe po dežju.

Tudi urejevanje Ceste padlih borcev se bo v najkrajšem času pričelo in upamo, da bo letos v glavnem končano.

Dalje je svet sklenil letos urediti okoli 18 in 24 stanovanjskih blokov »Pod smreko«, poleg tega pa tudi ulico, ki veže Ulico 21. oktobra in Kolodvorsko cesto. Kot je razvidno iz predračunov, bodo razpoložljiva sredstva zadostovala za ureditev naštetih komunalnih del. Če pa bo sredstev preostajalo, bo urejena javna razsvetljava do suhega mostu oziroma do Trga svobode.

Sredstva, ki se zbirajo v ta namen v poseben sklad, prispevajo investitorji stanovanj, to se pravi stanovanjski sklad Obč. LO in JLA ter zasebni graditelji.

Ker je vedno več interesov za individualno gradnjo stanovanjskih hiš, je svet sklenil, da se taka gradnja dovoljuje samo v skladu z urbanističnim načrtom, in sicer »Na sadežu« in na levi strani Metliške ceste, za nekaj stanovanjskih hiš pa je določena lokacija tudi v Loki.

S. L.

Okoli ene milijarde za investicije

Predvidevanja gospodarstva dela za povečanje koristnih proizvodnih površin v železnicah »LIC« ter pripravljala in in gradnja dela za premostitev žagarskega obrata lesno predelovalne industrije »ZORE« izven sedanjega stanovanjskega zazidalnega območja.

Družbeni plan občine predvideva, da se bo letos povečala vrednost kmetijske proizvodnje v primerjavi z letom 1961 za 10,3 odst., pri čemer se bo povečala v družbenem sektorju za celih 107 odst. Omenjeni uspeh bo rezultat dosedanjih investicijskih vlaganj v kmetijstvo, poleg tega pa se bo tudi v letu 1962 nadaljevala agromelioracija stelnikov, gradnja senikov in strojnih lop ter urejevanje poti na zadrugnih obratih; nadaljevali bodo tudi z gradnjo hlevov za ptičje živine, z gradnjo vodovoda in namakalnih naprav v Krasincu.

V črnomaljski občini zavzemajo gozdovi 44 odst. skupnih površin, 36 odst. gozdov je splošno ljudsko premoženje. Težišče gospodarske dejavnosti v letu 1962 bo obnova degradiranih gozdov, osvajanje intenzivnih nasadov in nega naravnih gozdnih sestojev - zlasti iglavcev. Zato so letos investicijska sredstva namenjena za preorisanje površin in plantažne nasade, za ureditev 6 ha gozdnih površin.

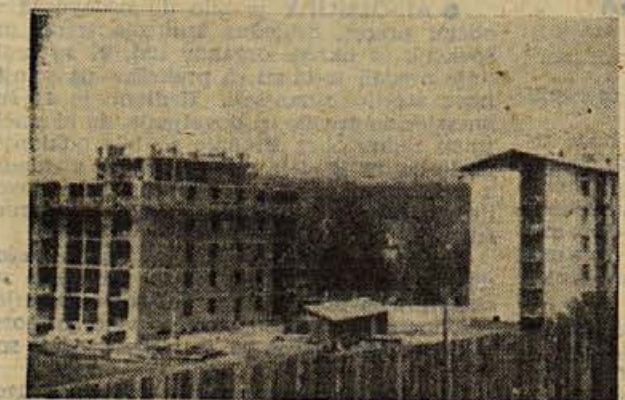
Končno le lokal za zelenjavo!

Ze nekaj let je bilo v Črnomlju na vseh sestankih in zborih volivcev mnogo razprav na račun neprimernega lokala za zelenjavno trgovino. Kako tudi ne, saj gostuje v nekdanji mesnici, kar ni niti najmanj primerno.

Na eni izmed zadnjih sej občinskega ljudskega odbora Črnomelj so odobrili obravnavati tudi vprašanje trgovine z zelenjavo in sprejeli sklep, da se da v ta namen prvi lokal, ki bo v mestu na razpolago. Oddelek za gospodarstvo pa je bil poverjen, da uresniči ta sklep.

S preselitvijo trgovine kmetijske zadruge v lastne prostore je bil sproščen lokal v bivši Brusovi trgovini; dodeljen je bil trgovskemu podjetju »Potrošnik«. Delavski svet tega podjetja je o tem že razpravljal in sklenil takoj urediti v dodeljenem lokalu prodajalno za zelenjavo. Ker je lokal primeren in ima tudi potrebna skladišča, kolektiv razmišlja, da bi obenem tu odprli tudi oddelek s suho robo.

Končno rešitev tega vprašanja potrošniki toplo pozdravljajo in pričakujejo, da bo trgovina z zelenjavo še ta mesec v novih prostorih.

Čeprav se je začela gradbena sezona letos zelo pozno, je Belokranjsko gradbeno podjetje v tej pomladi zgradilo tudi 24-stanovanjski blok v Črnomlju. Investitor je sklad za zidanje stanovanjskih hiš ObLO

Ivan Ivanovič in Ivan Nikiforovič

Ivan Nikiforovič ni rekel ne bev ne mev, le hrbel jim je pokazal. Pravda se je sedaj začela odvijati s tisto preudovito naglico, s katero vsa sodišča običajno tako slojijo: spis so obeležili, vpisali v protokol, mu dali zaporedno številko, ga podpisali in vročili, vse v enem in istem dnevu. Nato so ga zapirli v omaro in tu je mirno počival leto in dan pa dve leti in tri. Rajda nevest je ta čas ušla može, v Mirgorodu so potegnili novo ulico, sodniku je izpadel kočnik pa se dva sekavca povrhlo. Po dvorišču Ivana Ivanoviča je mrgolelo več otrok kakor prej — sam bog vedi, od kod so se vzeli. Ivan Nikiforovič je nalašč postavil nov gosji hlevček, kar se malo dje, kakor je stal star, in se popolnoma zaplankal pred Ivanom Ivanovičem. Oba vrla može se skoraj sploh nista več videla. Tožbi pa sta mirno počivali v najlepšem redu v omarah, tako popacani od črnla, da je bila videti kakor iz marmora.

Potem pa se je zgodilo nekaj neznansko važnega za ves Mirgorod.

Upravnik policije je priredil družabni večer! O, kje bi našel tak čopice in take barve, da bi ovekovečil pisano družbo in ruško poledino? Vzemite uro, odprite po klopec in pogledite, kaj se dogaja v nji! Gromozanska zmeda, kajne? Sedaj si pa zamislite, da je prav toliko koles, če ne več, stalo na upravniškem dvorišču. Kakšne kočije in kolese! Ene zadaj široke, spredaj ozke, druge zadaj ozke, spredaj široke. Videl si vozilo, ki je bilo kočija in kolese ob enem, drugo vozilo spet ni bilo ne eno ne drugo. Ena kočija je bila podobna veliki kopici mrve ali debeli branjevki, druga skušanemu Judu ali

okostnjaku, ki ga je še openjala koža. Nekatere so bile od strani videti kot prava čedra s cevko, druge sploh niso bile ničemer podobne — nekaj brežlič, čudovit, fantastičen stvor. Iz te šare koles in kozlov je pa štrlelo nekaj, kar je bilo podobno visoki kočiji s hišnimi zamreženimi okenci. Kočijaži v sivih kozluh, plaščih in jopičih, v ovčjih kučmah in vsakršnih kapaš so s pipami v rokah spremljali razporejene konje po dvorišču.

Oj, kakšen sprejem je pripravil upravnik policije! Saj dovolite, da naštejemo vse povablence: Taras Tarasovič, Jevli Akinovič, Jevthij Jevthijevič, Ivan Ivanovič, ne naš, neki drug, Sava Gavrilovič, naš Ivan Ivanovič, Jelesterije Jelesterijevič, Makar Nazarič, Foma Grigorjevič... Ah, ne morem več! Nimam moči! Roka je utrujena od pisanja! In koliko dam je bilo navzočih! Rdečelični, bledelečni, dolgi, kratki, debeli kakor Ivan Nikiforovič, pa tudi tako vitki, da bi skoraj vsako lahko vtiknil v nožnico upravnikove sablje. Jaj, koliko čepic, koliko oblek! Rdečih, rumenih, kavni, zelenih, modrih, novih, obrnjenih, prekrojenih. Koliko rut, pentli, torbic! Zbogom, moje uboge oči! Po tem prizoru vam ne bo več ugajala nobena stvar.

In miza, kakšna dolga miza je bila pripravljena! Pa kako so vsi govorili, kakšen hrup so gna! Mlin z vseni svojimi kamni, lopatami, pajtliji in stopami je mutes v primeri s tem hrupom! O čem vse so govorili, vam natančno res ne morem povedati, vsekakor pa o samih prijetnih in koristnih stvareh: o vremenu, o psi, o pšenici, ženskih pokrivalih, o konjih. Potlej se je oglasil Ivan Ivanovič, ne naš, temveč oni drugi, enooki, in rekel: »Strašno se

tudim, da moje desno oko (enooki Ivan Ivanovič je o sebi zmeraj govoril s posmehom) ne vidi gospoda Ivana Nikiforoviča Dvoščuna.«

»Ni maral priti,« je povedal upravnik policije.

»Zakaj pa ne?«

»Vidite, bogu bodi potoženo, dve leti mineva, kar sta se sprla, namreč Ivan Ivanovič in Ivan Nikiforovič, in kumor gre eden, drugi ne bo šel za vse na svetu.«

»Oj, kaj poveste!« je osumil enooki Ivan Ivanovič, pogledal v strop in sklenil roke. »Ljubi bog, če niti zdravodki ne živijo v slogi, kako naj v miru s ljudmi živim jaz, ki sem brljave!«

Ob teh besedah so vsi bušili v smeh. Jako radi so imeli enooka Ivana, ker je uganjal šale čisto po sodobni šegi. Se mraši dolg in volnenen suknjič in z obličjem na nosu, ki je dolezel skoraj do ušes, in ni zganil z obrazom niti takrat, ko se mu je v nos zaletela muha, še ta gospod je vstal in se pridružil gruči okrog enooka Ivana Ivanoviča.

»Čujte,« je rekel enooki Ivan Ivanovič, videč okrog sebe precej gostov. »Čujte! Kaj boste buljili v moje slepe okence — rajši pomirimo naša dva nekdanja prijatelja! Ivan Ivanovič se zdajle kratkocasi z ženskami in dekletji, mi pa skrivaj pošljimo po Ivana Nikiforoviča. Ko pride, ju soddimo!«

Enoglasno so sprejeli pobudo enooka Ivana Ivanoviča in sklenili poslati k Ivanu Nikiforoviču slo. Ta bo v njihovem imenu zaprosil Ivana Nikiforoviča, naj za vsako ceno pride na večerjo k upravniku policije. Vsem pa je prizadelo hude skrbi kočljivo vprašanje: komu poveriti tako resno nalogo? Lep čas so se pričakali, kdo je sposoben, kdo bolj izkušen v diplomatskih opravkih. Nazadnje so to poslanstvo enoglasno naprtili Antonu Prokofjeviču Golopuzu.

Sedaj pa moramo bravcu nekoliko predstaviti to imenitno osebo.

Kubanske cigare in sibirski cmoki

Tuji novinarji v Moskvi so se te dni ob obisku Kennedyjevega sekretarja za tisk Pjera Salingerja od srca nasmajali. Nekdo je namreč v šali dejal, da se je Salinger samo zato odpravil v Sovjetsko zvezo, ker v Združenih državah ni več dobili kubanskih cigar. Salinger je namreč znan kot strasten kadilec cigar in ga je prepoval uvoza kubanskih cigar v Ameriko hudo prizadeval.

Glavni urednik moskovskih »Izvestij« Adžubej je izjavil tujim in domačim novinarjem, da so sovjetski gostitelji mislili tudi na to in so mu zato priskrbeli cel zaboj kubanskih cigar. Ko je Adžubej pozdravil Salingerja, mu je dejal, da tudi ni pozabil na njegovo priljubljeno jed — sirske mesene cmoke. »Upam, da tudi ne, kakor da je dejal Salinger.

18 let po nedolžnem v ječi

Osemnajst let svojega življenja je prebil Carlo Corbisiero v zaporu — zaradi umora, ki ga ni zakrivil. Corbisiero je bil leta 1935 obsojen na doživetno ječo in 1953 po obnovitvi procesa izpuščen na svobodo, ker so sodniki ugotovili njegovo nedolžnost.

Nesrečna žrtve justične

»Goltanje« zraka

Clovek vdihne 12-20-krat na minuto, ob težjem fizičnem delu tudi 50-60-krat. Pri vsakem vdihu zajame najmanj pol litra zraka, torej na uro 400-450 litrov, v 24 urah 10.000 litrov zraka ali po teži okrog 14 kg.

ANTIKVARSKA

»Tale vaza je stara dva tisoč let,« pravi starinar nosaču, skrbno jo nesite! Brez skrbi — nosil jo bom, kakor da je nova.«

ODPUŠCANJE

»Zavedajte se, da je alkohol naš največji sovražnik!« Nič zato, tovariš doktor, odpustim mu.«

SVOBODA

Ko so nekoga politika vprašali, kaj je svoboda, je dejal: »Svoboda je pravica, da počneš vse, česar zakon ne prepoveduje in kar ti dovoli žena, sosedje in tvoje zdravje.«

Zelo se hitro postara

Po se kot ruda sicer rabi in ne »umira«, ali deli strojev, konstrukcij, tračnic, podobno se sešoma rabijo, da jih je treba menjati. Ugotovljeno je, da železni deli raznih strojev in konstrukcij doživijo »starost«. 35 let je velik uspeh sodne metalurgije, kajti po železo »umiralo« velja lete. V zadnjem času pa je posamezne dele iz titana, ki ima po daljšo »življenjsko dobo« železo — nad 100 let.

Oline do suknjiča

Polne od ovce do oblece precej zamotana zadnja po zaslugi sodne stroje v tekstilni in drugi prečki karta. V novih na Škotskem so naredili tale pos-

truri so ostrigli nekaj od volno, nekaj poslali v to. Ob 8,45 je bila že opušena in obravnavana, 40 so volno spredili in niti stkali blago. Ki je nekemu vzel megal blago in začel si v 14.10 je bil suknjič. Ko od trenutka, ko so bile ostrigane, je minilo 6 ur in 10 minut.

STRASTI

Minston Churchill, ki ima 87 let, je odgovoril na vprašanje, ali se ne odpovedal niti eni strasti. Zal pa so se strasti sešoma odrenile.

Ločinska brata nacista

Po dvestih letih prijeta nacistična zločinca

Tiso v Salzburgu aretirana Hansa in Wilhelmja, bivša gestapovčarja, na vesti številne na nacističnem Foku in sovjetskem ozar. Ker sta bila vpletena v vojni zločin, imenoma »Maurer« in »Maurer« avstrijske oblasti do so aretirale.

Priklavi zaradi pokolov Židov v ukrajinskih Stanislavu so prišlo znova omenjane bratere, ki sta kot esesovci divjala in imeli mnogo umorjenj. Skanje bratov »Maurer« je bilo brez uspeha, je njuno pravo ime.

Preiskava je bila obrabljena, ko sta dva druga gestapovca iz Nemškega bila tudi pred

kratim prijeta, izjavila, da sta se oba zločinska brata imenovala Maurer in ne Maurer. S pomočjo slik in druge gradiva je avstrijska policija oba zločince odkrila v Salzburgu.

Danes 48-letni Hans Maurer je bil zaposlen pri evangeličanski cerkvi pomožni službi kot referent za begunce, njegov 44-letni brat Wilhelm pa je bil upravnik nekoga otroškega vzgojnega doma.

Oba zločinska brata sta bila med vojni odlikovana s Hitlerjevimi železnimi križcem »za posebne duševne napore«.

Smola

Aleksander Ivov, kapetan nogometnega moštva »Slo-

boda« iz Tuzle je nedavno kupil »Fiat 1300«. Ko je avto iz Kragujevca prispel v Tuzlo, se je z Ivovcem v novem avtomobilu peljal član komisije za registracijo motornih vozil, se na nekem mostu zaletel in razbil avto. Ivov sedaj toži Prometni odsek SUP za odškodnino 2.100.000 dinarjev, kolikor je avto stal.

BOTER

Ameriški književnik Frank Derby se je pritožil v nekem pismu »New York Tribune« zoper visoke davke na knjižniške honorarje. Med drugim je napisal:

»Naprosil bom predsednika Kennedyja, naj krsti eno vojno ladjo z mojim imenom.«

Prepovedan twist

V avstrijski pokrajini Vorarlberg je deželni glavar prepovedal plesanje twista, ki ga je ocenil kot »zaljenje morale«. Povod temu ukrepu so bili izgrede skupine mladih Francozov v Bregenzu, glavnem mestu te dežele. Vorarlberg je v Avstriji sploh znan kot zelo puritanski, saj se je v njem prepovedano celo kopati v bikinkah.

Prepričal se je

Predsednik Kennedy, ki je energično nastopil proti poskusom industrijskih magnatov, da bi zvišali ceno svojih izdelkov, je dejal v nekem govoru:

»Oče mi je vedno govoril, da so industrialci pesniki. Ampak tega mi nisem verjel — vse doslej!«

AUSCHWITZ

Dnevnik taboriščnega zadržanika

Zelo mu ugajajo. Izredno dobre volje je in recitira balado o žolčnih kamnih rodbine Wallenstein (v nemškem jeziku besedna igra: Gallenstein (žolčni kamen) — Wallenstein, op. prev.). Odločim se, da bom izkoristil njegovo dobro razpoloženje in ga poprosim, da bi mi dovolil sestati se z ženo in otrokom. Blazno drzna je ta prošnja, posebno pri dr. Mengeleju. Toda tvegati moram in izkoristiti vsako priliko, da poizvem usodo svoje rodbine. Mengele me prese-nečeno pogleda:

»Poroceni ste in otroka imate?«

»Da, ženo imam in 15-letno hčerko.«

»Ali mislite, da sta tu?«

»Mislim, da sta. Ko smo prišli sem pred tremi meseci, ste ju vi sami selektirali na desno.«

»Dostoj mi niste ničesar omenili o tem!«

Molčim...

»Morda pa ju ni več tu, morda sta odšli v kako drugo taborišče.« Zamisljeno sedi dr. Mengele za mizo. Brada se mu skoraj dotika prs. V strahu stojim pred njim. Rad bi govoril, rad bi prosil, toda strah me stiska za grlo. Kaj, če poroče: »Dobro, pošljem ju sem — na secirno mizo,« ali pa »izročim vam njun pepel.«

Nenadoma dvigne glavo in me presunljivo pogleda, potem pa reče: »Dam vam prehodno dovoljenje. Poiščite svoje, toda... Dvignil je kazalec desne roke. Iz oči mu žari prikrita grožnja.

Ko je dr. Mengele odšel, mi roka krčevito stisne prehodno dovoljenje.

»Številka A-8450 je upravičena gibati se po vsem ozemlju taborišča Auschwitz brez vsakršnega spremstva. To dovoljenje je veljavno do preklica. Podpis: Dr. Mengele, Hauptsturmführer.«

Od razburjenja in veselja sem ves iz sebe. Kolikor vem, se v zgodovini taborišča Auschwitz še ni pripetilo, da bi zapornik dobil dovoljenje za iskanje svoje rodbine in da bi brez spremstva smel v žensko taborišče.

Saj ne vem, kje naj začnem iskati! Zenske so v taboriščnih oddelkih C in B, kakor tudi v oddelkih FK. Kolikor mi je znano, je večina žensk iz Ogrske v predelu C. Tam jih živi kakih 50.000, tja pojdem najprej.

Drugo jutro vstanem utrujen in neprespan. Vso noč nisem zatisnil očesa. Mučijo me strašni dvomi. Za Auschwitz — Birkenau so trije meseci strašno dolga doba, večnost. Znano mi je, kaj vse se v tem času tu zgodi.

Odjavim se v esesovski pisarni. Potem se poslovim od ostalih.

Vsi mi žele srečo!

Vročje avgustovo jutro lebdi nad taboriščem, ko se napotim na težko, 500 m dolgo pot. V zraku čuti je taborišče mnogo bliže, toda ostati moram vedno znotraj velike verige straž.

Radoveden in razburjen stopim na nevtralna tla med dvema vrstama z visoko električno napetostjo napojenih žičnih ograj.

Več esesovcev srečam na poti, ne da bi me kdo ustavil ali se sploh zmenil zame. Končno pridem do taborišča C, ki ga zapirajo močnega železna vrata. Tudi žica ob vratih je smrtno nevarna.

Kakor povsod je tudi tu stražnica pred vrati. Nekaj esesovcev sedi na soncu in me opazuje. Toda ne vlikajo se v posle tovaršarja, ki sedi ob okencu v stražnici.

K njemu stopim in mu povem svojo vtičotvarno številko. Ko me vprašujejo pogleda, mu izročim dr. Mengelejevo dovoljenje. Ko ga prebere, ukaže tovaršem, naj odpro vrata. Vpraša me še, kako dolgo nameravam ostati v taborišču. Čas je treba namreč vpisati v knjigo. Povem mu, da ostanem do 12. ure. Dolga doba je to, toda dodatno dovoljenje v obliki zavojčke cigarete je povsod v Auschwitzu dobrodošlo. Dam jih esesovcu, ki jih rad vzame, in pot je odprta.

Na glavni poti med zelenimi barakami vlada živahen vrvež. Več zleč vleče velik kotel vodene juhe. Tu dele hrano že ob 10. uri dopoldne. Komanda za popravljane cest nosi na hrbtu kamenje. Ob cestnem jarku leže ženske na soncu. Od njihove obleke so ostale cunjice, ki komaj še zakrivajo goloto, glave so jim ostrigene do kože — pogled nanje je žalosten do bridkosti. Mnoge med njimi so običljene v izrezane razcapane večerne toalete brez rokavov, poslednje, kar jim je ostalo od vsega, kar so vzele s seboj. Druga drugi iščejo uši, telesa so jim pokrita z gnojnimi uljusi.

Tu je karantensko taborišče. Zenske tu ne delajo. Določene so, da jih odvodejo na delo v druga taborišča. Zenske ob cestnem jarku seveda niso med njimi, preveč so že oslabiljene, da bi bile sposobne za delo. Srečne tiste, ki odhajajo od tod na delo drugam! Upanje imajo, da bodo preživele. Usoda tistih, ki ostanejo tu, pa je zapetena.

Blizum se prvi baraki.

Oglušujoče kričanje me sprejme. Na tleh ležeči kupi cunj ožve, planejo pokonci in mi hite naproti.

Mnogo jih je med njimi, ki me poznajo. Strahoma me sprašujejo po očeti, možeh, otrocih. Zelo težko je zame v teh burnih bitjih spoznati znane obraze iz neznansko oddaljene preteklosti. Vedno več žensk se zbira okrog mene in vse bi rade kaj zvedele o svojih rodbinah. Ze tri mesece žive v nenehnem trepetu. Vsak teden so selekcije...

Vse me sprašujejo po krematorijih. Rade bi vedele, kaj pomenijo stebri dima podnevi in močniti plameni ponoči. Ali je res, da sežigajo ljudi?

Na vse načine jih skušam pomiriti. Lažem, da bi jih pomirili. Kako bi mogel tem ubogim, neboljnim bitjem reči kaj drugega! Moram lagati! Zatrjujem jim, da bo vojne prav kmalu konec in da bomo potem šli vsi spet domov. In posreči se mi celo pomiriti jih. In končno jih moram spet prepustiti njihovi usodi, ne da bi kaj zvedel o ženi in detetu.

Uboga žena in otroci

Kako skuša
nacistični zločinec
omiliti obtožnico

Pred dnevi se je znašel na zatožni klopi v Bonnu poveljnik neke »posebne skupine,« ki je imela nalogo, da pokonča vse žide na okupiranem ozemlju Sovjetske zveze. S Filibertom — tako se piše esesovski polkovnik, ki je poveljeval tej skupini — se je znašlo na zatožni klopi še pet njegovih pomočnikov. Prvi dan obravnave je obtožen polkovnik med drugim dejal:

»Nisem vedel za zločine nacističnega režima. Bil sem preveč zaposlen z dolžnostmi v svojem uradu, da bi se zanimal za te stvari. Moj brat, ki je bil odločen nasprotnik režima, je bil prvi, ki me je seznanil, s kakšni mi zločini se je umazal Hitlerjev rajh.«

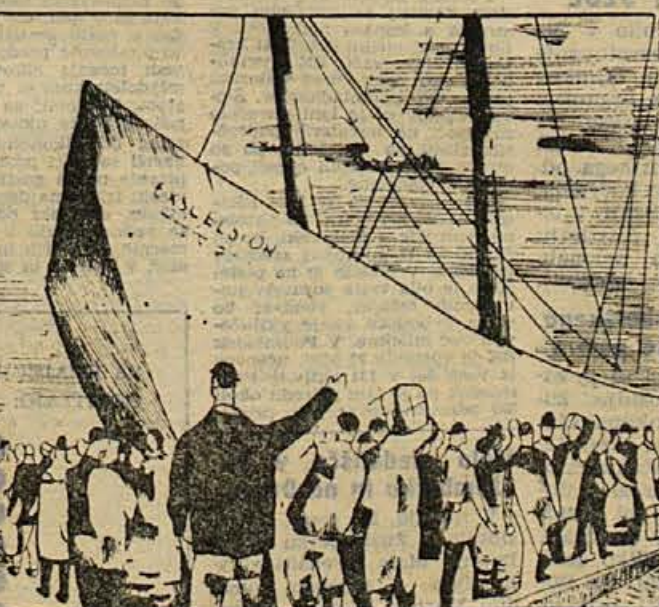
Filberta so leta 1941 kot poveljnika »edne skupine« poslali v Sovjetsko zvezo. V štirih mesecih je započutil usodo 11 tisoč ljudi, med katerimi so bile tudi žene in otroci. Obtožili so ga, da je osebo prisostvoval nečloveškemu početju. Po vojni so mu mnogi drugi nacisti poskusili zabrisati sledo-

Folklorna skupina iz tovarne zdravlil »KRKA«, oblečena v gorenjske narodne noše, ki je na promajski proslavi lepo in doživeto izvajala slovenske in hrvaške narodne ples. Mladi ljudje, proizvajalci iz tovarne, prav gotovo najdemo v folklori mnogo razvedrila in se hkrati laže vživljajo v kolektiv. Podobne kulturne skupine bi kazalo ustanavljati v vseh kolektivih, saj bomo s takim delom uspešno odvajali mladi rod od kvartanja in pohajanja po lokalih, ki se je ponekod močno razpaslo!

JACK LONDON:

KRISTOF DIMAČ
PRIREDIL: Stanko Smenc
RIŠE: Janez Gruden

1. Pisal se je Kristof Bellewa. Na vsučilišču so ga prekrstili v Stolfo Bellew, v lahkoživih krogih San Francisa so mu pravili kar Kris Bellew. Navsezadnje pa ga je svet poznal samo kot Dimača in sodelavca lista »VAL«. Začel je kot skromen pripravnik v domačem časniku, rad pa bi postal še kaj več, videl svet...

2. Pravkar sta se menila z urednikom O'Haro o izboljšavi lista. Iz uredništva bi treba nagnati distega tepeca, ki piše neokusne glasbene ocene in posikati živahen podlistek. Zaradi posrednih domislekov ga je O'Hara postavil za pomožnega urednika in ga prepričal, da je obljubil pisati ocene.

3. Kriševi dohodki so bili majhni. Teden za tednom je trgal hlače na stavi in si izmisljal 25 tisoč besed v vsake vrste. O'Hara mu ni imel toliko denarja, da bi ga plačal. Zato je Kriš začel...

4. Iz Aljaske je prispel parnik »Excelsior« in deželo so razburile novice, ki jih je prinesel o Klondiku. »Čuj, O'Hara!« je dejal. »Naval za zlato bo sešoma postal ogromen. Kaj, če bi odšel tja gor za »VALOVEGA« posebnega poročevalca?« O'Hari ni bilo všeč. Izgubil bi dobrega sodelavca.

Družbene službe in ostala negospodarska dejavnost

Naše družbene službe zahtevajo iz leta v leto večja sredstva. Ker pa smo razvijajoča se komuna, moramo vlagati v gospodarstvo oziroma v razširjeno reprodukcijo razmeroma mnogo več sredstev, kot pa jih vlagajo gospodarsko bolj razvita področja. Potrebe po negospodarskih investicijah in tekoče vzdrževanje v šolstvu, zdravstvu, komunalni izgradnji in drugih negospodarskih dejavnostih pa zahtevajo od komune isto množino sredstev, čisto pa še večjo kot v razvitih občinah. Zato je ne samo plansko postavljanje in občinski proračun, ampak celotna komuna stalno pred problemom, kako določiti razmerje med vlaganjem in potrebno sredstev v gospodarstvu in v družbenih službah.

To je še posebno pereče zato, ker se potrebe prebivalstva po izobraževanju, zdravstvenih storitvah in zdravstveni zaščiti ter potrebe po čim boljši komunalni ureditvi krajev in sploh po višjem družbenem standardu vsak dan večje. Dejstvo je, da rastejo te potrebe čisto dosti hitreje, kot pa raste ekonomska osnova komune in države nasploh. Zato je potrebno s sredstvi resnično varčevati in jih čim bolj smotrno razporejati. Komuna mora kot celota postaviti pravilne proporce, zbori volivcev, politične in družbene organizacije, organi delavskega samoupravljanja in družbenega upravljanja ter vsi občani pa naj s svojimi predlogi in delom skušajo uresničevati naloge, ki jih postavlja pred nas naš letni družbeni program.

Načrtno reševanje šolskih problemov

Stanje šolstva, zlasti v pogledu šolskih stavb, opreme in učil, je dovolj znano. Še otreje je osvetlila te probleme zadnja reorganizacija šolske mreže. Pouk se odvija v večini primerov v starih poslopjih, ki so ustrezala pouku pred sto in toliko leti, a danes

ne ustrezajo več. V velikih šolah se odvija pouk v dveh in celo v treh izmenah. Oprema učilnic je nesodobna, učila še povečini izpred prve svetovne vojne. Zato je občinski ljudskih odbor

NOVOMEŠKA KOMUNA

v petletnem perspektivnem programu predvidel načrtno reševanje teh problemov. Seveda zahteva tako reševanje ogromno finančnih vlaganj, ki jih bo možno le postopoma realizirati. Najkritičnejše je stanje v Senti- jerneju, Smihelu Vavti vasi, Mirni peči in Novem mestu. Za leto 1962 računamo, da se bo pričela graditi nova osnovna šola v Senti jerneju, ki naj bi bila letos dogra- jena do III. stopnje. Pri os- novni šoli v Smihelu naj bi bile dograjene 4 učilnice, z nadzidavo telovadnice pri gimnaziji v Novem mestu pa naj bi pridobili nekaj novih učilnic. Če bodo fi- nančna sredstva dopuščala, bodo že letos pričeli adap- tirati oz. prizidavati v os- novnih šolah v Vavti vasi in Mirni peči. V načrtu so tudi manjše adaptacije na nekaterih podeželskih šo- lah, zlasti na osemletkah.

Postopen napredek tudi v kulturni dejavnosti

Na področju kulturne dejavnosti predvidevamo manjše adaptacije dvoran v prosvetnih domovih v Novem mestu, Smarjeti in Dol. Toplicah ter ureditev kino dvorane v Senti jerneju. Za nemoteno delo in raz- voj Dolenjskega muzeja je predviden za letošnji pričetek gradnje nove galerije. Za dostojno proslavo 600-letni- ce ustanovitve Novega me- sta, ki bo v letu 1965, bo že v tem letu izvoljen poseben odbor za pripravljanje pro- slave ter ustanovljen sklad za zbiranje potrebnih sred- stev. Nadalje bodo izdelani v tem letu programi za po-

stopno ureditev šolskih igrišč in športnih objektov, tako za potrebe šolskega pouka, kot za oddih in raz- vedrilo delovnih ljudi.

Velika dela za nadaljnje izboljšanje zdravstvene službe

Za uspešen razvoj zdrav- stva in za izboljšanje zdravstvene službe na po- dročju naše komune se bo v letu 1962 nadaljevala gradnja novih oddelkov bol- nišnice na desnem bregu Krke. Ta gradnja, pričeta v lanskem letu, se bo izvajala v etapah ter je dokončna izgradnja predvidena do le- ta 1964. Že v letošnjem le- tu je bila dograjena onko- loška postaja ter kirurško- ginekološka ambulanta pri bolnišnici v Novem mestu, tako da že služita svojemu namenu. Zdravstveni dom

v Novem mestu je v stavbi stare gimnazije, kjer so nastanjeni še uradi ObLO, zavodi, družinska in samska stan. Ta stavba naj bi bila letos izpraznjena in izroče- na v celoti Zdravstvenemu domu, ki jo bo adaptiral za potrebe zdravstva. Letos bodo urejeni prostori in iz- popolnjena oprema v zdrav- stveni postaji in zobni am- bulanti v Straži ter urejena lekarniška postaja v Dol. Toplicah. Predvidena je tu- di nadzidava kopališkega doma v Dol. Toplicah ter priprava načrtov za novo zdravstveno postajo v Senti- jerneju.

Javna zobna poliklinika opravlja zobozdravstveno službo za področje Novega mesta in Trebnjega. Ker prostori te ustanove ne ustrezajo niti glede ureditve niti velikosti, je bil v lan- skem letu izdelan idejni načrt za gradnjo nove- vem mestu. Na podlagi Novem mestu. Na podlagi tega projekta bo potrebno v letu 1962 pripraviti ce- lotno dokumentacijo, tako, da bi 1963 lahko pričeli z gradnjo.

(Konec prihodnjic)

V TITOVEM GOVORU POIŠČIMO NAJPRED SEBE!

Ko smo na sestanku os- novne organizacije ZK v kmetijski zadrugi v Zu- žemberku obravnavali go- vor, ki ga je imel tovariš Tito pred nedavnim v Splitu, smo si bili na jas- nem, da moramo v njego- vih besedah najprej poi- skati sami sebe, torej ko- muniste, potem pa odno- se v kolektiv in poslovne odnose med zadrugo in kmetovalci ter med zadr- ugo in skupnostjo. Ugotav- ljali smo, da so se odnosi vidno izboljšali, odkar imamo osnovno organiza- cijo ZK, da pa bo treba še krepiti decentralizacijo upravljanja in se zavzema- ti za neprestano obvešča- nje kolektiva. ZK se je za- vzela za hitrejši razvoj kme- tijske proizvodnje lastne zadruge in pogodbene, za podružabljanje v gozdar- stvu, smotrno investiranje, uveljavljanje socialističnih načel pri delitvi čistega dohodka in za zmerne ce- ne. Na sestanku smo pripo- ročili, naj Titov govor pre-

študira tudi sindikalna po- družnica, tako da bo sle- herni član kmetijske go- spodarske organizacije se- znanjen z glavnimi načeli Titovega govora.

Vajenci so proslavili svoj dan

Letošnji rojstni dan maršala Tita so proslavili novomeški vajenci na vajenski dan, dne 21. maja. Ta dan so na Loki or- ganizirali več športnih priredi- tev. Ob tej priliki so dobili v goste 70 vajencev ljubljanske- ga Toplovoda, ki so obiskali svoj obrat v Trebnjem, nato pa so si ogledali našo šolo. Z našimi vajenci so tekmovali v malem nogometu, odbojki, košarki, streljanju in fahu. Po prijateljs- kem tekmovalju so se gostje odpeljali v Dol. Toplice in nato po dolini Krke v Žužemberk in Ljubljano.

Na dan tekmovalja se je zbralo na Loki veliko vajencev, ki so imeli prost dan. Večina podjetij in mojstrov je raz- umela pomen tega dne in do- volila vajencem udeležbo na pri- reditvah. Izvedeli smo, da bo 30. maja v Črnomlju športno srečanje vseh vajenskih šol v okraju, kjer bodo tekmovali v počastitev rojstnega dne našega maršala.

—trm—

OB DANASNJEM KRAJEVNEM PRAZNIKU PARTIZANSKE TOPLISKE DOLINE

Pred dvajsetimi leti in danes

Dolenjske Toplice praznu- jejo danes krajevni praznik. Letos mineva 20 let, odkar so fašistični okupatorji za- pustili ta prijazni letoviški kraj. Brez igranja bobnov in svireli — tako so bili va- jeni prihajati — so se tiho in na hitro pobrali. Oddel- so bile Dol. Toplice svobod- ne. Partizanska vojska je vkorakala vanje brez boja, saj so se laški okupatorji dovolj ustrašili ultimata, ki so ga prejeli. Se istega dne, 24. maja 1942, pa je prva večja skupina Topličanov vstopila v NOV. Prijaznih prebivalcev in naselja ob vznožju roških gozdov par- tizani ne bodo zlepa pozabi- li. Dolenjske Toplice so mnogim izmučenim bor- cem in partizanskim eno- tam nudile okrepitev in počitek po dolgih poho- dih ter krvavih bojih. To je preteklost, bo morda kdo rekel. Res je to pre- teklost, toda takšna, kakr- šne ne bomo nikoli paza- bili!

K vrelcem zdravilne vode spet kot nekdaj prihajajo bolni iskat zdravja. Zdravi- lišče je zgradilo odprt ba- zen, asfaltirana cesta pa je povezovala Dol. Toplice z No- vim mestom in avtomobil- sko cesto. Letos v jeseni, ko bo turistična sezona pri- kraju, bodo nadzidali Kopa- liški dom.

O uspehih SZDL

14. maja je bilo v Zu- žemberku posvetovanje predsednikov in tajnikov štirih krajevnih organiza- cij Socialistične zveze. Na sestanku, ki ga je vodil predsednik občinskega od- bora SZDL Tone Počrvina, so ocenili delo SZDL v le- tošnjem prvem četrtletju in razpravljali o nalogah, ki jih je še treba izpolniti.

Obzidje žužemberškega pokopališča se podira

Že pred meseci se je za- čelo podirati obzidje žu- žemberškega pokopališča. Odprtina se veča, razen te- ga pa lahko pričakujemo, da bo kmalu zdrčel v do- lino ves spodnji del obzid- ja. Domačini in okoličani se sprašujejo, koliko časa bo še treba čakati na po- pravilo in dovoliti psom in drugim živalim, da se bo- do sprehajale po pokopali- šču.

M. S.

Turistično društvo je le- tos močno zaživelo. Dolenj- ske Toplice se počasi in go- tovo spreminjajo v pravi turistični kraj, poln zelenja in cvetja ter urejen. Ljudje razpravljajo o tem, kaj bi bilo treba še popraviti, kaj pokrpati in kaj odstraniti, da bi bila zunanost naselja lepa in vabljiva. Če v sezo- ni zmanjka prenočišč v pro- storih zdravilišča, jih lahko dobite pri zasebnikih. Letos bodo odprli turistično pisar- no, ki bo nudila tujcem vse informacije. Prebivalci vne- to razpravljajo o tem, da kraj potrebuje lekarniško postajo. Pri prostorih zanj se je zataknilo — resda jim- to ni v največjo čast — pre- pričani pa smo, da bodo tu- di to oviro ob pomoči kra-

jevnega odbora Socialistič- ne zveze in vseh Topličanov kmalu odpravili.

Organizacija Socialistične zveze se vneto ukvarja z urejanjem klubske sobe. Odprli so jo že lani in po- stavili vanjo televizor. Le- tos so položili nov parket, preuredili električno nape- ljavo in prostor prebelili. V ta namen so prispevale družbene organizacije in topliški kolektivi okoli 120 tisoč. Klubski prostor je zdaj lepo urejen, treba bo kupiti le še novo pohištvo. Mladina se prav rada zbira ob televizorju, še vedno pa pogrešajo odrasli Topliča- nov. Vprašujemo se, zakaj tako.

Čevljarji pri »Boru« prid- no izdelujejo čevlje, kmetij-

ska zadruga Dol. Toplice pa orje in seje ter gradi nove obrate. Vsem Topličanom še mnogo uspehov pri delu in naše čestitke za krajevni praznik!

Delali so 92 ur

V počastitev dneva mladi- skih delovnih brigad so mla- dinci iz Bircne vasi 92 ur se- kali gozd, kjer bo šel dalj- novod. V tem času je njihov kvintet priredil veselo več- ere in bil povsod toplo spre- jet. Za dan mladosti se bo- do pomerili v odbojki z mla- dinci iz Buncovc, v spom- in na to srečanje pa bo hasprotna ekipa prejela tri- kotno zastavico. Prireditve- bi bilo lahko tudi več, pa- še aktivni niso odzvali.

Zvonko Tkalec

Bogat obračun dobrega dela

Ob zaključku letošnjega ted- na RK je občinska organizacija RK Novo mesto izvedla svojo redno letno skupščino. Prišlo je več kot 100 delegatov, pre- stavniki republiškega odbora RK Slovenije in okrajnega od- bora RK iz Novega mesta. Skupščina je podala bogat o- bračun dela organizacije, raz- številne udeležbe gostov pa ji je pečat slovesnosti in prisrčnosti vtisnil obisk predstavnikov or- ganizacije Podmladka RK iz novomeške osemletke, ki so vse prisotne pozdravili, obdarili de- lovno predsedstvo s cvetjem ter hkrati prebrali zanimivo in bo- gato poročilo o delu Podmlad- ka RK na svoji šoli.

Poročilo tajnika in poročila o delu komisij so navzočnim po- stregla s kopico podatkov. V novomeški občini deluje 31 kra- jevne organizacije RK s pribli-žno 15.000 člani, med katerimi je kar 6000 podmladkarjev. Ste- vilo članov se je lani povečalo za tisoč, na nekaterih področ- jih, zlasti na podeželju, pa so mnogi člani izstopili zaradi po- višanja članarine.

Organizacije so se lani izka- zale zlasti pri zbirki za potre- so področje v Makarski, ko so zbrale za 12 milijonov sredstev in blaga. V mestih in na po- deželju je bila vrsta zdravstve- no vzgojnih tečajev, vendar bo- treba v bodoče vanje vključe- vati več mladine. V Podmladek RK je vpisanih 92 odst. učencev iz vseh šol v 131 aktivih. Pod- mladek pa je lani priredil okoli 300 zdravstvenovzgojnih preda-

vanj. Komisije za krvodajal- stvo, za boj proti alkoholizmu in za boj proti TBC so častno opravile svoje naloge. Komisija za krvodajalstvo je zagotovila transfuzijski postaji v Novem mestu vsak teden 50 krvodajal- cev, ki so dali tedensko 12 li- trov krvi ali v vsem letu 365 li- trov. Vodja postaje se je orga- nizaciji RK na skupščini za njeno delo in trud javno zahva- lil. Komisija za šolske mlečne kuhinje je lani razdelila po šo- lah za 23 milijonov dinarjev hrane in ostalega blaga. Dele- gati so v razpravi poudarili, da želijo pri delu organizacije RK vedno pomagati in močnejšo podporo vse družbe, resno pa so razpravljali tudi o alkoholi- zmu in o tem, da je še skrajni čas v naših gostiščih uresničev- vati zakonite predpise o prepo- vedi točenja alkoholnih pijač mladostnikom in vinjenim go- stom. Ugotovili so tudi to, da naša gostišča nimajo zadostnih zalog brezalkoholnih pijač, in načeli so stari problem: za od- piranje novih gostišč v Novem mestu lahko najdemo primerne lokale, občinski odbor RK pa še vedno deluje v zelo nepri- merljivih prostorih in nima skla- dišč, v katerih bi spravljali bla-

go, ki neredko presega milijon- ske vrednosti. Z veseljem pa so delegati pozdravili obljubo LO občne in občinskega odbora SZDL, da bodo organizacijo v bodoče bolj podpirali, tako fi- nančno kot moralno.

M. Tratar

Nov mladinski aktiv

Mladina vasi Petanj, Gor. in Dol. Mraševo ter Mali Podluben je ustano- vila svoj aktiv. Izvolili so petčlanski odbor, ki je ta- koj sestavil delovni načrt. Delati so že začeli. Čeprav nimajo sredstev in jim sko- raj nihče ne pomaga, ne bodo odnehali. Vsekakor je to spet spodbuden zametek vaškega dela mladine.

Jože Muhič

Preprečujmo nesreče z redom in delovno disciplino!

ZA KRAJEVNI PRAZNIK DOLENJSKIH TOPLIC
ČESTITAJO:

- KRAJEVNI ODBOR
- KRAJEVNI ODBOR SZDL
- OSNOVNA ORGANIZACIJA ZKS
- KRAJEVNI ODBOR ZB
- VAŠKI AKTIV LMS
- PROSVETNO DRUŠTVO
- MAKS HENIGMAN

Najprej odpravimo svoje napake!

Izvršni odbor pri občinskem odboru Socialistične zveze je na zadnji seji obravnaval gospodarske in politične probleme ter naloge, ki nas čakajo s tem v zvezi. Ugotovil je, da je bil brutoproduct realiziran le z 99,4 odst., kar je pod planom. Precej pod planom je bila predvsem industrija, ki je nalogo uresničila le z 92,9 odstotka. Povprečni narodni dohodek je znašal 98,7 odstotka, najnižji (86,2 odstotka) pa je bil spet v industriji. — Podatki o realizaciji družbenega plana v letošnjem prvem tromesečju povedo, da so se v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta osebni dohodki povečali za 23 odstotkov, čeprav se število zaposlenih ni povečalo, pro-

izvodnja pa je v tem času nazadovala za 17 odstotkov. Materialni izdatki so bili v prvem tromesečju letos za 30 odstotkov večji, kot je predvidel plan.

Izvršni odbor je menil, da se bo stanje popravilo, če bodo vsi v komuni odkrivali napake, analizirali stanje in ustrezno ukrepali. Novi gospodarski sistem, ki bi ga morali dosledno izva-

izvajanje letnega plana. Inšpekcijski organi pri ljudskem odboru naj delajo redno, dosledno in brez kakršnegakoli vpliva.

Vloga in odgovornost samoupravnih organov se je v zadnjem obdobju povečala. Njihova poglobljena naloga je, da spremljajo realizacijo planov in da pravočasno opozarjajo pristojne organe na težave, ki se nedvomno pojavljajo. Ob delitvi čistega dohodka naj pazijo, da se ti ne bodo povečali čez mero in ne da bi se prej zagotovila zadostna sredstva. Protiveličim razponom v osebnih dohodkih pa se je treba ogorčeno boriti.

Izvršni odbor je nadalje ugotovil, da bo v sedanjem obdobju prišla do izraza vloga sindikalnih organizacij. Predvsem bo moral sindikat preko svojih podružnic poskrbeti, da se pripravijo analize v smislu novih navodil o delitvi čistega dohodka v podjetjih.

V komuni so se pojavile lokalistične težnje glede medkomunskega sodelovanja pri skladih in ob ustanovitvi kluba sevnjskih študentov. Tako in podobni pojavi morajo biti tuji našim občinam, saj smo vsi del skupnosti. Pri nekaterih

tovariših se je tudi izoblikovalo mnenje, češ da veljajo razni novi ukrepi le za organizacije in komune. To je vsekakor napačno in škodljivo! Vsak član SZDL naj se bori, da najprej odpravi svoje napake, nato pa pripomore, da bo manj napak tudi v njegovi okolici in komuni.

Končno je izvršni odbor priporočil zdravstvenim ustanovam, naj okrepijo kontrolo nad delavci in uslužbenci, ki so v bolniškem staležu. Zaradi neodgovornih posameznikov ima družba veliko škodo. Prošnje za bolniški stalež bo treba odslej natančno preverjati.

OCENA ZA I. ČETRTLETJE: DOBRO!

Kljub težavam, ki so proti koncu lanskega leta, zlasti pa še letos, zajele nekatera podjetja, je bil družbeni plan občine v prvem tromesečju tekočega gospodarskega leta zadovoljivo izpolnjen. V primerjavi z istim obdobjem lani je plan realno presežen za 1,3 odstotka, ugodno izpeljane izterjatve iz prejšnjih let pa realizacijo plana povečujejo celo na 110 odstotkov. Osební dohodki so bili v tem času za 4 odstotke manjši kot lani, kar je v prvi vrsti posledica zastoja v proizvodnji nekaterih gospodarskih organizacij (Jugotarin — Sevnica, rudnik Krmelj itd.). Znatno se je proizvodnja povečala le v konfekciji »Lisca«, mizarski drugi in kopitarni. Na splošno je opaziti, da so bili ugodni in nadpovprečni rezultati doseženi v nekaterih enotah lesne industrije.

Prvo četrletje seveda še ne more biti realna osnova za oceno v izpolnjevanju plana za vse gospodarsko leto, lažko pa se iz rezultatov marsikaj naučimo. Gospodarske organizacije, ki jim do zdaj ni šlo, bodo morale s temeljitimi analizami same odpraviti pomanjkljivosti, v kolikor niso splošnega značaja, druge, ki jim je dobro šlo, pa se bodo morale boriti še za večje uspehe. Ko so sprejemale plan, so se gospodarske organizacije zavedale velike odgovornosti, ki ga imajo pred skupnostjo, zato je borba za plan in trg njihova poglobljena naloga do drugega gospodarskega leta.

SEVNIŠKI VESTNIK

jati, je namreč že odkril določene napake. Zato je izvršni odbor priporočil ObLO, naj redno spremlja

Malomarneže iz odborov!

Na območju obč. odbora SZDL Sevnica obstaja 30 organizacij SZDL. Pred kratkim se je članstvo KO SZDL Ledina izreklo za priključitev k organizaciji Orehovo. Občinski odbor je s tem soglašal, saj ta organizacija ni imela pogojev za samostojno delo.

Jasno je, da so KO SZDL osnovne celice, v katerih naj pridejo do izraza naj-

različnejše spodbude naših državljanov. Nekatera vodstva krajevnih odborov SZDL pa so z malomarnim delom dušila pobudo članov. Tak primer je bil na Blanci in v Zabukovju.

Članstvo na Blanci je sklenilo, da izključi iz odbora ljudi, ki nimajo volje do dela. Posebno malomaren odnos do dela je pokazal dosedanji predsednik. Izredna konferenca SZDL je bila dobro obiskana. Za novega predsednika je bil izvoljen Gvido Vrtič, za tajnico učiteljica Jožica Klun, za blagajnika pa Franc Sršen. Konferenca je pokazala, da je na Blanci članstvo ob primernih nalogah pripravljeno delati. Ljudje so upravičeno kritizirali dosedanje prakso. Večkrat so stavili pametne predloge raznim organom v komuni, le-ti pa o njih največkrat sploh niso razpravljali, kaj šele, da bi jih reševali.

Šolski otroci se že dalj časa vozijo preko Save sami. Čeprav je bil o tem obveščen občinski ljudski od-

bor, problem še vedno ni rešen.

Na področju krajevnega odbora imajo precej slabih potov, ki pa jih bodo v bodoče popravljali s skupnimi močmi. Na Blanci predstavlja poseben problem gradnja vodovoda. Sklenjeno je bilo, da bodo s pripravljanimi deli pričeli v najkrajšem času.

Delo organizacije SZDL na Blanci je v zadnjem času močno zaživelo.

Manj volje do dela v organizaciji je pokazalo članstvo v Zabukovju. Čeprav so v tem kraju trije učitelji člani odbora, se je seje udeležil le eden. Posebne graje je vreden primer tamkajšnje učiteljice Marije Ahačevič, ki se sestanka udeležila, a ni udeležila ni udeležila izgovorom, da nančnih sredstev, ker pa teh je ta tovarišica več let dobivala štipendijo v naši komuni in se sprašujemo, če lahko ljudem, ki tako izkoriščajo našo demokratično ureditev, še zaupamo mladino?

Dušan Brelih

Razstava komisije za podmladek pri občinskem odboru RK

Od 8. do 11. maja je organizirala komisija za podmladek pri obč. odboru RK v Sevnici poučno in zanimivo razstavo, združeno s

prikazom pravilnega otrokovega življenja od jutra do večernih ur. Prireditelj je bila organizirana v okviru tedna RK pod naslovom »Zdrav otrok — zdrav državljan«. Razstava in demonstracija sta imeli predvsem vzgojni namen. Staršem smo želeli prikazati, kako naj živi naš otrok, če ga hočemo vzgojiti v zdravega državljana. Kljub nekaterim pomanjkljivostim je razstava uspela in smo bili z njo zadovoljni.

Priprave za to razstavo so bile precejšnje. Pohvaliti moramo tov. Draga Lupšino, predsednika občinskega odbora RK, ter učiteljice Zinko Gabrič, Eriko Kolman in Ido Brelih, ki so nosili glavno breme prireditve.

M. L.

stor, kje bodo delali novi oddelki.

● Prejšnji teden je bila v dvorani gasilskega doma v Sevnici razstava poklicev. Zanimivo in za šolsko mladino nedvomno poučno razstavo so si v treh dneh ogledali učenci vseh šol v občini. Fotografije, ki govorijo o številnih poklicih, so si učenci ogledali pod vodstvom učiteljev, ki so znali marsikaj povedati o delu v tem in onem poklicu.

Predavanje o varnosti v Tržišču

V tednu varnosti je bilo v osemletki v Tržišču predavanje o nevarnosti, ki lahko doleti nepredvidnega učenca na poti v šolo in iz nje. Učenci so se zanimali za železniške naprave in

signale, saj so doslej prečkali progo na nedovoljenih mestih ter hodili po tračnicah, zaradi česar bi lahko velikokrat prišlo do nesreče.

17. maja je bila v Tržišču, kjer je pred dvajsetimi leti kot prva žrtev padel Dušan Renko, žalna svečanost. O življenju padlega je govoril član Zveze borcev iz Tržišča, mladina pa je v njegov spomin zapela partizansko pesem.

KRATKE IZ SEVNICE

● Pomladanska setev je bila v občini pravočasno končana. Podobno kot drugod je tudi sevnjska zadruga pomagala pogodbenikom pri pomladanskih delih. V ta namen so zadržni traktoristi neprenehoma orali, strokovnjaki pa so kooptirantom dali potrebna navodila. Če bo vnaprej ugodno vreme, pričakujejo, da bo tudi v naši občini bogat pridelek žit in drugih pogodbenih poljščin.

● ObLO, ki je do zdaj delal v majhnih in skoraj neprimernih prostorih, bo do konca maja dobil še sedem novih pisem. Glede na to, da se prenaša na komuno vedno več pristojnosti, je potrebno imeti tudi pro-

Tudi v Sevnici se pripravljamo

V pripravah za dan mladosti je mladinsko športno društvo »Zvezda«, ki ima že 220 članov, organiziralo tekmovalne v namiznem tenisu, tekmovalne za športno značko in kipec kurirja Jovice. Tekmovall so udeležili iz Tržišča Krmelja, Boštana in Sevnice. Občinskega tekmovalja v šahu pa se je udeležilo kar 92 šahistov. Sest ekip si je tudi pridobilo pravico tekmovali na okrajnem prvenstvu, toda kdo je kriv, da so iz našega tekmovalja izpadli? — Z vajami in pripravami za proslavo dneva mladosti zdaj nadaljujejo in hočejo kar najlepše počastiti svoj praznik.

Branka Dolinšek

Garancijske izjave ObLO

Ljudski odbor je dal Kmetijski zadrugi Sevnica jamstvo za posojilo v skupnem znesku 43 milijonov din. Kmetijska zadruga bo sredstva porabila za gradnjo dveh hlevov v Boštanju, v katerih bodo redili 220 glav živine. Drugi prosilec, kmetijska zadruga Tržišče-Sentjanž, bo porabil 2 milijona 380 tisoč din posojila za nakup goveje živine, gradbeno podjetje »Marok« iz Sevnice pa je najelo 2 milijona 500 tisoč din posojila za nakup gradbene opreme. Ker je opustilo proizvodnjo kremenčevih peskov v Krmelju, potrebuje podjetje »Marok« gradbeno opremo za preusmeritev v gradbeno dejavnost. Ljudski odbor je dal poročstvo še Kovinski delavnici v Sevnici za 2 milijona kot posojilo za poslovni sklad.

TEDEN MLADOSTI V SEVNICI

Stab za organiziranje prireditev v tednu mladosti je sredi dela. V tem tednu je v Sevnici predvidenih več športnih prireditev; šahovskih srečanj in demonstracij. Zaključna prireditev bo v nedeljo, 27. maja, na športnem igrišču ob Savi; pričela se bo ob 14.30. Ker so bile zadnje podobne prireditve v Sevnici dokaj slabe, se bo štab potrudil za kvalitetnejši program. Ta dan bo staralo tudi 25 ekip podmladkarjev AMD in gasilskega društva, ki bodo izvajale različne demonstracije. Nastopila bo tudi folklorna skupina iz Krmelja, oktet

V Loki so za napredek

V Loki so neurejene komunalne naprave. Vodovod re za došču, rezervoar je neurejen. Za reševanje teh zadev se je že nekajkrat zavzelo PGD, nedavno pa je bil pri krajevnem uradu ustanovljen odsek za reševanje komunalnih vprašanj. Odsek bo imel v oskrbi vodovod, pokopalnice, cestno razsvetljavo in občinske oziroma vaskne poti.

Vprašanje servisa za obrtne ustuge v Loki je vedno bolj aktualno. Nedvomno bi zadevo lahko uredila vsaka skupnost, ki bi jo bilo treba v ta namen ustanoviti.

Mnogi, ki poznajo težave PGD, se sprašujejo, zakaj ne ki je za gasilsko dejavnost pripravljen tako malo sredstev. ObLO bi moral pokazati več razumevanja za to dejavnost, saj s samo članarino in izkupitki od veselje še ne bomo dosegli napredka.

S. SK.

Za gasilski dom na Bregu

6. maja so zazveneli prvi krampi požrtvovalnih članov gasilskega društva na Bregu, ki so v bližini železniške postaje začeli pripravljati temelje za nov gasilski dom. V domu bo tudi velika dvorana za sestanke in prireditve. Pričakujejo, da ljudje gasilcev ne bodo pustili samih pri tako važni gradnji, saj bo gasilski dom tudi zanje.

T. M.

Odslej le 5 venecijank!

Oba zbora ljudskega odbora občine Sevnica sta po daljši razpravi odobrila obratovanje petim venecijankam na področju občine. Uslužnostni razrez lesa bodo lahko opravljale: žaga v Krmelju, ki jo upravlja KZ Tržišče-Sentjanž, žaga v Boštanju, ki jo upravlja KZ Sevnica, žaga na Planini v lastništvu Ivana Doberška, žaga v Loki in žaga na Blanci.

UČITELJI ODHAJAJO...

Poročali smo že, da je občinski odbor SZDL na svoji zadnji seji razpravljal o najvažnejših problemih v šolstvu. Sprejel je tudi več sklepov, ki bi jih morali poznati vsi prebivalci naše občine, zato danes o tem nekaj več.

Letos manjka v občini 35 odst. učiteljstva, v jeseni pa ga bo manjkalo še več! To je najtežji problem šolstva v naši občini. Za učiteljstvo ni dovolj stanovanj, marsikje ima slabe delovne pogoje, slabo nagajevanje pa prav tako vpliva na odhajanje iz občine. Marsikak problem bi pa vendarle lahko rešili že doma sami: če bi bili bolj delavni šolski odbori, krajevne organizacije SZDL in drugi organi ter organizacije, bi pač lahko marsikje uredili za učitelje potrebna in primerna stanovanja, bolj bi bili lahko odnosi šole z okolico in okolice z učitelji. Včasih bi lahko naredili za enotnost vzgojnih vplivov na mladino in pod. Zlastno je, da ponekod še danes niso znali urediti vprašanje prehrane učiteljstva! In vendar bo vsa taka in podobna vprašanja treba rešiti, če hočemo učitelje navezati na kraje, kjer učijo in živijo. Krajevni odbori SZDL naj o tem takoj razpravljajo, skupno z vsemi krajevnimi činitelji pa morajo takoj tudi ukreniti vse, kar lahko uredijo sami in kar se narediti da!

Svet za šolstvo, kulturo in prosveto pri ObLO je izdelal predlog o razvoju šolstva v občini. Občinski odbor SZDL v celoti podpira ta predlog, opozoril pa je, da bo treba hkrati, ko pripravljamo prešolanje otrok iz podružničnih šol v večje

šole, misliti tudi na organizacijo prevoza (Trebelno, Dobrič, Knežja vas, Sela-Sumberk, Catež).

Nevarna in škodljiva je dvotirnost v vzgoji otrok. Starši in cerkev učijo otroka eno, šola pa drugo — otrok pa zato večkrat ne ve, komu bi verjel in dela po svoje. Starši rušijo s tem ugled šole in učitelja,

TREBANJSKE NOVICE

glede vzgoje mlajših roditev. Učiteljski kolektivi, odnos do šole slabi. Tu bo treba več narediti zlasti družbeno politične organizacije. Ljudska univerza in še kdo morajo vložiti več truda in skrbi za vzgojo mladine.

V občini imamo precej pastirčkov, sirot, ki jih ponekod izkoriščajo za delo, pri čemer pa trpi obisk šole in učenje teh otrok. Krajevne organizacije in šolski odbori naj take primere pregledajo in krivce javno posvarijo, koristi izkoriščanih otrok pa je treba zaščititi!

Solarji v naši občini niso vsako leto načrtno zdravniško pregledani. To pomanjkljivost bo treba odpraviti, čeprav tudi s pomočjo zdravnikov od drugod, v kolikor zdravstveni dom v Trebnjem te naloge ne bi mogel uresničiti.

Šibko je tudi družbeno upravljanje v šolah; že sam občinski svet za ustrjevanje družbenih organov na tem področju. Ta svet bi moral živeti tudi izven svojih sej, saj mora voditi politiko gle-

de šolstva v komuni, ne pa zgolj formalno potrjevati tekoče zadeve!

Šolski odbori so od jeseni do zdaj ponekod pokazali že kar lep razvoj in napredek, žal pa še ne delajo vsi tako. Pogostejše bi se morali sestajati in reševati pereča vprašanja, ki jih ne manjka nikjer! Prav tako bodo morali poročati občanom vsaj enkrat na leto o svojem delu. Precejšnje naloge imajo tudi upravitelji šol, zlasti tudi glede vzgoje šolskih odborov in obveščanja njihovih članov o nalogah šole. Tu ne sme nikoli manjkati tudi konkretna pomoč krajevnih organizacij SZDL, katerim res ne manjka dela!

Glede financiranja v šolstvu smo tudi v naši občini dosegli napredek v zbiranju sredstev in osamosvajanju šol, še vedno pa nismo brez težav. Premalo je še denarja za šole, učiteljstvo se preslabo poglajaba v novo delitev dohodka, povsod pa bo treba še skrbneje gledati na vsak dinar, ki ga imamo za šolstvo!

Stanje pa bi bilo lahko zadovoljivejše, če bi tudi sindikalna podružnica prosvetnih delavcev naredila kaj več za strokovno rast svojih članov, kot glede razčiščevanja nejasnosti o nagajevanju po novem. Na konferencah in sestankih učiteljskih kolektivov bi moralo biti živahnejše kot je zdaj tu pa tam! Ne manjka problemov, izmed katerih jih mnogo lahko uredijo kolektivi naših šol sami, saj jim vodstva krajevnih organizacij SZDL pri tem ne bodo nikjer odrekla pomoči! Tako pomoč naj iščejo, saj je naša skupna odgovorna naloga, da stanje v šolstvu izboljšamo.

Gradilišče nove šole v Trebnjem: do temeljev smo že prišli...

»Obveščevalec« trebanjske zadruge

Sindikalna podružnica Kmetijske zadruge Trebnje je že dalj časa razmišljala o tem, kako bi svoje člane bolj obveščala o stanju, problemih in gospodarjenju v svojem podjetju. Razmišljali so o sestankih, po-

svetih, dopisovanju itd., ko pa so dobili v roke informativni list nekega podjetja, so se takoj ogreli za izdajo lastnega lista.

Prejšnji mesec so izvolili 5-članski uredniški odbor, ki se je takoj lotil dela. Odbor je najprej razpravljal o vsebini informativnega lista, nato o obliki in končno se o naslovu. Pri prvi točki se je zadržal najdalj. Težko se je bilo odločiti, kaj naj pride v prvo številko; enemu se je videlo važno eno, drugemu drugo, tretjemu tretje, vsega pa seveda ni bilo mogoče objaviti že v prvi številki. Glede oblike so bili takoj enotni (ciklostirani listi), več preglastic pa jim je delal naslov; obveljal je »OBVEŠČEVALEC«.

Obveščevalec je sicer skromen (obsega le 8 tipkanih strani), ima tudi nekaj tehničnih napak (uvodni članek je napisan na koncu, kratke vesti v sredini,

nekateri strani so oblikovno slabe), pomeni pa kljub temu lep uspeh podružnice.

Primer kmetijske zadruge najspodbudi k izdajanju biltena še druge kolektive v občini. Posebno potreben bi bil v Tovarni šivalnih strojev na Mirni.

MATICNI URAD
IZ SENTERUPETA SPOROČA:
V aprilu ni bilo rojstev. Poročila so se: Anton Repovž, poljedelec iz Sadežev, in Stanislava Ajdišek, delavka iz Zabuškova; Jože Žitnik, strugar iz Ljubljane, in Mihaela Knavs, šivilja iz Brinja.

MOKRONOSKI MATICNI URAD SPOROČA:
V aprilu ni bilo rojstev. Poročila sta se: Jože Blaznik, železniški delavec iz Skrovniške, in Julijana Lenarčič, kmetička delavka iz Brurce vasi. Umrla so: Marija Lindič, gospodinja iz Gor. Lakenc, stara 69 let; Marija Železnik, družniška upokojenka iz Vrha nad Mokronogom, stara 80 let; Gabrijel Delatut, osebni upokojenec iz Mokronoga, star 80 let.

DOPISUJTE
V DOLENJSKI LIST!

Obisk v tovarni »DANA«

9. maja smo šli učenci obeh tretjih razredov iz Trebnja na šolsko ekskurzijo na Mirno.

V razredu smo se učili o tovarnah na Mirni, zato smo si želeli, da bi si eno od tovarn tudi ogledali. Naši želji so delavci v tovarni alkoholnih pijač Dana ustregli. Gostoljubno so nas sprejeli in nas pogostili z malinovcem, nato nas je tovarišica Cveta vodila od kleti do kleti in nam razlagala. Potem smo odšli v prostor, kjer pomilavajo steklenice. V naslednjem prostoru smo si lahko ogledali parna stroja. Prijazni delavec nam je razložil njuno delovanje pri predelavi pijač. Videli smo dva velika kotla za kuhanje žganja. Prvi meri 500, drugi pa 700 litrov. V

naslednjem prostoru smo videli velike kadi, kjer imajo spravljeno sadje za predelovanje v žgane pijače. V tem prostoru je bilo polno mušic. Tovarišica nam je pokazala tudi, kje in kako kuhajo malinovec, polnijo steklenice piva, kako marljivo delavke pripravljajo steklenice in jih polnijo s pijačami za tržišče. Vse je bilo zelo zanimivo.

Ogledali smo si tudi sušilnico »Gredon«. Videli smo, kako pripravljajo posušeno sadje, ki ga izvažajo tudi v druge države.

Obema kolektivoma smo hvaležni za prijeten sprejem in se jim lepo zahvaljujemo. Če bi bili vsi kolektivi takšni in bi razložili svoje delo mladini, se nam po končanem šolanju

ne bi bilo tako težko odločiti za poklic.

Pionirji 3. b razreda osnovne šole Trebnje

POSNEMAJTE!

Pisali smo že, da je komisija za zbiranje sredstev Debeli rtič začela delati. Vsa podjetja, društva in posamezniki v občini so naprošeni za sodelovanje. Do sedaj je prispevalo društvo upokojencev 3.000 dinarjev, KO RK Catež pa 11.600 dinarjev. Lepa vsota za tako majhno vasico, kot je Catež. Posnemajte jih! Sami veste, kako velika je potreba, da bi bilo to zdravilišče čimprej dograjeno. Morda bo tudi vaš otrok potreben zdravljenja na Debelem rtiču.

Prva ocenjevalna vožnja kolesarjev

9. maja je prometni krožek osnovne šole Trebnje organiziral ocenjevalno vožnjo s kolesi. Prijavilo se je 31 učenec od 4. do 8. razreda.

Proga je bila dolga 8 km in je potekala mimo Račjega sela, Mrzle luže, Kamnega potoka in Stefana do Trebnja. Ocenjevalna komisija nam je postavila nekaj znakov, katere smo morali upoštevati. Vsako neupoštevanje prometnih znakov se je štelo za kazensko točko. Proga smo morali prevoziti v 35 minutah in vsaka minuta prezgodnjega ali prepoznega prihoda na cilj je bila kazenska točka. Vsi tekmovalci smo bili veseli, saj je bila vožnja res zanimiva in prijetna.

Prva tri mesta na ocenjevalni vožnji so zasedli naslednji: 1. Jože Gole, 2. Janez Japelj, 3. Franc Jelnikar.

Zmagovalec Jože Gole je za nagrado prejel lepo mladinsko knjigo.

Slava Gore, 8. a razred, Trebnje

MOJ NAJLJUBŠI PISATELJ

(NAGRAJENA ŠOLSKA NALOGA V TEDNU TISKA)

Ni še dolgo od tega, ko smo se o tem pogovarjali doma. Oče je hvalil predvsem Jurčiča, Stane, ki je ravno prebral že drugič »Pod svobodnim soncem«, ni mogel prebrati Pinčgarja, mama pa se je navduševala nad Prežihovimi Solzicami. Popolnoma odločiti se nismo mogli. Kako bi mogel nekega pisatelja postaviti pred ostale? Vsi so nam tako dragi in ljubi, vsak je drugačen in brez njih bi bila naša književnost ubožnejša, revnejša. Si moremo misliti, kakšno vrzel bi imela naša literatura brez Prešerna ali brez Bevka, Levstika, Gregorčiča ali sploh kogar koli naših pisateljev? Vsi skupaj, vsak s svojim posebnim stilom in lastno osebnostjo tvortjo celoto, našo slovensko literaturo, na katero smo kot majhen narod upravičeno ponosni.

Najljubši med vsemi pa mi je Ivan Cankar. V vsakem delu, v vsaki drami ali črtici nam oriše neko izrazito osebnost, poseben značaj. Pri njem je vse tako stvarno in včasih se ti zazdi kar škoda, da ne živi Cankar še danes. V tako burnem in vihnem življenju bi bilo njegovo delo še pestrejše, njegovi motivi še številnejši. V svojih delih je zajel preteklost našega naroda, sodobni čas in je videl tudi daleč v prihodnost. Mnogi politiki so v njegovem času videli, da se razmere slovenskega naroda morajo nekako urediti. Toda kako, kaj naj bi bilo potem, jim ni bilo čisto jasno. Cankar pa je vedel, kaj morajo Slovenci doseči in kaj tudi bodo dosegli. Njegov program se je uresničil šele po drugi svetovni vojni. In Cankar kot človek? Bil je tako nežen in rahločuten, tako globoko je občutil vsako krivico in grenko je občeval svoj vsak najmanjši prekršek. Po črticah, kjer opisuje samega sebe, bi morda lahko rekli, kako slab je bil in kako včasih skoro grod. A je vendar tako močan in sam do sebe tako strog! Ali ne bi mogel še kdo napisati nekaj takega kot so spisi: »Mater je zatajila«, »Suhe hruške«, »Dateljina«, »Skodelica kave...« Najbrž, a je skoraj vsak premoal odkritosrčen in premoal občutljiv, da bi odkrival vse svoje lastnosti.

Cankar je dobro poznal kapitaliste, izkoriščevalce in oderuhe, mnogo bližji pa so mu bili izkoriščani. Liki hlapca Jerneja, Simna Sirotnika, Jureta in grešnika Lenarta so tako natančno izdelani in izoblikovani pod Cankarjevimi peresom.

Na Vrhnikih ni imel brezskrbne in rožnate mladosti, pa jo vendar tako ljubi in ji piše najlepše slavošpeve. V številnih delih je oboževal svojo mamo, trpino in mučenico, pa kljub temu močno, ljubečo in skrbno. Postavil ji je trajen spomenik. Cankarjeva mama je že dolgo mrtva, v njegovih spisih pa bo večno živeła.

JOŽICA MAREN,
Osnovna šola Trebnje — 8. razred

CENIK DIMNIKARSKIH STORITEV

Na željo občanov je bil na seji ObLO Trebnje 20. aprila sprejet cenik dimnikarskih storitev. Da bodo vsi občani z njim seznanjeni, ga objavljamo v celoti.

CENIK
o najvišji tarifi za dimnikarske storitve na območju občine Trebnje

1. dan.
Za območje občine Trebnje se določa tarifa, do katere smejo dimnikarji zaračunati svoje usluge:

1. Odprtje kuhinjske ognjišče ali kmetička krušna peč 115 din.
2. Kmetička kuhinja z dvojnim stropom — 173 din.
3. Plezalni dimniki:
 - a) od podstrešja navzgor (za eno etažo) — 144 din,
 - b) za vsako naslednjo etažo — 40 din.
4. Ozki ali valjasti dimniki:
 - a) od podstrešja navzgor (za eno etažo) — 63 din,
 - b) za vsako naslednjo etažo — 12 din.

5. Dimniki centralnih ogrevalnih naprav ali pek. peč:
 - a) od podstrešja navzgor (za eno etažo) — 173 din,
 - b) za vsako naslednjo etažo — 23 din.

6. Dimniki etažnih pek. gost. šted. in zavodskih:
 - a) od podstrešja navzgor (za eno etažo) — 98 din,
 - b) za vsako naslednjo etažo — 17 din.

7. Dimna cev do 2 m dolžine — 29 din,

8. Stedilniki v zasebnih gospodinjstvih:
 - a) mali z eno pečico — 69 din,
 - b) s pečico in kotlom ali dvema pečicama — 104 din,
 - c) z dvema pečicama in kotlom — 127 din.

9. Stedilniki v gospodinjstvih obratnih in zavodih:
 - a) mali stedilnik z eno pečico in kotlom — 200 din,
 - b) veliki stedilnik z dvema ali več pečicami — 322 din.

10. Slaščičarska peč — 230 din.

11. Grelnik za vodo (bojler) — 46 din.

12. Grelni posode — 53 din.

13. Pralni kotli z dimnim odvodom — 58 din.

14. Običajna železna peč z dimno cevjo do 1 m — 80 din.

15. Peči sistema LUTZ ali podobne:
 - a) brez pečice — 70 din,
 - b) z eno pečico — 92 din,
 - c) z dvema ali več pečicami — 115 din,
 - d) izredno velike — 173 din,
 - e) kopalne peči v gospodinjstvih — 92 din.

16. Kanali centralnih ogrevalnih naprav ali pek. peč:
 - a) mali neplezalni do 5 m dolžine — 138 din,
 - b) isti za vsak nadaljnji meter — 35 din,
 - c) veliki plezalni do 5 m dolžine — 253 din,
 - d) isti za vsak nadaljnji meter — 58 din.

17. Pekovska peč na premog ali drva (navadna) — 115 din.

18. Pekovska parna peč:
 - a) z eno etažo ali pečjo 288 dinarjev,
 - b) z dvema ali več etažami 403 dinarjev.

19. Etažna peč za centralno ogrevanje — 138 din.

20. Centralne ogrevalne naprave:
 - a) z malim kotlom do 8 kv. metrov ogrevalne površine — 230 din,
 - b) s srednjim kotlom do 15 kv. m ogrevalne površine — 403 din,
 - c) z velikim kotlom do 20 kv. m ogrevalne površine — 532 din,
 - d) parni kotli z nad 30 kv. m ogrevalne površine — 748 din.

21. Pregled in ostruganje novih ali adaptiranih dimnikov:
 - a) prvi pregled in ostruganje za eno tuljavo — 207 din,
 - b) drugi pregled in ostruganje za eno tuljavo — 173 din,
 - c) tretji pregled in ostruganje za eno tuljavo — 104 din.

22. Pregled in ostruganje dimnikov:
 - a) prvi pregled in ostruganje za eno tuljavo — 207 din,
 - b) drugi pregled in ostruganje za eno tuljavo — 173 din,
 - c) tretji pregled in ostruganje za eno tuljavo — 104 din.

23. Pregled in ostruganje dimnikov:
 - a) prvi pregled in ostruganje za eno tuljavo — 207 din,
 - b) drugi pregled in ostruganje za eno tuljavo — 173 din,
 - c) tretji pregled in ostruganje za eno tuljavo — 104 din.

24. Pregled in ostruganje dimnikov:
 - a) prvi pregled in ostruganje za eno tuljavo — 207 din,
 - b) drugi pregled in ostruganje za eno tuljavo — 173 din,
 - c) tretji pregled in ostruganje za eno tuljavo — 104 din.

Razprava v duhu govora maršala Tita

Odborniki obsojajo neupravičeno dviganje osebnih dohodkov, ki nima podlage v zares povečani proizvodnji — Prepoceni hrana in brezplačna elektrika: nesocialistična »dodatka« na dohodek! — Vsi v boj proti izigravanju predpisov, kršilce pa z imeni pred javnost! — Ljudje obsojajo špekulante, ki romajo v tujino in se prodajajo za avtomobile — Ljudski odbor naj razišče, odkod hiše, avtomobili in televizijski sprejemniki posameznikom, ki »živijo samo od plače«

Tudi prebivalci občine Videm-Krško so sprejeli govor maršala Tita v Splitu z odobravanjem. Hkrati pa je veliko ljudi izrazilo bojazn, da Titove besede ne bodo dosledno uresničene. Ta bojazn pa je bila odveč. Poročilo o izvajanju načel in meril o delitvi čistega dohodka v gospodarskih organizacijah in samostojnih zavodih ter o izvajanju drugih uredb in priporočil v zvezi z novimi gospodarskimi ukrepi so občinski odborniki na skupni seji 15. maja dopolnili s pestro in iskreno triurno razpravo. Našim bralcem posredujemo izvlečke iz zanimivega poročila in vso razpravo.

Premajhna odgovornost odbornikov zbora proizvajalcev!

Večina kolektivov je nudila premalo pozornosti pripravi in izdelavi pravilnikov o delitvi čistih in osebnih dohodkov. Tudi zbor proizvajalcev ni v tem pogledu v celoti izvršil svojih nalog. Odborniki so samokritično ugotovili, da so bili pri pregledu premalo pozorni in so jih potrdili tudi brez obveznega priloženega gospodarskega načrta podjetja. Prav zaradi tega je prišlo do velikih nepravilnosti pri nagrajevanju v podjetjih. V večini gospodarskih organizacij v občini se opaža močnejši porast osebnih dohodkov kakor porast proizvodnje in storitve. Proizvodnja v industrijskih podjetjih v občini je na primer porasla v letu 1961 za 10 odst. v primerjavi s letom 1960. Čisti osebni dohodki pa so porasli kar za 14 odst. V nekaterih podjetjih so osebne prejemke povišali tudi za 18 odst. Obrtna podjetja so v istem razdobju povišala proizvodnjo in storitve za 32 odst., osebne dohodke pa za 52 odst. Gostinske gospodarske organizacije so svoje usluge povečale za 52 odst., osebne dohodke pa za 74 odst.; trgovska podjetja so povečala promet za 25 odst., osebne dohodke pa za 33 odst. Če upoštevamo znatno povečanje cen v tem obdobju, se omenjeno razmerje še poveča. Potrošnik je v lastnem žepu občutil, da se je v trgovini v zadnjem letu povečala razlika v cenah kar za 51 odst. Tako visoke razlike v ceni ne more nihče opravičiti! Gradbeništvo je 1961 povečalo svojo realizacijo za 7,5 odst., čiste osebne dohodke pa za 11 odst.

Odborniki zbora proizvajalcev niso dovolj uveljavili občinske politike v podjetjih, kjer so bili izvojljeni. Premalo so poročali o delu ljudskega odbora članom delovnih kolektivov. Neodgovornost nekaterih odbornikov zbora proizvajalcev se kaže tudi v neredni udeležbi na sejah ljudskega odbora. Zato se je, razumljivo, razprava usmerila v tem smislu da bi bilo potrebno take od-

bornike odpoklicati. Neki odbornik zbora proizvajalcev je zagovarjal neaktivnost odbornikov v podjetjih s tem, da niso redno vabljeni na seje delavskih svetov, kjer naj bi o delu ljudskega odbora poročali. Ta izgovor pa ni zvel dovolj prepričljivo, kajti vsak član delovnega kolektiva ima pravico, prisostvovati sejam delavskega sveta, odbornik zbora proizvajalcev pa od sebe DS po svoji dolžnosti ne bi smel izostati.

Komisija naj dosledno izpolni svojo nalogo

Ljudski odbor je na seji imenoval tudi petčlansko komisijo za izvajanje predpisov o delitvi čistega dohodka gospodarskih organizacij in zavodov. Komisija ima predvsem nalogo pomagati gospodarskim organizacijam in zavodom strokovnimi nasveti, uravnati njihovo delo in organizirati skupne dogovore ter izmenjave izkušenj. To je trenutna rešitev, ki bo brez dvoma najbolj pošteno uveljavila merilo o delitvi čistega dohodka. Na seji je bilo naglašeno, da bo komisija izpolnila svoje naloge, če ji bodo pri tem pomagali odborniki zbora proizvajalcev in vsi člani delovnih kolektivov. Novo izvoljeni komisiji so odborniki priporočili, naj takoj prične s pregledi vseh pravilnikov o delitvi osebnega dohodka. Komisija bo morala ugotoviti ne samo tiste osebne dohodke posameznikov, ki so v plačilnih listih, temveč tudi honorarje in nagrade, ki jih nekateri prejemajo po drugi poti. Ze sedaj je ugotovljeno, da se preko raznih dotacij sindikalnim podružnicam prelivajo sredstva v osebne dohodke. V gostinstvu, na primer, dobivajo zaposleni hrano po tako nizki ceni, da ne krijejo nič režijskih stroškov. V »krtogospodarskih« organizacijah ne plačujejo zaposleni električne energije za svoja gospodinjstva! Je to prav in pošteno?

Izigravanje predpisov

Povsem neutemeljen je izgovor, da so se nepravilnosti dogajale zaradi pomanjkljivosti predpisov. Res pa je, da so nekateri pristojni ljudje predpise očitno izigravali zaradi osebnih koristi. Večina teh ljudi je tudi podcenjevala vrednost fizičnega dela. Tako so nastala prevelika razmerja v osebnih dohodkih med delavci in vodilnimi v podjetjih. Diskutant je tudi povedal, da delavci v tovarni celuloze in papirja za nedeljsko delo še niso dovolj plačani. Dogažajo pa se primeri, da nekateri člani kolektiva v tej tovarni pridejo ob nedeljah v tovarno le za nekaj ur, in pišejo poln delavnik.

Ukrepi za odpravljanje napak

Odborniki so odkrito in sproščeno razpravljali še o

nekaterih napakah, ki so se dogodile v videmsko-krški občini. Tako je bilo poudarjeno, da je bilo izvršenih nekaj službenih potovanj v tujino, za katera se pa ne da trditi, da so bila potrebna. V bodoče naj potujejo v tujino le tisti ljudje, katerih potovanja je iz gospodarskih razlogov neodložljivo! Kadar se nekdo želi sprehajati po tujini, naj se sprehaja na lastne stroške, ne pa na račun družbenih sredstev! Mnoge nepravilnosti so se dogajale pri uvozu osebnih avtomobilov, ki so jih uvažali iz tujine posamezniki. V dokaj kratkem razdobju si je marsikdo v tujini na nepojasnjen način zaslužil avto. Takih primerov je v videmsko-krški občini več. Zato so odborniki zahtevali ukrepe v tem smislu in obsodili vse tiste, ki so prodali svojo čast tujcem zaradi avtomobilov. Te ljudi so imenovali tudi za petekolonaše!

Tudi trgovska mreža v občini ni najbolj urejena. Po drugi strani pa trgovci močno tarnajo zaradi nizkih osebnih dohodkov. Odborniki so spravevali, na kakšen način si je večina trgovcev zgradila hiše, nabavila avtomobile in televizijske sprejemnike? Predlagali so, naj bi občina raziskala izvor njihovega premoženja. Na občinskem odboru je zaposlen samo en tržni inšpektor, ki ga je občina poslala na likvidacijo gostilne v Brestanici, namesto da bi opravljal preglede po trgovinah. V bodoče bo potrebno poostri ti inšpekcijsko službo in odločanje ukrepati proti neupravičenemu pomastu cen!

Nadalje so se odborniki zavzeli še za odpravo drugih napak. Proučila naj bi se možnost sklicevanja sestankov in sej delovnih kolektivov v popoldanskem času. Do sedaj so bili sestanki zelo pogosto sklicani med delovnim časom, kar pa ni pravilno. Ugotoviti je treba, če se reprezentančna sredstva v podjetjih, zavodih in ustanovah trošijo v mejah družbene morale! Z družbenimi sredstvi je treba pametno gospodariti. Občinski sindikalni svet je vsem delegatom, ki so se udeležili občnega zbora, izplačal po 1000 din sejnine.

Odborniki so poudarili, da bi ta denar lahko prihranili in ga uporabili za dru-

Kopalni bazen tudi v Brestanici

Za gradnjo kopalnega bazena je bil imenovan poseben odbor, ki je pripravil predvsem načrte za bazen. Gradnja 25-metrskega bazena se bo pričela že prihodnji mesec in bo stala več milijonov dinarjev, vendar bodo večino del ljudje opravili s prostovoljnimi delom. Prostor za bazen je določen poleg elektrarne, ki bo bazen oskrbovala s toplo vodo.

ge namene. Učitelji vedno tarnajo zaradi nizkih osebnih dohodkov. Pri tem pa ne upoštevajo, da jim družba nudi brezplačno stanovanje in kurjavo.

- Gniloba in nepravilnosti ne izhajajo od tistih ljudi, ki jih nekateri ta-
- ko radi imenujejo »ra-
- ja«, so ob zaključku se-
- je ugotovili občinski od-
- borniki in hkrati odloč-
- no zahtevali ukrepe za
- odpravo napak. Napake
- pa se bodo resnično od-
- pravile le tedaj, če bo
- vsakdo najprej do sebe
- kritičen in šele nato do
- svojega tovariša!

Drago Kastelic

Četrti julij — novi občinski praznik

Občinski praznik občine Videm-Krško je bil do sedaj 12. avgusta. Občinski odbor SZDL je na seji ugotovil, da je ta dan za praznovanje slabo izbran: zaradi poletnih počitnic je težko organizirati primerna praznovanja, v tem času pa je tudi veliko ljudi na dopustu. Letos bo 4. julija v Brestanici odkrit spomenik izseljencem. Odkritje tega spomenika bo brez dvoma dogodek širšega značaja. Večina ljudi iz občine je bilo najprej prignanih v zbirno taborišče v Brestanico in od tam izseljenih v tujino. Ker je ta datum šele v začetku dopustov, bo lažje pripraviti za praznik razne kulturne, športne in gospodarske prireditve.

Krajevni praznik z enotnim praznovanjem občinskega praznika ne bodo izgubili svojega pomena in veljave. Zaželeno je celo, da se v bodoče da še več poudarka krajevnim praznikom. Ob praznovanju krajevnih praznikov naj bi se v bodoče organiziral nekaj pregled celotne dejavnosti v tistem kraju. Tudi v bodoče se bo praznoval praznik pohoda XIV. divizije na Senovem, ustrelnitve prvih krških riev in streljanja talcev v Kostanjevici.

Oba zbora občinskega ljudskega odbora sta iz teh razlogov na skupni seji 15. maja sprejela odlok, ki določa kot občinski praznik občine Videm-Krško 4. julij. Praznovanje bo ves teden, v katerem je 4. julij, ta dan pa bo zaključek praznovanja.

Nova imenovanja na ObLO

Na zadnji seji občinskega ljudskega odbora Videm-Krško je bilo imenovanih več članov komisij in načelnikov upravnih organov.

V komisijo za izvajanje predpisov o delitvi čistega dohodka v gospodarskih organizacijah in zavodih so bili imenovani: Branko Voglar za predsednika, Leo Likar, Gvido Grabar, Stane Drobnič in Stane Preskar pa za člane.

V upravni odbor medobčinskega sklada za gozdarstvo je bil s strani ljudskega odbora imenovan Jože Radej.

Ze na ločenih sejah občinskega ljudskega odbora 13. aprila je bil sprejet odlok o notranji organizaciji upravnih organov ObLO in odlok o sistematizaciji delovnih mest upravnih organov ObLO. Zato sta oba zbora ObLO na tej seji na predlog kadrovske komisije imenovala Antona Avsca za v. d. načelnika oddelka za gozdarstvo in komunalne zadeve, Gvida Grabarja za načelnika oddelka za finance, Rudolfa Druškoviča za načelnika oddelka za splošne zadeve, Zinko Čuček-Nunčič za načelnico oddelka za družbene službe, Antona Sikoška za načelnika oddelka za narodno obrambo in Janeza Potočnika za načelnika oddelka za notranje zadeve.

Nova organizacija temeljnih upravnih organov je zahtevala nova imenovanja

načelnikov. Spričo važnosti in pomembnosti delovanja upravnih organov na področju gospodarstva, komunalnih zadev in financ je komisija za sistematizacijo delovnih mest ugotovila, da je delovno področje za vse tri panoge, združene v enem oddelku, preveliko. Zato je iz prejšnjega oddelka za gozdarstvo in finance prišlo do ločitve gozdarstva in komunalnih zadev in financ. Iz navedenih razlogov je moral vsak oddelk dobiti svojega načelnika.

Zaradi specifičnosti službe socialnega skrbstva, skrbništva, invalidskih zadev, zadev borcev NOV, zdravstva, šolstva, prosvete in kulture je bil ustanovljen samostojen oddelk za družbene službe. Oddelk za notranje zadeve je bil ustanovljen zaradi novih pristojnosti, prenesenih z okraja na občino. Iz istih razlogov je bil ustanovljen oddelk za narodno obrambo.

Zaključni račun občine potrjen

Na zadnji seji občinskega ljudskega odbora Videm-Krško je bil potrjen z manjšimi priobambami zaključni račun proračuna občine za leto 1961. Odborniki so izrazili željo, da jim bi ljudski odbor v bodoče dostavil račun proračuna pred sejo ljudskega odbora. Le tako bi se lažje pripravili na razpravo.

Veliko poravnjav na Senovem

Poravnalni svet na Senovem uspešno opravlja svojo nalogo. V zadnjem letu je bilo na poravnalni svet vloženih 193 prijav. Kar v 104 primerih so bile dosežene poravnave, 89 primerov pa je moralo obravnavati sodišče. V glavnem so se obravnavali spori zaradi razžaljenja časti in obrekovanja, neizpolnjenih preživninskih obveznosti, poravnave dolgov in posojil ter prisvajanja blaga. Nemalo sporov je tudi bilo zaradi mejaških poti, motenja posesti, zaradi pretepotov, groženj, hišnih nemirov, suma zastru-

pitve živali, kakor tudi družinskih nesoglasij, priznanja očetovstva, preživnine nezakonskih otrok itd. Člani poravnalnega sveta so imeli v preteklem obdobju polne roke dela, ki pa ni bilo zaman.

Predavanje v Kostanjevici

Od 8. do 11. maja je bilo v Kostanjevici več predavanj za člane delovnih kolektivov. Predavatelji z delavske univerze iz Vidma-Krškega so predavali o gospodarskem sistemu in delitvi dohodka. Prihodnji teden bodo predavanja z isto temo tudi v Krškem in na Senovem.

Likvidacija podjetja »MODA«

Zaradi poslovne izgube več sto tisočakov je šiviljsko obrtno podjetje »MODA« nedavno prišlo v likvidacijo. Vsa osnovna sredstva tega podjetja je prevzela stanovanjska skupnost, ki bo organizirala tovrstni uslužnostni obrat. Podjetje je 150.000 dinarjev poslovne izgube izkazalo že pred leti, vendar so nekateri neupravičeno zagovarjali njegov obstoj. Danes pa je poslovna zgruba v podjetju že mnogo večja. Čemu zagovarjati nerentabilno podjetje?

Filatelisti razstavljajo

Filatelisti iz Vidma-Krškega in Sevnice so skupno pripravili razstavo v prostorih DOZ v Krškem. Otvoritev 19. maja so se udeležili predstavniki političnih in družbenih organizacij. Razstava pod naslovom »Zasavje« je odprta do 25. maja. Doslej si jo je ogledalo okoli 800 ljudi. Posvečena je rojstnemu dnevu maršala Tita in razvoju športa. V času od 26. do 29. maja bo ista razstava v Sevnici.

Razveselite znance in svojce v tujini z DOLENJSKIM LISTOM!

Predstavljamo vam goste

Sesta skupina, ki jo bomo videli na letošnji reviji dramskih skupin Slovenije v Novem mestu, je **ODER MLADIH** Prešernovega gledališča iz Kranja. Oder mladih je mlad ne samo po svojih igralcih, ampak tudi po letih svojega udejstvovanja. Ustanovljen je bil lani, zato je toliko bolj razveseljivo, da je v tako kratkem času uprizoril že tri premiere in dosegel zavidljivo kvaliteto, ki mu je omogočila udeležbo na reviji. Vsi člani Odra mladih, ki ima v svojem sestavu vajence, delavce, uslužbence, dijake in študente, so poprej hodili v dramski tečaj, ki je trajal 3 mesece, in si tako pridobili solidno teoretično podlago. V režiji Lacijs Cigoja bodo na reviji prikazali dramatičnijo Makarenkove Pedagoške pesnitve pod naslovom **ZACENJAMO ŽIVETI**.

V petek, 25. maja ob 20. uri, bo nastopila druga skupina iz našega okraja, gledališniki **PD »Lojze**

Jutri zvečer: Kostanjevičani na novomškem odru

Iz pregleda nastopajočih na V. reviji dramskih skupin Slovenije je v naši zadnji številki po pomoči izpadlo **PD »Lojze Košak«** iz Kostanjevice na Krki. Vsem obiskovalcem revije in ljubiteljem dramske umetnosti sporočamo, da bodo nastopili kostanjeviški igralci s Tiemeyerjevo dramo **»MLADOST PRED SO- DISCEM«** jutri, v petek zvečer v Novem mestu. — Oglejte si delo, ki je zbudilo doslej povsod veliko zanimanje!

Danes popoldne ob 15.30 pa bodo nastopili člani Svobode Videm-Krško s komedijo **»Namisljeni zdravnik«**. Obiščimo jih!

OBVESTILO

Bralce obveščamo, da bomo o razpravi o stanju v osnovnem šolstvu s seje okrajnega odbora Socialistične zveze delovnega ljudstva poročali šele prihodnjič, ker danes nismo mogli objaviti vsega gradiva, ki se je nabralo v preteklem tednu!

UREDNIŠTVO

Košak« iz Kostanjevice na Krki s Tiemeyerjevim delom **MLADOST PRED SO- DISCEM**, ki ga je režiral Lado Smrekar. Skupina ima za seboj že deset let plodnega delovanja in celo vrsto kvalitetnih odrskih uprizoritev. Skupina ni znana samo doma, kjer so njene predstave vedno polno obiskane, ampak jo poznajo tudi v drugih krajih novomeškega okraja. Z velikim uspehom pa so amatersko dejavnost novomeškega okraja prikazali tudi na desekah šentjernejskega gledališča v Ljubljani, Hrvatskega narodnega gledališča v Karlovcu in zagrebskega Dramskega kazališča. Bili so tudi organizatorji treh Dolenjskih kulturnih festivalov in številnih gostovanj poklicnih gledališč v svojem kraju.

Kot zadnji se nam bosta v soboto popoldne in zvečer predstavili skupini iz mariborskega okraja. **Mladinsko kulturno-umetniško društvo »Ivan Cankar«** na II. gimnaziji v Mariboru je pripravilo zanimivo predstavo **ATOMSKI VEK**. Nastop te skupine na okrajni reviji v Ptujju je navdušil. Šest mladih igralcev bo v režiji Boruta Trekmanna izvajalo sestav iz del Bora Sömnina in Borcherta.

S Kleistovim **RAZBITIM VRCEM** bodo gledališniki **DPD Svobode** iz Mežice v režiji Eda Mauhlerja za-

Veseli ob televizorju v Šmarjeti

Mladinska organizacija v Šmarjeti je zelo mlada, zato pa tembolj prizadevna! S prireditvami in zbiralno akcijo so fantje in dekleta zbrali toliko denarja, da so s pomočjo in manjšim posojilom krajevne organizacije Zveze borcev pred kratkim kupili lep televizijski sprejemnik. Zdaj je postal televizor v pisarni krajevne organizacije SZDL zbirališče starih in mladih. V nedeljo popoldan smo dobili v pretesnem prostoru kakih 25 mladih ljudi, ki so občasno dirke v Italiji in druge oddaje, zvečer pa se radi zberajo ob sprejemniku tudi odrasli in »pokukajo« v svet. Mladinsko organizacijo je treba po-

ključili letošnjo revijo. Tudi ta skupina je po svojem dosedanjem kvalitetnem delu znana.

Od osvoboditve dalje deluje dramska sekcija redno ter postavi vsako sezono vsaj eno delo na oder. Z vsemi reprizami oziroma gostovanji je imela v tem obdobju že okoli 150 predstav. Plasilala se je 4-krat na republiško revijo, največji uspeh je dosegla s predstavo **»Dundo Maroje«**, s katero je bila leta 1959 poslana na zvezno revijo na Hvar. Skupina šteje okoli 15 članov, ki delujejo vsi prostovoljno in nihče ni za to delo honoriran.

Živa vest okolice in časa

V petek zvečer je bila na Lamutovem razstavišču v Kostanjevici spet ena tistih intimnih kulturnih prireditev, kakršnih bi morali imeti v našem kraju več in večkrat! Gorjupova galerija je priredila razstavo 60 izbranih del slovenskega karikatrista Hinka Smrekarja, ki jo je vredno pogledati in se ob njej zamisliti. Zamisliti predvsem v čas, ko je Smrekar kot pravi, resnični ljudski umetnik stal sredi dogajanja, jih nenehno opazoval in kot pošten kronist in neizprosno pravičen kritik likovno sproti oblikoval in jih v zrcalu umetnosti prikazoval soljudem. S temi besedami je predstavil Smrekarja-umetnika in človeka številnim gostom iz Novega mesta, Ljubljane, Vidma-Krškega, Senovega in Kostanjevice ravnatelj Narodne galerije dr. Karel Dobida. Z izredno jasnim orisom življenja umetnika, katerega satire so bridek očitek pokvarjenosti vladajočih razredov, nam je predstavil vso tragično veličino življenja in dela Hinka Smrekarja, ostrega in neizprosne kritika takratnega kapitalizma, naraščajočega imperializma

hvaliti, saj je iz prejšnjega mrtvila kar čez noč uredila svoje vrste in skrbi za zdravo zabavo in izobraževanje!

-k

Ravnatelj Narodne galerije dr. Karel Dobida razlaga umetnine Hinka Smrekarja na otvoritvi razstave v Kostanjevici

in glavo dvigajočega fašizma. Predavatelj je v zelo preglednih besedah predstavil karikaturovstvo vzgojno poslanstvo in njegov delež v slovenski umetnosti, nato pa je popeljal gledalce od slike do slike ter sproti razlagal Smrekarjevo delo. Tako smo lahko temeljito spoznali umetnika in njegov čas, zlasti pa dragoceno zapuščino, ki je ohranjena v njegovih delih. Iz sleherne slike diha njegova pogumna svobodoljubnost, polna

moške samozvesti in zglede poštenosti. 1. oktobra 1942 so ga italijanski fašisti v Gramozni jami ustrelili, saj se je proti okupatorjem boril s peresom in svinčnikom ter kot »nepomirljiv bojevnik za svobodo in boljše življenje slovenskega ljudstva tudi padel kot borec za resnico in pravico«, kakor je med drugim dejal dr. Karel Dobida.

Množica ljudi si je ogledala medtem razstavo v Kostanjevici. Hvaležni smo

Gorjupovi galeriji, da je uvrstila v svoj načrt tudi izbor iz Smrekarjevih del, hvaležni pa bi bili za take razstave in vodstva po njih tudi številni ljubitelji umetnosti v Novem mestu, Crnomlju, Brezicah in drugih naših (vsaj občinskih) središčih, kjer pa si žal takih prireditev največkrat lahko samo želimo.

Zares — samo želimo si jih. Mar jih ne bi mogli kdaj pa kdaj tudi uresničiti?

Tg.

Koncert KPD »Slovenski dom«

10. maja je priredil pevski zbor kulturno-prosvetnega društva **»Slovenski dom«** v Zagrebu pod vodstvom zborovodje Danila Daneva vsakoletni vokalni koncert slovenskih narodnih in umetnih pesmi v dvorani glasbenega zavoda v Zagrebu. Koncert mešanega in moškega zbora je bil za vse zagrebške Slovence in brate Hrvate, ki so ga poslušali, res izredno doživljeno.

Pevski zbor **»Slovenski dom«** je v Zagrebu in tudi izven njega že znan, saj že vrsto let prireja koncerte. Gostovali so že tudi v Karlovcu, Brezicah, Celju, na Bizeljskem, Senovem itd.

Na sporedu so bile pesmi skladateljev M. Tomca, V. Mirka, D. Bučarja, R. Simonitija, Z. Prelopca,

A. Jobsta, R. Gobca, P. Kernjaka, P. Liparja, V. Goloba in dr. F. Rapotca. V priredbi slednjega je bila izvedena tudi skladba **»Slišal sem kajtenge brata«**, ki je vredna posebne omenbe.

Ponovni uspeh tega pevskega zbora, kaže, da Slovenci, ki živijo v Zagrebu uspešno delujejo na kulturno-prosvetnem polju in s tem utrjujejo bratstvo in enotnost med našimi narodi. Zborovodja tov. Danev, ki že mnogo let vodi pevski zbor z vso požrtvovalnostjo, je dobil šopek cvetlic, prav tako tovarišica Paula Strašek kot najstarejša članica zbora. Pohvaliti pa moramo vse nastopajoče, ki morajo za vaje žrtvovati prenekatero

uro. Mnogi prihajajo na vaje naravnost iz službe, študentje pa s predavanjem.

KPD Slovenski dom v Zagrebu obstaja že čez 30 let in ima razen pevskega zbora še dramsko, šahovsko, študentsko in plesno sekcijo ter bogato knjižnico. Med vsemi sekcijami je pevski zbor najaktivnejši. V društveni čitalnici so na razpolago skoro vsi domači časopisi, radio in televizor. Ob sredah, sobotah in nedeljah pa na polni dvorani naša mladina in se ob zvokih zavrti.

Naš namen je obvestiti rojake v Sloveniji, da je tudi v Zagrebu precej Dolenjcev, ki niso pozabili na svojo ožjo domovino.

Ciril Lindič

Gimnazijski pouk po novem učnem načrtu

Splošni družbeni, gospodarski in kulturni razvoj je temeljna reformna naloga našega šolstva. Tako se je spremenila tudi vloga gimnazije in kakor za druge šole II. stopnje se učenci tudi za gimnazijo odločajo šele po končani osemletni osnovni šoli.

V gospodarstvu in v družbenih službah so potrebni strokovnjaki, ki imajo široko splošno izobrazbo, kot pa jo more dati osnovna šola, študij nekaterih ved in strok pa zahteva tako splošno izobrazbo kot podlago. Strokovne šole, ki imajo svoje posebne naloge, take izobrazbe ne morejo dati. Tudi določene fakultete zahtevajo zelo široko splošno izobrazbo. Zato bo v našem šolskem sistemu imela gimnazija še vedno pomembno vlogo, prav zaradi tega pa je tudi bila potrebna reformna gimnazija.

Gimnazija pa ne bi smela biti več le pripravilavna za univerzo, temveč bo v nekem smislu tudi zaključna šola. Del absolventov gimnazije, čeprav zelo malih, že sedaj ne nadaljuje študija na univerzah in višjih šolah, ampak se neposredno ali kasneje vključuje v razne poklice v gospodarstvu in družbenih službah (na novomeški gimnaziji 5-8 odst.). Da bi se učenci po zaključni gimnaziji bolj in hitreje znašli na določenih delovnih mestih, si

bodo na gimnaziji po novih učnih načrtih pridobili tudi praktična znanja, ki jih bo šola posredovala z uvedbo strokovnih predmetov. Gimnazija bo torej šola tudi kader, ki se bo lahko vključil zlasti v tiste službe, za katere nimamo posebnih šol in ki zahtevajo višjo izobrazbo, kot jo daje osnovna šola.

Gimnazija bo uvedla tudi tehnično vzgojo z delom v proizvodnji in z organiziranjem različnih dejavnosti in prostem času. S tem da bo družbeno-jezikovnemu in naravoslovnemu, matematičnemu vzgojno-izobraževalnemu področju priključila kot enakovredno področje tudi tehnično vzgojo z delom v proizvodnji, bo zadoščeno zahtevi, ki jo postavlja današnji razvoj družbe, da je namreč treba razširiti pojem splošne izobrazbe z elementi tehnične vzgoje.

Naj navedemo izobraževalna področja, v katerih bo uresničevala gimnazija vzgojno-izobraževalno delo.

V družbeno-jezikovnem področju je v ospredju zgodovina, ki se v 4. razredu zaključuje s sociologijo. Ta naj posreduje dijakom splošno izobrazbo, zakonitost družbenega razvoja in naj jih seznani z vsemi oblikami družbenega življenja. Da bi dosegli ta namen, uvajamo poleg dosedanjih predmetov splošno izobrazbo še sociolo-

gijo in osnove umetnostne vzgoje. Sociologija naj bi v 4. letniku analizirala in posplošila splošne družbene pojave tako, da bodo dijaki globlje doleteli temeljne zakonitosti družbenega razvoja in našo družbeno stvarnost. Učni načrti posameznih predmetov se bodo spremenili, osnove umetnostne vzgoje bodo obsegale temelje glasbene in likovne umetnosti. Povezovanje umetnostnih področij bo dijakom omogočilo skladno razumevanje in vrednotenje umetniških stvaritev. Upoštevanje bo družbeno-pogojenosti umetniških stvaritev in vrednotenja. Poudarek bo na estetski in idejni vzgoji.

Predmetnik vsebuje tudi dva tuja jezika. Kot prvega se bodo učenci učili na gimnaziji tistega, ki so se ga učili že v osnovni šoli, kot drugi jezik pa si lahko izberejo rusčino, angleščino, francosčino, nemščino ali latinščino.

V naravoslovnem-matematičnem področju bo poudarek na matematiki in fiziki z astronomijo, ki je zaradi svojega razvoja postala neogibni sestavni del tega področja.

Posamezni predmeti bodo vsebovali snov, ki je potrebna za reševanje današnjih tehničnih, proizvodnih, ekonomskih in družbenih problemov, in ne bodo obremenjeni z nepotrebnim historizmom. Ti predmeti bodo povezani z družbeno-jezikovnim področjem, zlasti s filozofijo in sociologijo, prispevali k formiranju materialističnega svetovnega nazora

učencev. V novih učnih načrtih bo znatno večji poudarek na praktični uporabi pridobljenega znanja. Zato bodo uvedene pri vseh predmetih praktične vaje, ki naj zagotovijo povezanost teorije s prakso. S tem bodo naravoslovne vede v gimnaziji povezane s tehničnim poukom in proizvodnim delom dajale tudi tehnično izobrazbo, ki je sestavni del sodobne izobrazbe.

Fizika bo dijake seznanila s fizikalnimi pojavi, njihovo vzročno povezanostjo in njenimi zakonitostmi. Odkrivala jim bo pomen fizike v sodobnem življenju, zlasti v tehniki in proizvodnji. Da bi bil vzgojni vpliv čim bolj učinkovit, bo pouk fizike povezan s tehnično vzgojo. Tudi astronomija in njena zgodovina nudita mlademu človeku številne in prepričljive zgledne o pomenu ideologije in nujnosti ideoloških bojev v razvoju naravoslovja.

Tehnična vzgoja z delom v proizvodnji ima nalogo, posredovati učencem elementarno praktično in teoretično znanje, jih seznaniti z organiziranjem proizvodnje, tehnološkimi procesi, stroji in instrumenti ter osvojitvi tehniškega risanja. Vzgojna naloga tega predmeta je zlasti ta, da goji delovno kulturo učencev in razvija njihovo zavest v družbeni vrednosti vseh oblik človeškega dela, umskega in fizičnega.

Kemija bo posredovala temeljno znanje iz tega predmeta in jih seznanjala z zakoni, po katerih se vrše kemične spremembe, nadati bo nakazala povezanost kemije z drugimi znanostmi in njeno uporabli-

vost v industriji, proizvodnji in vsakdanjem življenju. Biologija pa bo pojasnjevala nastanek življenja in s tem razvojno povezanost življenja z neživim svetom, proces razvoja živih bitij, prilagajanje organizmov okolju ter njih seznanjala s pomenu te vede v praksi, zlasti v medicini in kmetijstvu.

Zdravstvena in telesna vzgoja pa razvijata v učencu zavest, da mora v interesu družbe in lastnem interesu ohraniti in okrepiti svoje zdravje tako, da bo k naporom civiliziranega sveta ter da bo njegova delovna zmogljivost na ustrezni ravni. Prispevala bo tudi k moralnemu, socialnemu liku našega delovnega človeka.

Z uvedbo izbirnih strokovnih predmetov, ki bodo posredovali praktično znanje, ter jih bo določal ustanovitelj glede na potrebe komune, dijaki pa bodo med njimi svobodno izbirali, bo omogočila gimnazija kakor vse šole druge stopnje svojim diplomantom, da se bodo po že končani šoli lahko vključili na delovno mesto v gospodarstvu in javnih službah, za katere nimamo ustreznih strokovnih šol (upravne službe, socialno zavarovanje itd.). Na drugi strani pa bo taka gimnazija, prilagojena svoji okolici, vsaj do neke mere še reševala kadrovske probleme v tistih občinah, ki nimajo dovolj specializiranih strokovnih šol in jih tudi še nekaj časa ne bodo zmogle. To bo eden izmed elementov, ki bo dal gimnaziji tudi značaj zaključne šole. Praktično znanje bo uvedla v III. in IV. razredu (stenografija, strojeopisje, strokovni predmeti). Šola organizira pouk strokovnih predmetov na lastnem zavodu ali v

drugi izobraževalni ustanovi ali pa na delovnih mestih v gospodarskih organizacijah in družbenih službah.

Značilnost učno-vzgojnega procesa v reformirani gimnaziji bodo predstavljale tudi prostovoljne dejavnosti učencev, v katere se učenci vključujejo po svojih nagibih. S tem bomo zadoščili zanimanju učencev za posamezne znanosti in tehnike, kakor tudi gospodarskega in družbeno-političnega, kulturnega in športnega življenja.

Ljudska skupščina LR Slovenije je na skupni seji republiškega zbora in zbora proizvajalcev 19. decembra 1961 obravnavala vlogo in naloge gimnazije v vzgojno-izobraževalnem sistemu. Zato je izdala resolucijo o vlogi in nalogah gimnazije. To resolucijo je izdala na podlagi podatkov o procentualnem vpisu gimnazijcev na določene fakultete, ki zahtevajo zelo široko splošno izobrazbo, oziroma na fakultete, ki nimajo ustrezne strokovne šole na II. stopnji. (Tako je bilo v letu 1961-62 med novo vpisanimi študenti na fakulteti za splošno medicino in stomatologijo 67,6 odst. gimnazijcev, na fakulteti za arhitekturo in gradbeništvo 64,4 odst., na filozofski 62,5, na fakulteti za naravoslovje in tehnologijo 50, na ekonoški 49,2, na pravni fakulteti 68,3, za matematiko in fiziko 72,3 odst. Resolucijo in poglavja z izbirnih predmetih, ki so potrebni za vključevanje v javne službe, pa so zahtevale potrebe službe v posameznih komunah.

Prvi letniki gimnazije bodo v septembru, to je v začetku šolskega leta 1962-63, že pričeli s poukom po novem učnem načrtu.

Veseli adleščke mladine

O delu pionirjev na osnovni šoli v Adlešičih se bolj malo čuje, to pa seveda ne pomeni, da spijo! Prav narobe: pridni so in delavni, saj so si letos ob šoli uredili lepo telovadnico, ki bo vsak čas gotovo. Pri vseh delih so pomagali, ker vedo, da delajo za sebe. Telovadnice bo vasi v okras, ponos pionirjev pa je tudi lep šolski vrt. Udeležujejo se še v foto krožku, redno in z zanimanjem pa spremljajo tudi televizijske oddaje. (Foto: Jože Pungertar)

Šport na novomeški gimnaziji

Solsko športno društvo na novomeški gimnaziji je najstarejše na Dolenjskem. Kakor vsa leta od sedaj je tudi letos začelo z delom pozno, ker je čez zimo telovadnica zaprta. 10. maja je imelo društvo občni zbor, na katerem so dijaki izvolili nov upravni odbor in sklenili, da bo društvo gojilo košarko, odbojko, roketmet in nogomet.

HOKEJ NA TRAVI

Partizan : Celje 3:7
20. maja bi se morali sestati na igrišču Partizana na Senovem trgaštorici Partizana in Celja. Ker je močno deževalo, je bil teren neprimeren za igro in Partizanovi igralci niso hoteli igrati. Vodstvo kluba ni hotelo prepuščati igralcev, naj tekmujejo, ker je odgovorno za njihovo zdravje. Tako so Celjani pritekli na igrišče in sodnik je odločil 0:3, v izjavi pa napisal, da je bil teren poplavljen z vodo in da, če republiška zveza poravnava stroške prevoza HK "Celje", se tekma ponovno igra. Če bo Partizan prvak zasavske lige kot minulo leto, je še veliko vprašanje, ker so Celjani močni nasprotniki. T. F.

17. maja je SSD skupno s košarkarsko podzvezo organiziralo košarkarski turnir, na katerem so sodelovali dijaki ekonomske šole, gimnazije in učiteljskega. Najboljši športniki društva so 18. maja gostovali v Brežicah, kjer so se pomerili z dijaki tamkajšnje gimnazije in odbojki in košarki (dekleta in fantje) ter roketmetu (fantje).

SSD sodeluje tudi na turnirju, ki ga prireja mladinski aktiv IMV v počastitev dneva mladosti. V načrtu pa ima tudi turnir novomeških srednjih šol v košarki, odbojki, malem nogometu in roketmetu. S. J.

Kaj je s senovskim bazenom?

Prvotno je bilo določeno, da bo otvoritev plavalnega bazena na Senovem 1. maja. Poteklo je že mesec dni od tega roka, bazen pa še ni dograjen. Nekateri tudi menijo, da bo 25-metrski bazen preglobok za neplavalce in preplitav za skakanje v vodo. Ker bo v poletnih dneh verjetno topleje, bi bilo prav, da bi z gradnjo bazena pohlitali.

DOM - DRUŽINA - GOSPODINJSTVO - DOM

Verska vzgoja razdvaja mladega človeka

Žal se naša družinska vzgoja tam, kjer so starši verni, ne drži vselej načela znanstvenosti pouka. S tem da silijo otroka v verske kalupe, nasprotujejo težnjam šole in begajo otroka, s čimer mu zelo škodujejo. Otrok živi med dvema mlinskima kamnom, med vplivi doma in šole, kar ima v razvoju mlade osebnosti daljnosežne posledice. Oglejmo si položaj takega otroka nekoliko podrobneje. Običajno ga silimo v eno izmed treh obrambnih možnosti: otrok se vda verski avtoriteti in pritisku staršev in prezira šolo; otrok sledi šoli in se oddalji verskim vplivom staršev; otrok se nagiba k dvoličnosti, da bi zadovoljil željam doma ali šole.

Če prevladuje nad otrokom verski vpliv staršev, bodisi spricho avtoritete (običajno v zgodnji mladosti) ali pa spricho pritiska (ko je otrok že starejši), nastane nevarnost, da izgubi otrok zaupanje in spoštovanje do učitelja in šole. To velja tembolj, če starši namerno krnijo učiteljevo avtoriteto in zmanjšujejo vrednost njegovega pouka. Niso redki primeri, da se zatekajo k takim nevednim pripombam: »Učitelji morajo tako učiti, čeprav drugače mislijo.« »Tudi učitelji bi radi hodili v cerkev, pa se bojijo za svojo službo.« »O verji učitelji nič ne vedo«, itd. Ni treba posebej poudarjati, kako daljnosežne negativne posledice ima tak otrokov odklonilni odnos do šole, ki so mu ga vcepili nespametni starši za ves njegov vzgojno-izobrazbeni razvoj. Šola, ki bi mu morala vzbujati vednoželjnost in veselje do izobraževanja, da bi se čimbolj usposobil za plodno samostojno poklicno delo, postane zanj mrtva, saj ne verjame in ne zaupa v to, kar ga uči. Od otroka, ki dobi tak odnos do šole, ne moremo pričakovati, da bo v njej z veseljem delal in se uspešno oblikoval. Otrok, ki sliši za vsak prirodniki ali družbeni pojav dve povsem nasprotni razlagi — eno v šoli, drugo pa doma ali pri verouku — živi v večnih dvomih, nezaupljivosti in hudih notranjih krizah. Ker je vsega tega navlečen in otopen, si neha prizadevati, da bi se dokopal do lastnih pogledov na svet in življenje, marsikdo pa ostane brez njih tudi pozneje, ko že doraste.

Taki ljudje nimajo jasne svetovnonazorske usmeritve, ki naj bi jih vodila čimbolj varno in brez zmot v vsakdanjem življenju.

V mnogih primerih uporabljajo verni starši prisilne vzgojne prijeme, da bi vsilili že nekoliko večjemu in bolj kritičnemu otroku svoje verske nazore. Na otroka pritiskajo v najrazličnejših oblikah, od očitkov preko groženj in zastraševanj do kaznovanja. O teh metodah naj spregovorijo mladi ljudje sami:

»Vedno so mi ponavljali, da nisem niti najmanj podobna svoji mami niti sorodnikom, da sem od vseh najslabša, da se družim z najslabšimi sošolci, sicer bi bolj skrbela za svojo dušo.«

»Če nisem hotel iti v cerkev, sem bil vselej tepen.«

»Ker nisem hotel hoditi k

verouku, so me večkrat kaznovali s tem, da mi niso dali kosila.«

»Karkoli se mi je pripetilo, so utemeljevali z mojo nevernostjo, češ da me bo bog vse življenje tepel, da bom prišla v pekel itd.«

Za pravilno vzgojo mladega rodu

18. maja je bila v Sevnici občinska konferenca DPM. Po izčrpnih poročilih je tekla razprava o pionirskih starešinskih svetih, varstveno-vzgojnih ustanovah in o delu z otroki o počitnicah. S tem je bila hkrati nakazana pot pravilni vzgoji mladega rodu. Do zdaj so bila najbolj delovna področna društva prijateljev mladine.

M. L.

Ne zanemarjajmo škiljenja!

Škiljenje navznoter (konvergentno) ali škiljenje navzven (divergentno) se pokaže že v šestem mesecu starosti, včasih pa celo že ob rojstvu. Škiljenje je posledica nepravilnega razvoja očesnih mišic in ga je treba nemudoma zdraviti. Ne smemo prezreti te otrokove napake, češ da bo še pozneje čas za popravilo. Ne gre le za preprosto vprašanje lepote napake, marveč za resno nevarnost, ki preti otrokovemu vidu! Škileče oko se nagiba k temu, da postane pasivno in slabovidno, prav zaradi tega, ker ga otrok premalo uporablja. Vendar pa je to oko možno prisiliti k delu s pomočjo posebnih očal, če jih le zdravnik zapiše, kar je možno že pri starosti devetih mesecev. Operacija, ki obstoji v tem, da vzpostavi mišično vzporednost in da popravi škiljenje, je izvedljiva okrog četrtega leta starosti in že prej. Dalj časa odlašati je pa nevarno. Če so oči izgubile sposobnost za istočasno delo, jih je veliko težje znova privaditi na obojestransko gledanje in jih znova pripraviti k normalnemu delu.

Če že ni neposreden vzrok, je pa škilavost lahko tudi predhodnica slepote.

JUTRI: praznik mladinskega poleta

Se en dan nas loči od praznika, ki ga zlasti mladi ljudje nestrpno pričakujejo. Pričakujejo ga s polnim zapenjem v svoje ustvarjalno delo, s številnimi manifestacijami na vseh področjih in vseh vrst dejavnosti, ponosni na doseganje uspehe. Jutri je praznoprav dvojni praznik — dan mladosti in 70-letnica tovariša Tita, zato bo vsaka prire-

ditev ob tem dnevu še posebej draga.

V novomeškem okraju se prireditve v počastitev jutrišnjega praznika vrstijo že nekaj časa. Pri vseh občinskih mladinskih komitejih so bili sestavljeni odbori, katerih naloga je bila pripraviti čimveč raznih manifestacij. Tako so mladinski komiteji posameznih občin okrajnemu komiteju LMS v Novem mestu že pred tedni poročali kaj so pripravili. Povzeli bi samo nekaj najvažnejših programov, če izvažamo, da bodo v vseh občinah raznovrstna športna tekmovanja.

V sevnikiški občini so aktivni organizirali več prireditev. Omenimo naj le foto razstavo v Sevnici, ki je bila od 19. do 21. maja, igro »Pot do zločina«, ki so jo uprizarili mladinci, in pohod po partizanskih poteh,

ki ga za 27. maj pripravljajo sevnikiški mladinci skupaj z občinskim odborom Zveze borcev. Ena izmed obiskanih mladinskih prireditev v počastitev dneva mladosti v trebanjski občini pa bo nedvomno oddaja »Pokaži, kaj znaš!«, ki jo bodo 27. maja izvedli mladinci iz Mokronoga. Mladina črnomaljske občine bo v prazničnih dneh poslušala predavanja novinarjev, ki služijo vojaški rok v Crnomlju. Med večjimi prireditvami v novomeški občini (omenimo naj, da je zaradi očesne bolezni otrok spored manifestacij okrnjen) velja omeniti likovno razstavo srednješolcev in učencev osemletk, ki bo jutri odprta v novomeški osnovni šoli. V obseg prireditev v počastitev mladinskega praznika spada tudi manjši Zlet bratstva in

enotnosti 10. junija v Brežicah, ko bo tamkajšnja mladina obiskala okrog dvesto zagrebških pionirjev in mladincev.

V okrajnem merilu bo tekmovalje v ljudskem mnogoboju, ki ga je razpisala komisija za društveno dejavnost pri okrajnem komiteju LMS v Novem mestu, sicer pa velja za po-častitev dneva mladosti tudi tekmovanje, ki je bilo pred meseci razpisano v vsaki občini. V teh dneh so bila tudi končana posvetovanja z vajenci, na katerih so vajenci, zaposleni pri zasebnih obrtnikih in v družbeni obrti, pripovedovali o svojih problemih. Zaradi očesne bolezni otrok pa je odpovedan pohod pionirjev na Bazo 20, ki ga je za jutri pripravila Okrajna gasilska zveza v Novem mestu.

Strelstvu utreti trdno pot!

Občinski strelski odbor je prejšnji teden ugotavljal, da imamo v občini Videm-Krško vse pogoje za razvoj strelskega športa, čeprav je trenutno aktivna le strelska družina v »Celulozi«. Da bi se poživilo delo strelskih dručin, je odbor povabil na pogovor zastopnike nekaj delovnih dručin s Senovega, Brestanice, Kostanjevice

in Rake ter zastopnike večjih podjetij (Kovinarska zadruga, Valvasorjeva tiskarna, Elektro, DOZ in ObLO), kjer bi lahko ustanovili svoje družine.

Če hočemo, da bo strelstvo množičen in kvaliteten šport, je treba s strelsko vzgojo začeti že pri mladini in pionirjih. V ta namen bo odbor nabavil nekaj zračnih pušk in druge predmete ter jih razdelil po šolah. Odbor je nadalje razpisal o organizaciji strelskega tekmovanja v počastitev dneva borcev. Pripravljen je troboj med rezervnimi oficirji, strelci in lovci. Tone Zalokar

Revija boksa v Brestanici

13. maja je bila v dvorani TVD Partizan v Brestanici izredno dobro obiskana revija mladih boksarjev iz Ljubljane, Maribora, Celja, Trbovelj in Brestanice. Domačini so v dveh borbah zmagali (Raukel v polvelter in Sotošek v polsrednji kategoriji), eno izgubili (Gračar v bantam kategoriji) in eno boksalci neodločeno (Omerzu v muški kategoriji). Pod vodstvom trenerja Kozjeka so Brestančani dosegli že marsikateri uspeh, ta pa je presegal vsa pričakovanja. Pozitivnovalcemu trenerju in njegovim gojencem želimo še veliko uspehov. J

Ruparjeva zmaga

V nedeljo je bilo v Vidmu-Krškem odigrano občinsko prvenstvo v šahu. Na njem je sodelovalo 10 šahistov iz Krškega, Kostanjevice in Leskova. Šahisti s Senovega pa se vabijo niso odzvali. Prepričljivo je zmagal Rupar iz Leskova z 9 točkami pred Levičarjem z 8, Rističem s 6, inž. Kurentom s 5,5 itd.

Ruparjeva zmaga je zaslužena. Igral je ostro in zelo natančno. Priznanje gre tudi vsem šahistom, ki so se tekmovanja udeležili.

Krški rokometaši v krizi

V nedeljo so krški rokometaši v srečanju z rokometaši RK »Krim« iz Ljubljane doživeli v prvenstveni rokometni tekmi slovenske rokometne lige katastrofo. Proti razigranim in izkušenim igralcem iz Ljubljane so se na igrišču izkazali kot pravi začetniki ter so tekmo izgubili z rezultatom 9:21.

Krški rokometaši doživljajo letos veliko krizo in so bili že večkrat poraženi. Vodstvo domačega rokometnega kluba bo rajno moralo najti pot iz začaranega kroga.

Drugo mesto novomeških odbojkaric

TVD PARTIZAN (N. m.) : OK KAMNIK 3:1

Preteklo nedeljo so odbojkarice Partizana odigrale doma zadnjo tekmo v okviru republiškega spomladanskega odbojkarkega prvenstva, vendar so jim odbojkarice iz Kamnika odvzele set. Domače odbojkarice, ki imajo vse možnosti, da v končni razvrstitvi zasedejo prvo mesto, ne bi smele dovoliti, da jim slabše ekipe jemljejo dragocene sete. Ob tej priliki se vprašamo, ali ni možnosti, da bi dobilo Novo mesto telovadnico, v kateri bi bili prostori za športne igre. Morda zaenkrat nekoliko preurediti telovadnico osnovne šole? Morda tisti rešitev kje drugje?

Končna lestvica spomladanskega dela prvenstva:

1. OK Triglav (Kranj) 6 točk, 2. TVD Partizan (N. m.) 4 točke itd. Sd

Senovo : Krško 2:0

15. maja je bila v Krškem odigrana prvenstvena tekma v hokeju na travi med Kršani in Senovčani. Tekma je bila posvečena praznovanju dneva mladosti in je bila odigrana v okviru zasavske skupine slovenske lige. Čeravno so mladi igralci iz Krškega tekmo zgubili, je to zanje uspeh. Izkušeni igralci s Senovega, ki že več let igrajo v slovenski ligi, so uspeli samo dvakrat pretresti nasprotna vrata. Kaže, da je bo krško moštvo kmalu uspelo odločiti tekme tudi v svojo korist. Tekmo si je ogledalo nad 30 ljudi. D. K.

3. junija: speedway dirke v Krškem!

20. maja bi morale biti v Krškem mednarodne speedway dirke z udeležbo vozačev iz Sovjetske zveze, Italije, Zahodne Nemčije, Avstrije in Jugoslavije. Zaradi močnega naliva pa je avto-moto društvo Krško dirke moralo v zadnjem trenutku odpovedati. Dirkalna steza je bila tako razmočena, da ne bi bilo varno tekmovali. Mednarodne speedway dirke so predložene na 3. junij. Kljub dežju je v nedeljo prišlo na dirke preko 2000 ljudi.

Po uspešnem nastopu in podelitvi priznanj so se vsi šentjernejski tekmovalci zbrali in »pozirali« našemu fotoreporterju. Lahko so nasmejani, saj so odnesli domov nič manj kot 15 diplom!

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Tedenski koledar

Cetrtek, 24. maja: Cvetko Petek, 25. maja: R. d. m. Tita Sobota, 26. maja: Dragica Nodelja, 27. maja: Volkaša Ponedeljek, 28. maja: Avgustin Torek, 29. maja: Milica Sreda, 30. maja: Milica

ČESTITKE

Pavletu KOLARJU, gradbenemu inženirju iz Novega mesta, čestitajo za uspešno opravljen diplomski Krhinski, Sentičarjevi in Smidovi.

Albinu STOKU, podpolkovniku JLA v Paracu, čestitajo k napredovanju, devetnajsti obletnici odhoda v parizane, dvajseti obletnici poroke in 36. rojstnemu dnevu: mama in brat Jože z družino.

ZAHVALE

Ob pretrani izgubi nepozabnega moža

FRANCA LUPŠINA

Kovača s Sel št. 5

se najiskrenejše zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in kolektivu obratnega kovinskega podjetja Dobova, železniški delavnici v Dobovi in vsem ostalim, ki so mi darovali vence in cvetje. Posebna zahvala predstniku organizacije SZDL Sela, direktorju in predstniku sindikata OKP Dobova za poslovljene besede.

Zaljubljeni: žena, brat, sestre in sorodniki.

PREKLICI

Franc Kraševac iz Ulice Majde Silc v Novem mestu obžaluje neresnično izjavo proti Jožetu Pekolju iz Novega mesta, ki je ostopil od tožbe.

Preklicujem izgubljeno zdravstveno izkaznico št. 299960, Ana Zupavec, Zablja vas 16, Novo mesto.

Preklicujem izgubljeno zdravstveno izkaznico št. 313339, Janez Kosak, Hrvaški brod 10, p. Sentičarjevi.

Franc Ambrožič s Senovega preklicujem neresnično govorico proti Jožetu Možini s Senovega ter se mu zahvaljujem, da je ostopil od tožbe.

Preklicujem izgubljeno zdravstveno izkaznico št. 472356, Jože Gimpelj, Dol. Toplice.

KUHINJSKO OPREMO

prodam. Kettejev dvored 15 (Marof), Novo mesto.

GOZDA in stavbno parcelo prodam med Crnomeljem in Svibnikom. Polzeve se pri Jožici Vajsi, pri Fletku v mlini, Crnomelj.

ha ZEMLJE z domačijo, hlevi, svinjariji, podom in kolarico prodam. Cena po dogovoru. Ogled vsak dan pri Jožetu Preskarju, Cerina 10, p. Brežice.

MOTORNO KOLO Zündapp 250 cm in otroško kolo prodam. Zupanci, Novo mesto, Ragovska 2.

KUHINJSKO OPREMO, dobro ohranjeno, prodam. Ogled pri Gavzoda, mizar, Gotna vas.

DVE OPREMLJENI KOMFORTNI STAVBI (10 in 20 ležišč) nudimo podjetjem in ustanovam v centru turističnega kraja Dugi Rat pri Splitu. Informacije: Majda Ložič, Dugi Rat.

SOBO išče šivilja kjerkoli. Ponudbe na upravo lista (637-62).

SPORED RADIO LJUBLJANA

Vsak dan: poročila ob 5.05; 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00 in 24.00 Pisan glasbeni spored od 5.00 do 8.00.

PETEK, 25. MAJA: 8.55 Pionirski tednik - 10.15 Globoka reka in druge pesmi - 11.35 Seznanska glasba iz naših filmov - 12.15 Kmetijski nasveti: inž. Dolfe Cizej: Pomen pravocasnega košenja za kakovost sene in silaže - 13.45 Pesmi o Titu - 15.20 S slovenskimi pevci po svetu - 17.05 Zvoki naše domovine - 18.45 Iz naših kolektivov - 19.05 Jugoslovanske popevke - 20.15 Tedenski zunanje-politični pregled - 20.35 Spoznavajmo svet in domovino! - 22.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

SOBOTA, 26. MAJA: 8.05 Pionirski tednik - 9.45 Pesem, umetna in narodna - 11.15 Seznanska glasba iz Parkerjevimi! - 12.15 Kmetijski nasveti: inž. Rado Linzner - inž. Albin Stritar: Razgovor o proizvodnji detej -

STANOVANJE v Novem mestu ali bližnji okolici iščem. Najemino plačam za 10 let vnaprej. - Naslov v upravi lista (649-62).

POSTENO DEKLE sprejememo 1. junija za pomoč v gostinstvu. Gostilna Lindner, Litija.

KUHINJSKO POHISTVO, dobro ohranjeno, in nekaj kosov sobnega pohištva prodam. Naslov v upravi lista (665-62).

DIJAKINJA je izgubila 18. maja pred novomeško knjižarno denarnico. Postnega najditelja prosim, da jo vrne na učiteljske v Novem mestu.

STENSKO URO, starinski, dobro ohranjeno, ki ima uteži in gre kupim. Ponudbe z dopisnico (s ceno in naslovom) pošiljate upravi Dolenjskega lista.

KINO

Crnomelj: 25. in 27. maja italijanski barvni film »Herkules in kraljica Lidija«, 29. in 30.

GIBANJE PREBIVALSTVA

MATIČNI URAD
IZ DOL. TOPICE SPOROČA

Aprila ni bilo rojstev izven bolnišnice.
Poročili so se: Jože Novak, delavec iz Gaberja, in Mihaela Kumelj, delavka iz Drenja; Mihael Zoran, delavec iz Drenja, in Gabrijela Novak, delavka iz Gaberja; Ivan Kukec, uslužbenec iz Sentičarjevi, in Marija Mežnar, šivilja iz Gor. Polja; Jože Tomažin, delavec iz Gor. Straže, in Cvetka Klin, delavka iz Gor. Straže.

Umrli sta: Marija Kramar, zasenčena iz Kočevskih Poljan, stara 66 let.

MATIČNI URAD
IZ NOVEGA MESTA SPOROČA

V času od 14. do 21. maja je bilo rojenih 13 dečkov in 15 deklic.

Poročila sta se: Anton Mauser, delavec iz Pleše, in Angela Turk, delavka iz Malega Orehka.

Umrli sta: Anton Knez, delavec iz Sentičarjevi, 61 let; in Ana Praznik, upokojenka iz Dvorske vasi, 74 let.

MATIČNI URAD
S SENOVEGA SPOROČA

Aprila je bilo rojenih 12 dečkov in 8 deklic.

Poročili so se: Stanislav Klančar, uslužbenec iz Brezice, in Marija Boh, kuharica iz Malega Kamna; Vekoslav Ogorevc, sofer iz Brežic, in Elizabeta Jankovič, natakarica s Senovega; Srečko Koren, rudar iz Sedem, in Marija Poznič, krojašica pomočnica s Senovega; Alojzij Mračun, rudar iz Veterinika, in Milka Macur, poljedelka iz Mrečnih sel; Jože Bohorč, rudar, in Rozalija Koprivc, kuharica, oba s Senovega; Jože Druskočič, rudar iz Dovškega, in Cecilija Bohorč, poljedelka iz Brezij; Maks Stomenec, kmet

VSEMU
PREBIVALSTVU
TOPLIC VOŠČIMO
ZA KRAJEVNI
PRAZNIK

Industrija čevljev
»B O R«
DOLENJSKE
TOPICE

maja švedski film »Pouk o lju-bezni«.

Dol Toplice: 26. in 27. maja ameriški film »Kralj in jaze«, 30. maja jugoslovanski film »Veter je prenehal ob zori«.

Kostanjevica: 27. maja ameriški barvni film »Poslednji voz«, 30. maja jugoslovanski film »Tri Ane«.

Metlika: 26. in 27. maja nemški film »Ti si moja pesem«, 30. maja jugoslovanski film »Martin v oblaki«.

Novo mesto - »Krka«: od 22. do 24. maja italijanski film »Drzni podvig«, od 25. do 28. maja nemški barvni film »Es-napurski tigri«, od 29. do 31. maja francoski film »Afera Ni-ne B«.

Mokronog: 30. maja jugoslovanski film »Te noči«.

Semič: 27. maja sovjetski film »Balada o voljaku«.

Sevnica: 26. in 27. maja ameriški film »Zlati«, 30. maja ameriški film »Kralj in jaze«.

Trebnje: 26. in 27. maja ameriški film »Dnevnik Ane Frank«, 30. maja italijanski film »Okno proti Luna parku«.

iz Stržišč, in Ana Perc, polje-delka iz Dobrove.

Umrli so: Ana Čepin, delavka iz Koprivnice, 62 let; Franc Susterič, invalidski upokojenec iz Reštanja, 57 let; Alojz Sikotšek, upokojenec iz Vel. Dola, 66 let; Ladislava Razum, otrok iz Reštanja, 3 mesece; Franc Hla-stant, kmet iz Stranj, 67 let; Jože Bračun, kmet iz Mrečnih sel, 69 let; Marija Brili, kmetovalka iz Dovškega, 38 let; Karel Prah-protnik, upokojenec s Senovega, 66 let.

MATIČNI URAD
IZ SENTJERNEJA SPOROČA:

V aprilu so bili rojeni ena dečka in dva dečka.

Poročili so se: Franc Pavlin, kmetovalec iz Gor. Brezovice, in Ana Hosta, natakarica iz Ljubljane; Jože Mrak, delavec iz Mojstrane, in Marija Zurn-man, delavka iz Mihovega; Janez Franko, kmetovalec iz

OBJAVE - RAZPISI

Obvestilo invalidskim upravičencem

Referat za invalidske zadeve Oblo Novo mesto obvešča vse osebe in družinske invalidske upravičence na območju občine, ki so zaščiteni po zakonu o vojaških vojnih invalidih, da bo v prvih dneh junija 1962 izvršen popravek vseh invalidskih izplačilnih knjižic. Zaradi tega je potrebno, da vsi invalidski upravičenci dvignejo in invalidno za prvih šest mesecev vsaj do 3. junija 1962 ter takoj nato oddajo izplačilno knjižico na pristojnem krajevnom uradu, kjer bodo knjižice popravili in vrnili. Kdor tega ne bo storil, ne bo mogel dvigniti invalidnine za julij in druge mesece.

Razpis licitacije
Na podlagi 46. in 47. člena Temeljnega zakona o graditvi investicijskih objektov (Ur. list FLR št. 45/61) razpisuje Lekarna Videm-Krško

I. JAVNO LICITACIJO
za oddajo gradbenih in obrtni-skih del za adaptacijo poslovnih in stanovanjskih prostorov le-karne.

Predračunska vrednost je 8 milijonov 71.500 din. Zapečatene pismene ponudbe dostavite po pošti ali osebno najkasneje do 9. junija 1962 do 9. ure upravi

Smarja, in Ana Lešnjak, polje-delka iz Volčkovce vasi; Stani-slav Potočar, delavec iz Gor. Stare vasi, in Marija Potočar, materialni knjigovodja iz Gor. Vrhpolja; Anton Gunde, kme-tovalec iz Grobelj, in Vida Pa-daršič, delavka iz Novega me-sta; Karol Turk, kmetovalec, in Jožeta Florjančič, poljedel-ka, oba iz Gor. Stare vasi; Sta-nislav Padaršič, telefonist, in Franciška Gruden, delavka, oba iz Novega mesta; Franc Rajer, predelavec iz Vrha, in Veronika Cvelbar, delavka iz Dobravice; Anton Kosmač, kmetovalec iz Gor. Stare vasi, in Vida Teršinar, poljedelka iz Mrševce vasi; Jože Zupan, čevljarški pomočnik iz Dol. Skopje, in Marija Conta, de-lavka iz Mihovega; Martin Kma-ys, kmetovalec iz Vel. Mrševce, in Ana Rešetič, si-vilja iz Grobelj.

Umrli so: Marija Cerkovnik, učiteljica iz Mihovega, stara 76 let; Marija Silc, družinska upokojenka iz Grobelj, stara 73 let; Marija Hudoklin, učiteljica iz Dobravice, stara 76 let; Anton Udovč, kmetovalec iz Gor. Maharovca, star 69 let; Franc Kralj, kmetovalec iz

KOSTANJEVSKI

MATIČNI URAD SPOROČA

Aprila je bila rojena ena de-klca.

Poročili so se: Franc Sintič, gozdni delavec, in Franciška Hajsen, delavka, oba iz Ostrea; Franc Sirle, delavec, in Veronika Sintič, delavka, oba iz Ostrea; Jože Žugič, zidarski po-močnik iz Dobrave, in Olga Svajl, delavka iz Globocice.

Umrli so: Ivana Gaspič, go-spodinja iz Malih Vodenic, 80 let; Kristina Vrtičič, gospodi-nja iz Dol. Prekopa, 87 let; Marija Opčič, učiteljica iz O-štrca, 88 let.

MATIČNI URAD Z RAKE SPOROČA

Aprila sta bila rojena en de-ček in ena deklca.

Poročili so se: Janez Jan, kmet s Sel, in Marija Bizjak, poljedelka iz Dobrave; Marjan Bizjak, kmet z Nemške gore, in Majda Zorko z Vrha pri Po-vršju; Stanislav Ostanek, sobo-slikar, in Antonija Nečimer, ši-

Lekarne Videm-Krško, Dalmati-nova ulica 4. Rok za dokonča-nje adaptacije je 15. september 1962. Ob licitaciji predložite po-trdilno Narodne banke o polo-žitvi varščine v višini 1 odst. od predračunske vrednosti v ko-rist tekočega računa 606-13-2-74 pri NB Videm-Krško.

Elaborate lahko dvignete pro-ti revorzu vsak dan od 8. do 12. ure v upravi lekarnice.

Razpis delovnega mesta

»Standard«, trgovsko podjet-je na delobno in drobno, Novo mesto, sprejme po dogovoru v redno delovno razmerje

VODJO

Interesenti morajo imeti u-strežno višjo izobrazbo s pra-ko v splošni trgovini. Pismene ponudbe z opisom osebnih po-gojev in dosedanjega službova-nja pošljite upravi podjetja do 31. maja 1962.

ZAPRTA CESTA

Cestno podjetje v Novem me-stu sporoča, da je od 21. maja do preklica cesta I. reda Novo mesto-Metlika na odseku Su-hor-Metlika zaprta zaradi mo-dernizacije cestnice. Promet je preusmerjen za smer Novo mesto-Metlika po cestah Jugorje-Stiri roke-Metlika, za smer Me-tlika-Novo mesto pa po cesti Metlika-Slanna vas-Bušinja vas.

vilja, oba iz Ljubljane: Franc Ančimer, kmet iz Zalok, in Ljudmila Metelko, poljedelka iz Površja.

Iz novomeške porodnišnice

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Olga Mikec iz Bistrice - deklca, Ana Hrovat iz Kriza - dečka, Jožeta Markelj iz Siraže - dečka, Jožeta Medle iz Dol. Suhadola - dečka, Marija Vrančar iz Ljubljane - deklco, Marija Vrančar iz Loke - dečka, Angela Golob iz Drage - dečka, Marija Plut iz Smihela - dečka, Marija Pa-pež iz Salke vasi - dečka, Pav-la Vidmar iz Lašč - deklco, Alojzija Gorjanc iz Kokemberga - deklco, Vera Rifej iz Smihela - deklco, Vida Olaj iz Ljubljane - dečka, Anica Perušič iz Butorja - deklco, Marija Ozimek z Vrhtrebnega - deklco, Ana Pekolj iz Sela - Sumberka - deklco, Marija Bregauf iz Zalovč - deklco, Anica Juršič iz Jablanca - deklco, Milica Lakner iz Grad-ca - dečka, Cvetka Novakovič iz Grmovelj - dečka, Majda Jankovič iz Blatnika - dečka, Jožica Pahinger iz Stare žage - deklco, Marija Krize iz Dol. Sušice - deklco, Marija Muhič iz Predgrada - dečka, Zofija Sajevac iz Vavte vasi - dečka, Vera Zibret z Vrha - dečka, Marija Golob iz Vavte vasi - deklco, Jožeta Vodopivec iz Gradnja - deklco, Franciška Kukec iz Kriza - deklco, Na-talija Gnidovec iz Praproč - deklco, Jožica Savrič iz Preč-ne - dečka, Milka Kotar iz Sentlovenca - deklco, Mari-na Potokar z Mirne - dečka, Marija Ponikvar z Dvora - de-čka, Anka Troha iz Spenharjev - dečka, Marija Novak iz Sote-ske - dečka.

Pretekli teden so se ponesre-čili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Jože Dirnbeck, kovi-nostregar iz Dednje vasi, si je pri padcu z motorja poškodoval levo nogo. Ivanu Prah-u, zidarju iz Prilip, je nekdo pri-zadejal poškodbe po glavi. Va-lentin Hribar, upokojenec iz Podbočja, je padel z voza ter si poškodoval levo roko in gla-vo. Franc Kopina, delavec iz Senusa, si je pri padcu s ko-lesu poškodoval desno nogo. Anica Novak, hči delavca iz Vukovega sela, je padla in si zlomila levo roko. Mara Klisurič, gospodinja iz Kravljaka, je padla in si zlomila levo no-go. Martin Balas, sin delavca iz Pieterji, je padel s kolesa in dobil poškodbe po glavi. Stan-ko Polovič, sin delavca iz Vel. Obreže, je padel pri telovadbi in si poškodoval desno koleno. Jože Pavor, sin delavca iz Ma-rije Gorice, je padel pod voz ter dobil notranje poškodbe. Alojz Bučar, upokojenec iz Im-polce, si je pri padcu zlomil desno roko. Marija Kranjc, hči kmetovalca iz Podgorja, je pa-dla z motorja in si poškodovala levo nogo.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški po-rodnišnici rodile: Fanika Vol-denčič iz Sromelj - dečka, Albina Cvetkovič iz Sel - dečka, Kri-stina Ogorevc iz Sel - deklco, Alojzija Gunčar s Creteža - dečka, Anica Hrušovar iz Sto-lovnika - dečka, Nežka Seko-ranja z Bizelskega - deklco, Marica Vranarič iz Reke - de-klco, Anica Urekar iz Mihalov-ce - dečka, Zlata Babič iz Vidna-Krškega - deklco, Ne-venka Filipčič iz Brežic - de-čka, Terezija Zidarič iz Krške vasi - deklco, Cvetka Cerjak iz Brezine - dečka, Irena Go-rišek iz Rače vasi - dečka, Marija Gomilšek s Creteža - deklco, Anica Lupšina iz Nove Rese - deklco, Zofija Predanč iz Trebeže - deklco.

KRONIKA + NESREČ

Pretekli teden so se ponesre-čili in iskali pomoči v novome-ški bolnišnici: Todor Vasiljevič,

NESREČE

OPEKLINE V PRALNICI

Pred dnevi se je v pralnici nekega stanovanjskega bloka v Sevnici dogodila malce čudna nesreča, ob kateri se bo prav gotovo zamislila vsaka gos-podinja. - F. K. je imela tiskrat veliko žejto. Sestro se je od-pravila v pralnico in zakurila peč, da bi se voda segrela. Ker je že nekajkrat slisala, da se bolje opere, če se milnici doda nekaj bencina, je to po-kusila tudi F. K. V dobro raz-gredi in popolnoma zaprti pra-lnici je odprla politrsko stekle-nico z bencinom in lahko hlap-ljivo tekočino zllila na perilo. Ko je najmanj pričakovala, so se bencinski hlapi vneli. Obe ženi sta dobili hujše opekline in sta morali iskati pomoč v novomeški bolnišnici. Vsekakor do tega ne bi prišlo, če bi ve-deli, da ni priporočljivo bencin odpirati ob zakurjeni peči.

POJASNILO

25. aprila se je v Brslinu do-godila prometna nesreča, v ka-teri sta bila prizadeta motorist Jože Kruljac in otrok Silvo Fabjančič iz Kettejevega dre-vovala v Novem mestu. V »Do-lenjskem listu« je bilo objavlje-

Trgovsko podjetje
»PETROL« - Ljubljana
ekonomska enota
NOVO MESTO

razpisuje
sledede delovni mesti:

Šoferja C ali D kateg.,
po možnosti mehanik

Irgovskega pomočnika
za bencinski servis
Novo mesto.

Plača po pravilniku o
delitvi osebnega dohod-
ka. Nastop službe za so-
ferja 1. avgusta 1962, za
trgovskega pomočnika
tako ali po dogovoru.

Prosnje pošljite »Petrolu«,
Novo mesto.

delavec iz Kočevja, je padel s
kolesa in si poškodoval desno
roko. Alojza Povšeta, zidarja iz
Vel. Poljan, so našli nezavest-
nega na cesti. Alojz Marin, sin
delavca iz Zupč, je stopil z
desno nogo v gašeno apro. Mi-
lena Kranjc, hčerka upokojen-
ke iz Velenja, je padla s kolo-
ca in si poškodovala glavo. Evg-
gen Jankovič, zidar iz Blatnika,
je padel z odra in si poškodo-
val desno koleno. Na Marjo
Golob, gospodinja iz Rodin, se
je zvrnil voz.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesre-čili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Jože Dirnbeck, kovi-nostregar iz Dednje vasi, si je pri padcu z motorja poškodoval levo nogo. Ivanu Prah-u, zidarju iz Prilip, je nekdo pri-zadejal poškodbe po glavi. Va-lentin Hribar, upokojenec iz Podbočja, je padel z voza ter si poškodoval levo roko in gla-vo. Franc Kopina, delavec iz Senusa, si je pri padcu s ko-lesu poškodoval desno nogo. Anica Novak, hči delavca iz Vukovega sela, je padla in si zlomila levo roko. Mara Klisurič, gospodinja iz Kravljaka, je padla in si zlomila levo no-go. Martin Balas, sin delavca iz Pieterji, je padel s kolesa in dobil poškodbe po glavi. Stan-ko Polovič, sin delavca iz Vel. Obreže, je padel pri telovadbi in si poškodoval desno koleno. Jože Pavor, sin delavca iz Ma-rije Gorice, je padel pod voz ter dobil notranje poškodbe. Alojz Bučar, upokojenec iz Im-polce, si je pri padcu zlomil desno roko. Marija Kranjc, hči kmetovalca iz Podgorja, je pa-dla z motorja in si poškodovala levo nogo.

no, da je otrok dobil pri ne-sreči lahen pretres možganov in da si je zlomil roko. Tako je ugotovil dežurni zdravnik. Kas-neje so v bolnišnici ugotovili, da otrok pri nesreči, ki jo je sam zakrivil, ni dobil hudih tele-snih poškodb.

PREHITRO V OVINKU

20. maja se je iz Ljubljane peljala z osebnim avtomobilom Danica Sladojevič iz Kranja. Ko je hotela pri Catežu hitro zaviti za povališče, jo je za-neslo pod cesto. Pri nesreči si je poškodovala glavo, popravilo avtomobila pa jo bo veljalo okrog 20.000 din.

SPET ALKOHOLO ZA KRMILOM

19. maja se je pri Krmelju pe-ljala mopedist Franc Svih iz Kr-melja. Vinjenost mu je vzela oblast nad vozilom, zato je pa-del. Hudo poškodovan je ob-ležal v nezavesti. - Vozniki, spametujte se že in prenehajte voziti, kadar ste vinjeni!

VOZNA BREZ IZPITA

13. maja je Marija Kranjčič iz Podgorja vozila brez izpita ne-registrirano motorno kolo. Ker ni znala voziti, se je zalezla v osebni avtomobil, ki je pripel-ljal nasproti. Kranjčičeva se je teže poškodovala. Na vozilih je za 63 tisoč škode.

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinski odbori SZDL Brežice, Crnomelj, Metlika, Novo mesto, Sevnica, Treb-nje in Videm-Krško ter Okrajni odbor SZDL v Novem mestu - IZDAJATELJSKI SVET: Milan Baškovič, Tone Gošnik, inž. Davorin Gros, inž. Jože Legan, Franc Molan, prof. Ema Muser, Maks Pogacar, Miran Simič, prof. Tone Trdan, Janez Vitkovič in Viktor Zupancič.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Miloš Jakopac, Drago Kastelic in Ivan Zoran.

IZHALA vsak četrtek - Posamezna številka, 20 dinar-jev - Letna naročnina 900 dinarjev, polletna 450 dinarjev; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 1800 di-narjev - Tekoči račun pri podružnici NB v Novem mestu 606-11-3-24 - NASLOV UREDNISTVA IN UPRA-VE: Novo mesto, Glavni trg 3 (vhod iz Dlaneve ulice) - Poštni predal 33 - TELEFON šte. 137 - Rokopisov in fotografij ne vračamo - TISKA: Casopisno podjetje »DELO« v Ljubljani.